

Bestyrelsen 2022-2025 (Bestyrelsesmøde 5.
december 2024)

05-12-2024 10:00 - 12:00

St. Skanderborg, Vestergade 131, 8660 Skanderborg

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden.....	1
Punkt 2: Safety First - orientering om sikkerhed, sundhed og trivsel.....	2
Punkt 3: Orientering fra Beredskabsdirektøren.....	3
Punkt 4: Orientering fra kommunerne.....	4
Punkt 5: Orientering fra Politidirektørerne.....	5
Punkt 6: Orientering fra medarbejderrepræsentanterne.....	6
Punkt 7: Budgetopfølgning 3. kvartal 2024.....	7
Punkt 8: Godkendelse af Østjyllands Brandvæsens Udviklingsplan Fase 2.....	8
Punkt 9: Godkendelse af indstilling til ejerkommunerne om Østjyllands Brandvæsens risikobaserede dimensionering for 2026-2030.....	9
Punkt 10: Henvendelse fra Miljø- og Ligestillingsministeren vedr. kønsbalancen i brandvæsnets bestyrelse.....	10
Punkt 11: Eventuelt.....	11

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Bestyrelsen

Dato 5. december 2024

Bestyrelsesmøde 5. december 2024

Mødet afholdes på:

St. Skanderborg, Vestergade 131, 8660 Skanderborg

Tidsrum: Kl. 10.00-12.00

Deltagere i mødet:

Rådmand Nicolaj Bang, Aarhus Kommune (formand)
Borgmester Frands Fischer, Skanderborg Kommune
Borgmester Lone Jakobi, Odder Kommune
Borgmester Marcel Meijer, Samsø Kommune
Steffen Wich, Byrådsmedlem, Aarhus Kommune
Politidirektør Kirsten Dyrman, Østjyllands Politi
Politidirektør Henriette Rosenberg Larsen, Sydøstjyllands Politi
Flemming A. Jensen, medarbejderrepræsentant (fuldtidsansatte)
Frank Jensen, medarbejderrepræsentant (deltidsstyrkerne)
Michael Mangor, medarbejderrepræsentant (frivilligheden)
Beredskabsdirektør Kasper Sønderdahl
Chefkonsulent, Signe Lynge Madsen

Afbud fra:

Sag nr. 1: Godkendelse af dagsorden

Til godkendelse:

Forslag til dagsorden godkendes.

Sagsfremstilling:

Forslag til dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Safety First – orientering om arbejdet med sikkerhed, sundhed og trivsel i Østjyllands Brandvæsen
3. Orientering fra Beredskabsdirektøren
4. Orientering fra Kommunerne
5. Orientering fra Politidirektørerne
6. Orientering fra Medarbejderrepræsentanterne
7. Orientering om budgetopfølgning for 3. kvartal 2024
8. Godkendelse af Østjyllands Brandvæsens Udviklingsplan Fase 2
9. Godkendelse af indstilling til ejerkommunerne om Østjyllands Brandvæsens risikobaserede dimensionering for 2026-2030.
10. Henvendelse fra Miljø- og Ligestillingsministeren vedr. kønsbalancen i brandvæsnets bestyrelse
11. Evt.

Indstilling:

Forslag til dagsorden indstilles til godkendelse.

Østjyllands Brandvæsen

Tlf.: 86 76 76 76

E-post: brandvaesen@ostbv.dk

Sagsbehandler: Kasper Sønderdahl

Tlf.: 29 68 56 77

E-post: kaso@ostbv.dk

Bestyrelsen

Dato 5. december 2024

Sag nr. 2: Safety First – Orientering om arbejdet med sikkerhed, sundhed og trivsel i Østjyllands Brandvæsen

Til orientering:

I denne sag orienteres Bestyrelsen om arbejdet med sikkerhed, sundhed og trivsel i Østjyllands Brandvæsen.

Sagsfremstilling:

Baggrund

Arbejdet med sikkerhed, sundhed og trivsel i Østjyllands Brandvæsen er forankret i vores værdigrundlag under "Safety First" og i vores arbejdsmiljø- og kvalitetsledelsessystem, hvor vi som det eneste beredskab i Danmark opretholder certificeringerne inden for ISO 45001 (på arbejdsmiljø) og ISO 9001 (på kvalitet).

Seneste nyt:

Østjyllands Brandvæsen har igennem en længere periode været forskånet for alvorlige arbejdsulykker, hvilket er meget glædeligt. Desværre har vi været involveret i to færdselsuheld - det ene under udrykning og det andet på vej hjem fra udrykning. Fra begge uheld er der lavet videooptagelser med vores frontkamera i køretøjerne. Alle involverede har indvilliget i at optagelserne kan bruges på stationsmøderne, så vi får læring bragt ud i organisationen. Dette vidner om et meget højt niveau af psykologisk tryghed, som er yderst tilfredsstillende. Det ændrer ikke på, at vi altid skal være agtpågivende, når vi færdes i trafikken, og vi sørger for grundig oplæring af alle ansatte samt godkendelse til udrykningskørsel af lokale arbejdsmiljørepræsentanter, inden vores brandfolk slippes løs i et udrykningskøretøj.

Arbejdsmiljømål 2024

Arbejdsmiljøudvalget (AMU) og MED-udvalget tiltrådte på deres møder i marts 2024 følgende arbejdsmiljømål for 2024:

- 20% reduktion af skader blandt deltidsbrandfolk fra hjemmet til stationen ved alarm.
- 10% reduktion af skader på indsatser, hvor skaderne ikke er relateret til objektet (f.eks. faldskader på vej ud af køretøj m.v.)
- Forbedre trivslen blandt frivillige i Østjyllands Brandvæsen.

Vedr. Mål om 20 % reduktion af skader blandt deltidsbrandfolk fra hjemmet til stationen ved alarm

Der er afviklet en kampagne på alle deltidsstationer hen over vinter/forår med plakater, der skulle skabe opmærksomhed og fokus på problemet. Kampagnen har fået rigtig gode tilbagemeldinger og formatet vil også fremadrettet kunne anvendes til andre opmærksomhedspunkter.

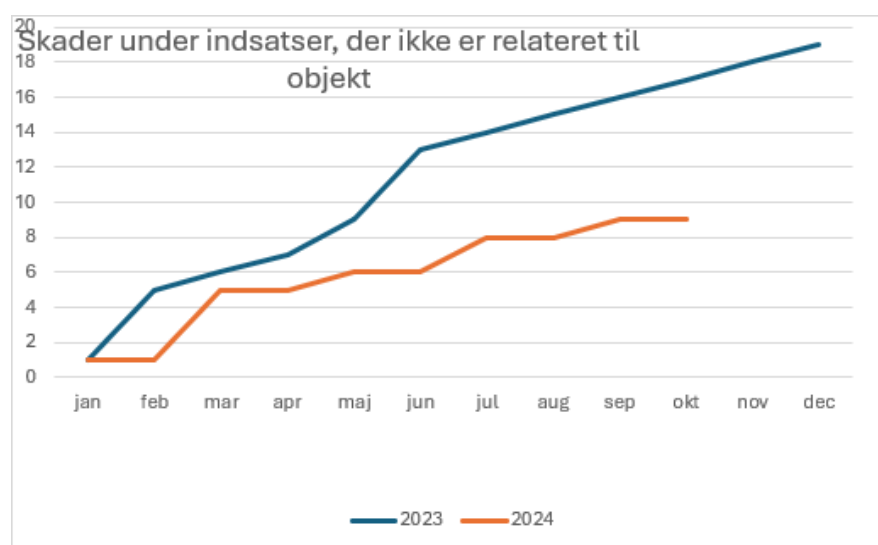
Antallet af skader i 2023 og 2024 ser indtil videre ud som følger:

2023: 5 skader

2024: 0 Skader

Vedr. Mål om 10% reduktion af skader på indsatser, hvor skaderne ikke er relateret til objektet

Der har allerede i 2023 været nedsat en arbejdsgruppe og gennemført en lang række tiltag blandt andet vedr. lys på skadesteder, placering af materiel på skadestederne, procedurer mv. Samtidig arbejdes der løbende på at få viden om og opmærksomhed på problemet ud til alle dele af organisationen. Resultaterne af de forskellige initiativer ser nu ud til at slå igennem med en reduktion i antal skader:

Vedr. Mål ang. trivsel

Østjyllands Brandvæsen arbejder på en overordnet plan med fire fokus-områder i kølvandet på Trivselsundersøgelsen 2023. Det er vigtigt at understrege, at Trivselsundersøgelsen 2023 på stort set alle områder er meget positiv. Undersøgelsens resultat er offentliggjort på brandvæsenets hjemmeside ostbv.dk.

Undersøgelsen underbygger den almene opfattelse af Østjyllands Brandvæsen som en god og sund arbejdsplads med en høj grad af trivsel. De fire fokusområder drejer sig om forbedring af samarbejdet mellem afdelingerne, fokus på teamledersynlighed, fokus på Tre-enighedernes rolle som lokal ledelse på deltidsbrandstationerne og Frivillighedens trivsel. For alle fire områder er konkrete initiativer igangsat. Trivslen drøftes på ugentlig basis i ledergruppen, og der er netop afviklet en ny trivselsundersøgelse i Frivilligheden, som bliver bearbejdet i den kommende tid.

Vedr. Status på arbejdsskader og LTI (Lost time injury):

Arbejdsskader registreres i Østjyllands Brandvæsen, når en medarbejder eller frivillig kommer til skade i tjenesten (og for deltidsansattes vedkommende også, hvis de kommer til skade på vej til og fra udrykning).

Der er ikke fastsat en bagatelgrænse for registrering af arbejdsskader. Registrering foretages som arbejdsskade, så snart der er "kontakt". Hvis der ikke er kontakt, registreres hændelsen som en nærved-hændelse. Endelig rapporteres også på sikkerhedsforbedringer, som er idéer til forbedring af arbejdsmiljø og trivsel.

Østjyllands Brandvæsen har i januar til oktober 2024 registreret og fulgt op på:

Skader ved træning /motion	3
Skader opstået under arbejde på stationen	4
Skader under øvelser og indsatser	18
- Andel hvor objektet er medvirkende årsag	9
- Andel ved standardindsats f.eks. at medarbejder snubler, får vrid eller bruger materiel under indsats	9
Andet	6
ÅTD arbejdsskader	31
ÅTD nærvedhændelser	11

Der laves konkret opfølgning på alle registrerede arbejdsskader. Ansvar for opfølgning påhviler altid den leder, som medarbejderen refererer til. Opfølgningen sker i samarbejde med arbejdsmiljøkoordinatoren, men ansvaret for opfølgning, sikring af læring og implementering af sikkerheds-

forbedringer er altid lederens ansvar. Alle opfølgninger deles på Intranettet med alle ansatte og underleverandører.

Vedr. LTI – Lost time injuries

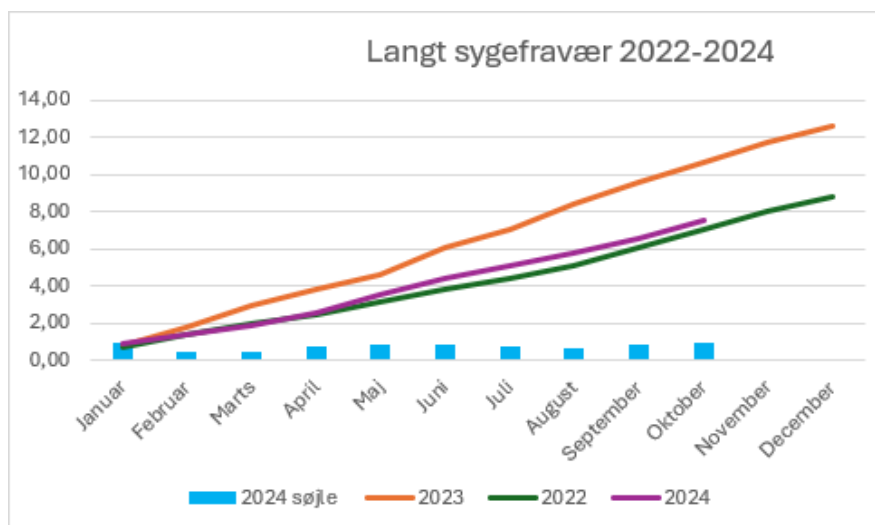
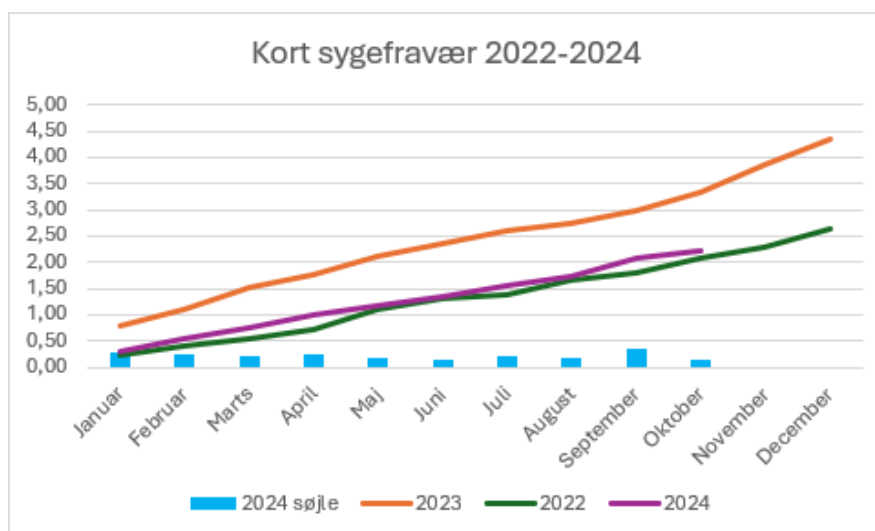
Fra 2022 opgøres arbejdsskader, der fører til mere end 1 dags fravær som en funktion af antal millioner arbejdstimer. Herved fastlægges Østjyllands Brandvæsens **LTI-rate**:

LTI 2022	11,3
LTI 2023	16,5
LTI 2024 (1. januar til 31. oktober)	11,2

Vedr. Status på sygefravær i Østjyllands Brandvæsen:

Sygefraværet i Østjyllands Brandvæsen opgøres som antal sygedage pr. medarbejder.

Herunder følger overblik over sygefraværet fra 2022 og frem. Kort og langt sygefravær defineres som hhv. under og over 2 ugers fravær.

Indstilling:

Beredskabsdirektøren indstiller til Bestyrelsen:

- At orienteringen tages til efterretning.

Østjyllands Brandvæsen

Tlf.: 86 76 76 76

E-post: brandvaesen@ostbv.dk

Sagsbehandler: Kasper Sønderdahl

Tlf.: 29 68 56 77

E-post: kaso@ostbv.dk

Bestyrelsen

Dato 5. december 2024

Sag nr. 3: Orientering fra Beredskabsdirektøren

Til orientering:

Beredskabsdirektøren orienterer om driften af Østjyllands Brandvæsen siden sidste bestyrelsesmøde.

Sagsfremstilling:

Beredskabsdirektøren orienterer om:

Beredskabsforlig

- I skrivende stund er der ikke meget nyt om det kommende beredskabsforlig. Fra flere sider forlyder det, at forliget alene vil tilgode-se det statslige beredskab. Derfor har KL valgt at gå offensivt ud med udmeldinger om, at det kommunale beredskab ikke skal glemmes, da vi står med hovedparten af alle akutte opgaver (over 40.000 årligt) ude i kommunerne i modsætning til Beredskabsstyrelsen (som løser ca. 500 udrykninger årligt). Avisen Danmark har bl.a. ultimo oktober dækket historien, ligesom DR har bragt historien om, at der 1 år efter stormfloden i Sønderjylland fortsat ikke er kommet midler til det danske beredskab. Den nye minister for samfundssikkerhed og beredskab forventer, at beredskabsforliget er på plads inden jul.

Beredskab på studietur til Finland

- Sammen med to afdelingschefer deltog beredskabsdirektøren i september på en to dages studietur til Finland, hvor den finske brandofficersforening var værter med et ekstremt interessant program. Bl.a. indeholdt turen oplæg om finnernes erfaringer med en ny regionsstruktur, hvor de lokale brandvæsener er blevet en inte-

greret del af sundheds- og socialvæsenet i en administrativ konstruktion. Der var også oplæg om finnernes krigsmæssige forberedelse med læring fra fronten i Ukraine og krigens betydning for de lokale brandvæsener. Der var oplæg om og besøg til underjordiske beskyttelsesrum med plads til +6.000 borgere. Der var oplæg om den måde, som finnerne bruger hændelsesanalyser til at dimensionere de lokale beredskaber. For langsom udrykning i et område af Helsinki betyder bl.a. at beredskabet risikerede en bod til indenrigsministeriet på 5 mio. euro. Sidst men ikke mindst var det også interessant at lære om, hvordan finnerne klarer sig helt uden en Beredskabsstyrelse. Indenrigsministeriets kontor for beredskab talte 38 årsværk. Styrelseslaget var fjernet, så de lokale beredskaber refererede direkte til indenrigsministeriet via deres administrative enheder. Til sammenligning har Beredskabsstyrelsen i Danmark ca. 800 ansatte og værnepligtige.

Afskaffelse af afgangstidskrav

- Der er ikke i skrivende stund nyt om lovforslaget om at afskaffe afgangstidskravet. Forslaget afventer 2. behandling i Folketinget. I Østjyllands Brandvæsens kommende dimensionering foreslås afgangstiden fastholdt på de 5 minutter for deltidsstationerne og 90 sekunder for fuldtidsstationerne.

Massiv udrykning til Aarhus Universitet

- Tirsdag den 22. oktober 2024 blev Østjyllands Brandvæsen aktiveret ca. 3.30 om natten på melding om indsatsleder-eftersyn til Aarhus Universitet.

Det viste sig at være en potentiel CBRN-hændelse på Aarhus Universitet, som bl.a. aktiverede storhændelseskonceptet hos Østjyllands Brandvæsen.

Foruden Østjyllands Brandvæsen var også Østjyllands Politi, Region Midts ambulancetjeneste, Den Lokale Beredskabs Stab (LBS), Beredskabsstyrelsens HazMat-beredskab, Center for Biosikring og Beredskab i København, Aarhus Universitetshospitals beredskabsledelse og Styrelsen for Patientsikkerhed alle aktiveret pga. en ukendt kilde, som havde givet anledning til at flere havde henvendt sig til lægevagten med sammenlignelige symptomer i løbet af aftenen og nattetimerne. I alt 23 personer havde fået symptomer på øjengener efter at have opholdt sig i den samme kantine på Aarhus Universitet.

Samtidig med den skarpe hændelse afholdt vi også fuldskaløvelse på havnen med Molslinjen, APM Terminalen, Præhospitalet og Østjyllands Politi. Her deltog mandskabet fra Nord og deltiden i City samt Indsatsleder og operationschef.

På én formiddag lykkedes det os således at få tryktestet: Størhændelseskonceptet - El-bils beredskabet - CBRN beredskabet - Selvhenvender-rensberedskabet på Skejby Sygehus - Krisestyring internt i ØJB og i Aarhus Kommune - LBS Operativ og LBS Strategisk - Indkvartering og forplejningsberedskabet - Drone beredskabet.

Der udarbejdes nu evalueringsrapport over indsatsen på Universitetet.

Indstilling:

Beredskabsdirektøren indstiller til Bestyrelsen:

- At orienteringen tages til efterretning.

Østjyllands Brandvæsen

Tlf.: 86 76 76 76

E-post: brandvaesen@ostbv.dk

Sagsbehandler: Kasper Sønderdahl

Tlf.: 29 68 56 77

E-post: kaso@ostbv.dk

Punkt 4: Orientering fra kommunerne

Bestyrelsen

Dato 5. december 2024

Sag nr. 4: Orientering fra Kommunerne

Til orientering:

Kommunerne orienterer om relevante forhold siden sidste møde.

Østjyllands Brandvæsen

Tlf.: 86 76 76 76

E-post: brandvaesen@ostbv.dk

Sagsbehandler: Signe Lynge Madsen

Tlf.: 20 63 54 54

E-post: slm@ostbv.dk

Punkt 5: Orientering fra Politidirektørerne

Bestyrelsen

Dato 5. december 2024

Sag nr. 5: Orientering fra Politidirektørerne

Til orientering:

Politidirektørerne orienterer om relevante forhold siden sidste møde.

Østjyllands Brandvæsen

Tlf.: 86 76 76 76

E-post: brandvaesen@ostbv.dk

Sagsbehandler: Signe Lynge Madsen

Tlf.: 20 63 54 54

E-post: slm@ostbv.dk

Punkt 6: Orientering fra medarbejderrepræsentanterne

Bestyrelsen

Dato 5. december 2024

Sag nr. 6: Orientering fra Medarbejderrepræsentanterne

Til orientering:

Medarbejderrepræsentanterne Flemming A. Jensen (repræsentant for de fastansatte), Frank Jensen (repræsentant for de deltidsansatte brandfolk) og Michael Lassen (repræsentant for de frivillige) orienterer om relevante forhold siden sidste møde.

Østjyllands Brandvæsen

Tlf.: 86 76 76 76

E-post: brandvaesen@ostbv.dk

Sagsbehandler: Signe Lynge Madsen

Tlf.: 20 63 54 54

E-post: slm@ostbv.dk

Bestyrelsen

Dato 5. december 2024

Sag nr. 7: Orientering om budgetopfølgning for 3. kvartal 2024

Til orientering:

På bestyrelsesmødet fremlægges budgetopfølgning for Østjyllands Brandvæsen. I budgetopfølgningen vurderes de forventede indtægter og udgifter i forhold til budgettet. I budgetopfølgningen indgår også en oversigt, der viser det forventede årsresultat, samt en oversigt, som viser de opdaterede omkostninger pr. brandstation.

Kort opdatering siden sidst

Siden sidste budgetopfølgning har Østjyllands Brandvæsen modtaget et lån fra Aarhus Kommune på kr. 20,1 mio. til afvikling af feriepengeforpligtigelse, etablering af et terrorberedskab og til opførelse af garageanlæg til den nye brandskoles køretøjer. Lånet er omtalt på bestyrelsesmødet i september. Herudover er forventede indtægter ud over de budgetterede øget fra 3,4 mio. til 5,4 mio. som følge af flere indtægter fra salg af køretøjer og flere udrykninger til blinde alarmer. De ekstra indtægter anvendes til dækning af et merforbrug på driften som følge af øgede udgifter til langtidssygdom og uforudsete udgifter på IT-området.

Baggrund

Østjyllands Brandvæsen har i 2024 efter overførsel fra 2023 og lån bevilliget af Aarhus Kommune et samlet indtægtsbudget på kr. 181,1 mio. Heraf bidrager ejerkommunerne med kr. 123 mio. fordelt med kr. 117 mio. til ordinær drift, et bidrag fra Aarhus Kommune til renovering af Aarhus Kommunes brandhane-net på kr. 5,8 mio. og et lån fra Aarhus Kommune på 20,1 mio. til afvikling af feriepengeforpligtigelse, etablering af et terrorberedskab og til opførelse af garageanlæg til den nye brandskoles køretøjer. De resterende indtægter udgør ca. 43 mio. og stammer fra sideordnede aktiviteter

såsom ABA (automatiske brand-alarmeringsanlæg), salg af uddannelse og kurser, salg af serviceydelser og salg af vagtcentralydelse.

Ejerkommunernes bidrag til Østjyllands Brandvæsen er fastsat efter en fordelingsnøgle for driftsudgifter. Tilsvarende findes en fordelingsnøgle for ejerandele, som anvendes, når Østjyllands Brandvæsen stifter gæld.

Østjyllands Brandvæsens driftsøkonomi er opdelt på "kernedrift", "investeringer" og "projekter". *Kernedriften* omfatter løn, udstyr, uddannelse, drift af køretøjer, bygninger m.v. *Investering* omfatter opsparing til køretøjsanskaffelse, opsparing til genanskaffelse af øvrigt materiel, opsparing til genanskaffelse af IT og datacentre samt opsparing til indvendig vedligeholdelse på brandstationerne. *Projekter* omfatter udviklingsprojekter, som efter endt implementering overgår til ordinær drift.

Østjyllands Brandvæsen har en meget begrænset anlægsøkonomi, som omhandler øremærkede midler til brandhanerenoveringsprojekter i Aarhus Kommune.

Etablering af nye brandstationer og køretøjer finansieres via KommuneLeasing og udgør derfor en driftsudgift og ikke en anlægsudgift for Østjyllands Brandvæsen.

Sagsfremstilling

Østjyllands Brandvæsen har ved udgangen af oktober måned opnået følgende resultat:

Tabel 1: Samlet forbrug og forventet resultat

Total	Samlet forbrug	Budget 2024 i alt	Forventet resultat	Afvigelse	Afvigelse %
Indtægter total	-170.813.711	-181.179.000	-186.567.000	5.388.000	102,97%
Drift total	116.534.580	133.316.000	135.393.000	-2.077.000	101,56%
Fælles omkostninger total	3.494.933	3.842.000	4.258.000	-416.000	110,83%
Projekter total	4.708.387	29.434.000	31.484.000	-2.050.000	106,96%
Investeringer total	11.962.901	12.900.000	12.777.000	123.000	99,05%
Drift total	-34.112.910	-1.687.000	-2.655.000	968.000	42,62%
Anlæg total	4.079.536	15.725.000	6.000.000	9.725.000	38,16%
Total	-30.033.374	14.038.000	3.345.000	10.693.000	23,83%

Østjyllands Brandvæsen forventer på nuværende tidspunkt,

- At vi i 2024 opnår en merindtægt på ca. 5,4 mio. som følge af ejerkommunernes refusion af brandvæsenets udgifter til rensning for PFOS på den nedlagte brandskole i Skejby (0,9 mio), renteindtægter fra korrigeret moms og refusion af energiafgifter (1,9 mio), merindtægter på ABA-overvågning og udrykninger til blinde alarmer, salg af udtjente køretøjer samt en lang række mindre indtægtsgivende aktiviteter i Driftsafdelingen og Uddannelsesafdelingen. (Udgifterne til PFOS er afholdt i 2022 og 2023).

- At vi i 2024 vil se et merforbrug på driften på ca. kr. 2 mio. Merforbruget skyldes vikardækning som følge af langtidssygdom i den faste styrke, udgifter til uddannelse af nye brandfolk i Ry, uforudsete IT-udgifter, merforbrug på logistikørsel fra Station Hørning, ekstra instruktørudgifter som følge af det store arbejde med klarlægning og efterrep af ny brandskole.
- At vi i 2024 vil se et merforbrug på projekterne på ca. kr. 2 mio. som følge af udgifter til færdiggørelse af den nye brandskole og færdiggørelse af Station Aarhus Nord.
- At vi i 2024 vil se et mindreforbrug på brandhaneområdet idet vores samarbejdspartner ikke har kunnet komme i jorden pga. vejrlig tidligere på året. En del af brandhanenettets renovering i Aarhus vil strække sig ind i 2025.

Nedenfor uddybes indholdet i Tabel 1.

Vedr. indtægterne (udbygning af linje 1 i TABEL 1 ovenfor):

Tabel 2: Indtægter

	Samlet forbrug	Budget 2024 i alt	Forventet resultat	Afvigelse	Afvigelse %
Indtægter	-170.813.711	-181.179.000	-186.567.000	5.388.000	102,97%
Kommunal Bidrag	-113.509.000	-123.450.000	-123.450.000	0	100,00%
Lån fra Aarhus Kommune	-20.100.000	-20.100.000	-20.100.000	0	100,00%
Indtægter	-37.204.711	-37.629.000	-43.017.000	5.388.000	114,32%
Indtægter total	-170.813.711	-181.179.000	-186.567.000	5.388.000	102,97%

Østjyllands Brandvæsen har i 2024 et samlet indtægtsbudget på kr. ca. 181,1 mio. Heraf bidrager ejerkommunerne med ca. kr. 123 mio. fordelt med kr. 117 mio. til ordinær drift og et bidrag fra Aarhus Kommune til renovering af Aarhus Kommunes brandhane-net på ca. kr. 5,8 mio., samt et lån fra Aarhus Kommune på 20,1 mio.

De resterende indtægter udgør ca. 43 mio. og stammer fra ABA (automatiske brandalarmeringsanlæg) og sideordnede aktiviteter såsom salg af uddannelse og kurser, salg af serviceydelser, salg af vagtcentralydelser og dækning for udgifterne til PFAS-renseanlægget på den nu nedlukkede brandskole ved Skejby.

Østjyllands Brandvæsen oplyste i budgetopfølgningen for første kvartal, at der var en regulering på vej som følge af for meget indbetalt energiafgift. Beløbet der refunderes udgør kr. 0,6 mio.

Endelig har Østjyllands Brandvæsen med hjælp fra en ekstern advokat korrigeret moms på ydelser, der leveres til ejerkommunerne. I forbindelse med for meget indbetalt moms vil Østjyllands Brandvæsen få tilbageført et momsbeløb, som uden ophold videreføres til ejerkommunerne. Rente-

indtægten fra for meget indbetalt moms bidrager med en merindtægt på 1,3 mio. Se bilag 7.1.

Vedr. driftstotal (udbydning af linje 2 i TABEL 1 ovenfor):

Tabel 3: Driftstotal

	Samlet forbrug	Budget 2024 i alt	Forventet resultat	Afvigelse	Afvigelse %
Direktion	1.810.405	2.119.000	2.088.000	31.000	98,54%
Direktion	1.810.405	2.119.000	2.088.000	31.000	98,54%
Drift	387.713	423.000	375.000	48.000	88,65%
Løn	1.242.947	1.460.000	1.477.000	-17.000	101,16%
Bestyrelsen	0	5.000	5.000	0	100,00%
DPO, kommunikation og whistleblower	179.745	231.000	231.000	0	100,00%
Budgetpulje	0	0	0	0	0,00%
Staben	1.207.970	1.645.000	1.553.000	92.000	94,41%
Staben	1.207.970	1.645.000	1.553.000	92.000	94,41%
Operationscenter	17.499.964	19.967.000	20.827.000	-860.000	104,31%
Operativ Support	1.762.124	1.415.000	1.447.000	-32.000	102,26%
Vagtcentral	7.912.897	10.037.000	9.481.000	556.000	94,46%
Indsatsledelse	989.321	1.934.000	1.934.000	0	100,00%
IT	5.195.161	4.377.000	5.782.000	-1.405.000	132,10%
Operationschef	370.872	566.000	523.000	43.000	92,40%
Arbejds miljø og kvalitetsledelse	1.269.589	1.638.000	1.660.000	-22.000	101,34%
Sekretariatet	4.743.322	5.862.000	5.700.000	162.000	97,24%
Sekretariatet	4.743.322	5.862.000	5.700.000	162.000	97,24%
Brandforebyggelse	5.868.593	7.351.000	6.850.000	501.000	93,18%
Brandforebyggelse	5.868.593	7.351.000	6.850.000	501.000	93,18%
Uddannelse	4.326.836	4.035.000	4.525.000	-490.000	112,14%
Uddannelse	4.326.836	4.035.000	4.525.000	-490.000	112,14%
Driftsafdelingen	22.112.667	25.480.000	23.964.000	1.516.000	94,05%
Fælles Driftafdeling	756.647	856.000	881.000	-25.000	102,92%
Køretøjer	3.702.137	4.275.000	4.134.000	141.000	96,70%
Bygningsdrift	7.419.305	8.016.000	8.016.000	0	100,00%
Logistik	2.092.385	1.632.000	1.632.000	0	100,00%
Indtægtdækket virksomhed	3.367.546	3.668.000	3.925.000	-257.000	107,01%
Brandhaner	1.733.336	3.503.000	1.780.000	1.723.000	50,81%
Servicecenter Syd	3.041.311	3.530.000	3.596.000	-66.000	101,87%
Beredskabsafdelingen	58.964.823	66.857.000	69.886.000	-3.029.000	104,53%
Fælles Beredskabsafdelingen	2.031.070	1.833.000	2.275.000	-442.000	124,11%
Fælles Beredskabsafdelingen	1.118.667	665.000	1.300.000	-635.000	195,49%
Værksteder	476.135	368.000	525.000	-157.000	142,66%
Special tjenester	436.268	800.000	450.000	350.000	56,25%
Område City	3.767.475	4.269.000	4.632.000	-363.000	108,50%
Fælles område City	604.641	737.000	737.000	0	100,00%
Station Aarhus City, Fast	239.987	275.000	275.000	0	100,00%
City, Deltid	2.341.503	2.650.000	3.005.000	-355.000	113,40%
Frivillige	581.344	607.000	615.000	-8.000	101,32%
Område Syd	25.058.222	29.606.000	29.563.000	43.000	99,85%
Fælles område Syd	612.118	781.000	781.000	0	100,00%
Forebyggelse Syd	15.122	0	0	0	0,00%
Station Aarhus Syd, Fast	16.536.450	20.109.000	19.520.000	589.000	97,07%
Skanderborg, Deltid	2.153.296	2.696.000	2.696.000	0	100,00%
Hørning, Deltid	1.997.424	2.341.000	2.541.000	-200.000	108,54%
Ry, Deltid	1.802.776	1.575.000	2.075.000	-500.000	131,75%
Galten, Deltid	1.941.036	2.104.000	1.950.000	154.000	92,68%
Område Nord	28.108.056	31.149.000	33.416.000	-2.267.000	107,28%
Fælles område Nord	591.999	736.000	736.000	0	100,00%
Forebyggelse Nord	452	0	0	0	0,00%
Station Aarhus Nord, Fast	21.195.062	23.723.000	25.780.000	-2.057.000	108,67%
Odder, Deltid	2.082.911	2.263.000	2.559.000	-296.000	113,08%
Samsø, Deltid	4.156.041	4.216.000	4.166.000	50.000	98,81%
Tunø, Deltid	62.142	127.000	91.000	36.000	71,65%
Øvrige samarbejdspartnere	19.449	84.000	84.000	0	100,00%
Drift total	116.534.580	133.316.000	135.393.000	-2.077.000	101,56%

Der ses et merforbrug på IT-området på kr. 1,4 mio, som dels skyldes forhøjet serviceaftaler med leverandører, dyrere licenser på Microsoft-pro-

duktion, udskiftning af firewalls, penetrationstest, administrationsrobotter m.v.

Der ses et merforbrug på kr. 0,5 mio. i Uddannelsesafdelingen som skyldes, at vi må gøre brug af eksterne instruktører i højere grad for at levere de lovpligtige øvelser til brandfolkene.

Der ses et merforbrug på kr. 0,5 mio. under Station Ry hvilket udgør den forventede merudgift til uddannelse af de nye deltidsbrandfolk, som er startet hos os pr. 1.1.24.

Endvidere ses et merforbrug på fuldtidsstyrken i Nord og mindreforbrug i Syd (netto 1,5 mio.) som skyldes øgede vikarudgifter pga. langtidssygd.

Vedr. driftsomkostningen til den enkelte brandstation:

Tabel 4: Stationsdrift

	Drift	Bygningsdrift	Løn	Udgifter i alt	Budget
Drift udgift per station	7.756.311	4.449.504	46.752.317	58.958.132	66.580.000
Station Aarhus City	239.987	563.446	12.319.135	13.122.568	15.577.333
Station Aarhus Nord	394.505	1.672.650	13.867.038	15.934.193	16.003.667
Station Aarhus Syd	379.602	752.709	10.771.232	11.903.543	15.553.000
City, Deltid	47.682	140.862	2.293.821	2.482.365	2.890.000
Skanderborg, Deltid	157.557	506.885	1.995.740	2.660.181	3.106.000
Hørning, Deltid	103.402	339.175	1.894.022	2.336.599	2.665.000
Ry, Deltid	179.444	170.099	1.623.332	1.972.875	1.768.000
Galten, Deltid	1.941.036	0	0	1.941.036	2.104.000
Odder, Deltid	104.247	303.678	1.978.665	2.386.589	2.570.000
Samsø, Deltid	4.156.041	0	0	4.156.041	4.216.000
Tunø, Deltid	52.808	0	9.334	62.142	127.000

Vedr. fælles omkostninger total (udbygning af linje 3 i TABEL 1):

Tabel 5: Overhead, trivsel og gratialer

	Samlet forbrug	Budget 2024 i alt	Forventet resultat	Afvigelse	Afvigelse %
Fælles omkostninger	3.494.933	3.842.000	4.258.000	-416.000	110,83%
Overhead	2.669.838	3.358.000	3.358.000	0	100,00%
Trivsel	749.703	384.000	800.000	-416.000	208,33%
Gratialer og Jubilæum	75.392	100.000	100.000	0	100,00%
Fælles omkostninger total	3.494.933	3.842.000	4.258.000	-416.000	110,83%

Der forventes et merforbrug på ca. 0,4 mio. på trivsel som følge af uddannelse af flere medarbejdere til vores kollegastøtte-funktion og øget forbrug af fysioterapeuter til skadesbehandling og -forebyggende indsatser.

Vedr. projekter og overhead (udbygning af linje 4 i TABEL 1):

Tabel 6: Projekter

	Samlet forbrug	Budget 2024 i alt	Forventet resultat	Afvigelse	Afvigelse %
Projekter	4.708.387	29.434.000	31.484.000	-2.050.000	106,96%
Projekt Station Aarhus Nord	281.318	-	300.000	-300.000	100,00%
Projekt Station Aarhus Syd	109.763	-	150.000	-150.000	100,00%
Havneovervågning	-	-	-	-	0,00%
Øvelsesområdet	234.971	105.000	1.105.000	-1.000.000	-952,38%
Genopretning Station Aarhus Nord	977.731	500.000	1.000.000	-500.000	-100,00%
Udskiftning af Pcer	63.307	600.000	600.000	-	100,00%
Etablering af Indkwaterings- og forplejningsb	217.128	1.200.000	1.200.000	-	100,00%
Etablering af droneberedskab	948.718	1.000.000	1.000.000	-	100,00%
Etablering af Slangegruppe	-	1.000.000	1.000.000	-	100,00%
Etablering af Klimaberedskab	-	750.000	750.000	-	100,00%
Etablering af Terrorberedskab	1.875.449	4.100.000	4.100.000	-	100,00%
Ombygning af Bygning B4	-	13.079.000	13.079.000	-	100,00%
Betaling af indefrosne feriemidler	-	7.100.000	7.200.000	-100.000	101,41%
Projekter total	4.708.387	29.434.000	31.484.000	-2.050.000	106,96%

Tabellen skal læses for projektperioderne og ikke kun for 2024.

Der ses et forventet merforbrug på i alt kr. 2,0 mio. på projekterne, hvilket skyldes færdiggørelse af brandskolens øvelsesanlæg, færdiggørelse af Station Aarhus Syd samt genopretning af station Aarhus Nord, som en konsekvens af de mange fejl og mangler.

Vedr. det juridiske mellemværende med hovedentreprenøren på Station Aarhus Nord, så er sagen som tidligere oplyst overgivet til Syn og Skøn med henblik på en afgørelse i Voldgiftsnævnet. Såfremt Østjyllands Brandvæsen ikke gives medhold i Voldgiftsnævnet, vil vi være pligtige til at erlægge fuld og hel betaling til hovedentreprenøren med tillæg af procesrenter samt selvfølgelig betaling af sagens omkostninger, egne advokater og egne rådgivere. I alt forventeligt ca. kr. 5,3 mio. Gives Østjyllands Brandvæsen medhold i hele eller dele af klagepunkterne vil beløbet blive mindre. Der forventes tidligst afgørelse i sagen i 2024. Den økonomiske håndtering af en evt. efterbetaling drøftes på et senere bestyrelsesmøde.

I forlængelse af orienteringen om status på Station Aarhus Nord skal også nævnes, at Østjyllands Brandvæsen nu har modtaget Vurderingsstyrelsens foreløbige ejendomsvurdering på kr. 24 mio., som vi skal betale dækningsafgift af. Denne udgør kr. 0,3 mio. i 2024. Vi kan desværre først gøre indsigelser gældende, når vi modtager den endelige vurdering i 2025.

Vedr. investeringer (udbygning af linje 5 i TABEL 1):

Tabel 7: Investeringer

	Samlet forbrug	Budget 2024 i alt	Forventet resultat	Afvigelse	Afvigelse %
Investeringer	11.962.901	12.900.000	12.777.000	123.000	99,05%
Køretøjsinvesteringsplan	9.555.955	9.408.000	10.000.000	-592.000	106,29%
Geninvestering indvendigvedligeholdelse	847.293	905.000	860.000	45.000	95,03%
Geninvestering af materiel	1.337.137	1.667.000	1.667.000	-	100,00%
IT-investeringsplan	222.515	920.000	250.000	670.000	27,17%
Investeringer total	11.962.901	12.900.000	12.777.000	123.000	99,05%

For at sikre økonomi til udskiftning af køretøjer, til indvendig vedligeholdelse på brandstationerne, til genanskaffelse af materiel og til genanskaffelse

af datacentre og IT opretholder Østjyllands Brandvæsen fire investeringsplaner. Det forventede mindreforbrug på IT-investeringer videreføres til 2025.

Vedr. anlæg (uddybning af linje 6 i TABEL 1):

Tabel 8: Anlæg

	Samlet forbrug	Budget 2024 i alt	Forventet resultat	Afvigelse	Afvigelse %
Brandhaner	4.079.536	15.725.000	6.000.000	9.725.000	38,16%
Brandhane efterslæb Aarhus	4.079.536	15.725.000	6.000.000	9.725.000	38,16%
Anlæg total	4.079.536	15.725.000	6.000.000	9.725.000	38,16%

Genopretningen af brandhanenet i Odder Kommune er afsluttet i 2023, hvorefter det løbende vedligehold indgår i brandvæsenets alm. drift.

Brandhanerenoveringen i Aarhus Kommune har fået fremrykket de bevilligede midler fra 2024 og 2025 til 2022, 2023 og 2024. Det betyder, at brandhanerenoveringen fortsætter uændret i 2023 og 2024. Renoveringen udføres af Aarhus Vand og der kan være forskydning i produktionsplanen, hvor det nu forventes, at vi skal ind i 2025, før projektet kan afsluttes.

Indstilling:

Beredskabsdirektøren indstiller til Bestyrelsen:

- At orienteringen tages til efterretning.

Østjyllands Brandvæsen

Tlf.: 86 76 76 76

E-post: brandvaesen@ostbv.dk

Sagsbehandler: Kasper Sønderdahl

Tlf.: 29 68 56 77

E-post: kaso@ostbv.dk

Bestyrelsen

Dato 5. december 2024

Sag nr. 8: Godkendelse af Østjyllands Brandvæsens Udviklingsplan - Fase 2

Til godkendelse:

I denne sag skal der ske:

- Godkendelse af Udviklingsplanens fase 2
- Godkendelse af indstilling til ejerkommunerne om godkendelse af Driftsfordelingsnøglen fra 2026.
- Orientering om tilvejebringelse af midler til projektering af to nye brandstationer.

Sagsfremstilling:

På Byrådets møde den 9. oktober 2024 godkendte Aarhus Kommune budgettet for 2025 og overslagsårene, hvoraf det fremgår, at Aarhus kommunes bidrag til Østjyllands Brandvæsen fra 1.1.2026 hæves med kr. 15,1 mio.

Beløbet skal anvendes til bemanning af seks døgnpladser fordelt med to på hver af de tre døgnbemandede brandstationer i Aarhus. Herefter kører de tre døgnbemandede brandstationer med 1 holdleder og 7 brandfolk (1+7) i modsætning til i dag, hvor der kun kører 1+5.

Løftet i bemanning betyder, at hver enkelt brandstation i langt højere grad kan løse hovedparten af udrykningsopgaverne selvstændigt og uden assistance fra nabostationerne. Herved undgår vi at svække beredskabet i de andre dele af byen mens en station slukker brand. Den øgede bemanning medvirker også til at sikre en slagkraftig styrke til større brande, brande i højhuse og industribrande. Der er tale om et substantielt og meget vigtigt løft af beredskabet i Aarhus Kommune, og med

budgetvedtagelsen i Aarhus er det derfor nu muligt for Østjyllands Brandvæsens bestyrelse at godkende Udviklingsplanens Fase 2.

Udviklingsplanen, som den indstilles tiltrådt af Bestyrelsen, er opdateret med Fase 2 og vedlægges som bilag.

---0---

Med vedtagelse af Udviklingsplanens Fase 2 følger også beslutningen om at indstille til ejerkommunernes godkendelse, at driftsfordelingsnøglen for Østjyllands Brandvæsen ændres fra 1. januar 2026. Driftsfordelingsnøglen udregnes "baglæns", når Aarhus Kommunes økonomiske løft i bidrag er indregnet. Det følger af vedtægterne, at det kræver byrådsgodkendelse og opdatering af allonge til vedtægterne med orientering af Ankestyrelsen, når driftsfordelingsnøglen ændres. Fra januar 2026 og frem vil beløbet til betaling (2024-tal) og driftsfordelingsnøglen være som følger:

Bidrag fra kommunerne	Budget 2025	Budget 2026		
Bidrag fra kommunerne	107.477.000	122.477.000		
Nyt årligt driftsbidrag			2025	2026
<i>Samsø Kommune</i>	<i>3.941.000</i>	<i>3.941.000</i>	<i>3,67%</i>	<i>3,22%</i>
<i>Odder Kommune</i>	<i>4.272.000</i>	<i>4.272.000</i>	<i>3,97%</i>	<i>3,49%</i>
<i>Skanderborg Kommune</i>	<i>14.657.000</i>	<i>14.657.000</i>	<i>13,64%</i>	<i>11,97%</i>
<i>Aarhus Kommune</i>	<i>84.607.000</i>	<i>99.607.000</i>	<i>78,72%</i>	<i>81,33%</i>

---0---

Med vedtagelse af Udviklingsplanens Fase 2 følger også beslutningen om at Østjyllands Brandvæsen kan opstarte projektering af de to nye brandstationer i henholdsvis Aarhus Vest og på Sydhavnen (fremover benævnt Aarhus Øst). Aarhus Kommune er i gang med at finde en løsning på, hvorledes midler til projektering tilvejebringes.

Indstilling:

Beredskabsdirektøren indstiller til Bestyrelsen:

- At Østjyllands Brandvæsens Udviklingsplan - Fase 2 godkendes.
- At det indstilles til godkendelse i ejerkommunerne, at driftsfordelingsnøglen fra januar 2026 vil være:

Ny årlig driftsfordeling:	2026
<i>Samsø Kommune</i>	<i>3,22%</i>
<i>Odder Kommune</i>	<i>3,49%</i>
<i>Skanderborg Kommune</i>	<i>11,97%</i>
<i>Aarhus Kommune</i>	<i>81,33%</i>

- At orientering om tilvejebringelse af midler til projektering af nye brandstationer tages til efterretning.

Bilag:

8.1: Notat om Udviklingsplanens Fase 2.

8.2: Udviklingsplan for Østjyllands Brandvæsen 2024-2028.

Østjyllands Brandvæsen

Tlf.: 86 76 76 76

E-post: brandvaesen@ostbv.dk

Sagsbehandler: Kasper Sønderdahl

Tlf.: 29 68 56 77

E-post: kaso@ostbv.dk

Dato 1. november 2024

Østjyllands Brandvæsens Udviklingsplan

Notat om Østjyllands Brandvæsens Udviklingsplan - Fase 2, 3 og 4

Østjyllands Brandvæsen har udarbejdet en Udviklingsplan, som skal sikre et robust beredskab og et forsvarligt serviceniveau, der både matcher ejerkommunernes risikoprofil og det opdaterede trusselsbillede.

Udviklingsplanen udgør fundamentet for den plan for Østjyllands Brandvæsens forebyggende og afhjælpende kapaciteter, som også kaldes *den risikobaserede dimensioneringsplan (RBD)*.

Proces

Østjyllands Brandvæsens bestyrelse fremsender en ny RBD primo 2025 til godkendelse i ejerkommunernes byråd og kommunalbestyrelser. Den nye RBD skal senest være tiltrådt i december 2025. Forudsætningen for tiltrædelse af den kommende RBD var imidlertid et økonomisk løft, så antallet af brandfolk i Aarhus kan ændres fra 18 brandfolk på døgnvagt til 24 brandfolk på døgnvagt. Dette løft er vedtaget i Aarhus Kommune med Budgetforliget for 2025 og overslagsårene, således at bemanningen kan løftes fra 1.1.2026.

Skaleret plan

Den oprindelige udviklingsplan strakte sig over perioden 2023-2031 og omfattede et samlet budgetløft på ca. kr. 75 mio. årligt. Efter behandling i Østjyllands Brandvæsens bestyrelse blev planen skaleret, faseinddelt og tidsmæssigt tilpasset, så den nu dækker perioden fra 2024-2028 og falder i fire faser.

Fase 1 blev tiltrådt i 2023 af alle fire ejerkommuner og medførte en engangsbevilling i 2024 på ca. kr. 16 mio., et varigt løft på kr. 10,5 mio. og en låneadgang til materiel og køretøjer på kr. 17,4 mio.

Fase 1 lukkede en lang række kritiske, beredskabsfaglige huller, som særligt store hændelser i 2021 og 2022 og et ændret trusselsbillede har synliggjort.

Østjyllands Brandvæsen
Bautavej 9
8210 Aarhus V.

Telefon +45 86767676
Direkte +45 29685677
brandvaesen@ostbv.dk
www.ostbv.dk

Sagsbehandler
Beredskabsdirektøren
kaso@ostbv.dk

Dato 1. november 2024

Fase 1 omfattede etablering af et terror-beredskab, indkvarterings- og forplejningsberedskab, vandforsynings-beredskab, droneberedskab og opstart på et klima-beredskab. Da beredskabsspecialerne skal kunne anvendes overalt i dækningsområdet, valgte ejerkommunerne at håndtere budgetløftet kollektivt efter driftsfordelingsnøglen.

For Fase 2, 3 og 4 gælder, at de alene har til formål at styrke beredskabets robusthed i Aarhus, hvorfor det er aftalt, at Aarhus Kommune selv løfter denne budgetudfordring.

Kort opsummeret, så er det særligt Aarhus Kommunes risikoprofil, som sætter brandvæsenet under pres. Vi har for få folk på døgnvagt, vores utidssvarende brandstation i Ny Munkegade er slidt ned og ligger forkert i forhold til risiciene og vi mangler en fjerde døgnstation i Aarhus Vest.

Mere uddybende kan det oplyses, at beredskabet i Aarhus i dag er særligt udfordret på følgende:

- Der er for få brandfolk (kun 18) på døgnvagt af gangen til at løfte de flere langvarige og komplekse hændelser, som opstår på grund af Aarhus Kommunes særlige risikoprofil herunder højhuse i Aarhus Nord og på Aarhus Ø, sammenblanding af tung industri, erhverv, beboelse og kulturliv på Sydhavnen, Aarhus Havns benzin- og dieseloplag, nye energiformer, nye oplagringsmuligheder til vind- og solenergi i store litium-ion-batteriparker, brint-ladestationer og indførelse af brint-køretøjer i tungvognstrafikken, letbane, udbygningen af personbils-flåden på el og indsættelse af el-busser m.v.
- Der er også for få brandfolk på vagt til at håndtere de mange samtidige hændelser, som opstår i Aarhus. 380 gange i 2023 var to ud af tre døgnstationer aktiveret samtidig. 24 gange i 2023 var alle tre døgnstationer optaget på opgaver samtidigt. Samtidighedsfaktoren med 296 samtidige hændelser årligt er en alvorlig udfordring for Østjyllands Brandvæsen.
- Beredskabsspecialerne kan i dag ikke bemandes, hvis stationens mandskab er kørt på en udrykning. Der er kun 6 brandfolk på døgnvagt hvert sted, hvilket betyder, at man kun kan rykke ud med én udrykningsenhed, som består af én autosprøjte og ét følgekøretøj (tankvogn, drejestige, specialkøretøj). Herved kan beredskabsspecialerne ikke bemandes. Er stationen i Ny Munkegade fx optaget af en ABA-alarm i midtbyen, så kan vi ikke stille med en redningsdykker til en drukneulykke i havnen. Det betyder en svækkelse af det samlede beredskab i Aarhus på daglig basis.

Dato 1. november 2024

Disse udfordringer afhjælpes delvist med det forestående løft i Fase 2 fra 18 til 24 brandfolk på døgnvagt. Det er dog Østjyllands Brandvæsens faglige vurdering, at bemanningen yderligere bør løftes fra 24 til 32 brandfolk på døgnvagt – senest i 2029.

Beredskabet i Aarhus er endvidere udfordret på:

- Brandstationen i Ny Munkegade, som med sine 120 år på bagen er totalt nedslidt, for lille og hverken med beliggenheden i Ø-gade-kvarteret eller den bygningsmæssige stand, længere er egnet som brandstation. Stationen er uhensigtsmæssigt placeret i forhold til byudviklingen i Aarhus og bør snarest flyttes til Sydhavnen.
- Den midlertidige og ubemandede brandstation på Sumatravej med vores katastrofeberedskab til hændelser på Oliehavnen er arbejdsmiljømæssigt uegnet og allerede nu i en så ringe stand, at vores materiel til storbrand på havnen bliver ødelagt alene ved opbevaring i bygningen. Der er behov for en løsning her på den helt korte bane, hvis materiel for millioner ikke skal kasseres. Udstyrets koblinger og elektronik irer simpelthen pga. fugt i bygningen, som i øvrigt heller ikke har vand eller toilet indlagt. Med flytningen til Sydhavnen og opførelsen af en ny brandstation er det ønsket, at den ubemandede havnestation og den bemandede midtby-station samles i én og samme nye bygning.
- Med flytningen af brandstationen til Sydhavnen bliver der for langt til Aarhus Vest, hvorfor en fjerde døgnstation bør etableres på Bautavej i tilknytning til brandvæsenets hovedlokalitet med vagtcentral og brandskole.

Fase 2

Med fase 2 løftes beredskabet på alle tre døgnstationer i Aarhus med yderligere to brandfolk på døgnvagt hvert sted. Dette sikrer, at en del af stationernes specialer kan bemandes selv om stationens udrykningsenhed er afsendt på en opgave. Den samlede udgift for Aarhus Kommune udgør fra 2026 (Fase 2) kr. 15 mio. årligt (2024-tal). I Fase 2 løftes antallet af brandfolk på døgnvagt fra 18 til 24.

I forbindelse med Fase 2 er det nødvendigt at opstarte projektering af de to nye brandstationer, som er omfattet af Fase 3. Dette arbejde påbegyndes ultimo 2024, da det tager 3-4 år fra projektering, til brandstationerne kan tages i brug. Østjyllands Brandvæsen har fået en låneadgang hos Aarhus Kommune på kr. 4 mio. til projektering.

Dato 1. november 2024

Fase 3

Med Fase 3 fremtidssikres den geografiske placering af beredskabet i Aarhus Kommune på øst-vest-aksen. I dag har vi med stationerne i Lisbjerg og Højbjerg en effektiv nord-syd-akse, som er beredskabsfagligt godt dækket ind, men der er behov for en tilsvarende øst-vest-akse-dækning.

Der er behov for en ny døgnbemandet lokalitet på Sydhavnen (dvs. flytning af Ny Munkegades brandstation), som kan dække byen inden for Ringgaden og som permanent kan huse oliehavnsberedskabet, bådberedskabet, dykkerberedskabet og det kommende tunnelberedskab til Marselistunnelen i såvel anlægs- som driftsfasen.

I Fase 3 flyttes brandstationen derfor fra Ny Munkegade til Sydhavnen og benævnes fremover Station Aarhus Øst. Med en flytning til Sydhavnen bliver der for lang responstid til Åbyhøj, Hasle, Brabrand og Gellerup. Derfor skal der placeres en nyopført brandstation på Bautavej, som benævnes Station Aarhus Vest. Det vil sikre en forsvarlig og effektiv øst-vest-akse-dækning for hele Aarhus Kommune.

Station Aarhus Vest på Bautavej må imidlertid opføres før brandstationen på Sydhavnen. Det skyldes, at Station Øst på Sydhavnen først kan etableres, når Vejdirektoratet har omlagt Sydhavnsvej og Østhavnsvej samt har etableret det midlertidige rampeanlæg ved Østhavnsvej og Strandvejen. Dette anlæg står tidligst klar primo 2028.

Da vi med vedtagelsen af Fase 2 har opnået en låneadgang hos Aarhus Kommune til projektering af Station Øst og Station Vest, er det muligt at finde en totalrådgiver efter udbud primo 2025.

Det er således vores forhåbning, at vi kan være klar til at gå i jorden i januar 2027 under forudsætning af, at byrådet i budgetforhandlingerne august 2026 godkender et årligt løft i bidrag til Østjyllands Brandvæsen på i alt kr. 9 mio. kr. (2024-tal) fra 2029. Beløbet dækker leasing af køretøjer til Station Aarhus Vest og forrentning af brandstationerne. Finansiering af stationer og køretøjer sker via KommuneLeasing.

Foruden et årligt løft på kr. 9 mio. (2024-tal) skal Østjyllands Brandvæsen bemyndiges til at optage et lån på kr. 21 mio. (2024-tal) hos Kommuneleasing til finansiering af køretøjer og udstyr til den nye brandstation på Bautavej.

Dato 1. november 2024

Endvidere skal Østjyllands Brandvæsen bemyndiges til at optage et lån på kr. 40 mio. (2024-tal) hos Kommuneleasing til finansiering af Station Aarhus Vest og kr. 100 mio. (2024-tal) til finansiering af Station Aarhus Øst på Sydhavnen.

Alle fire ejerkommuner skal deponere ved ibrugtagning (formentlig fra 2030).

Fase 4

Med Fase 4 fra 2029 opgraderes alle fire brandstationer i Aarhus med yderligere to brandfolk, således der i alt vil være 8 brandfolk på døgnvagt på hver station. Herved opnås et samlet døgndækkende beredskab på i alt 32 brandfolk. Den samlede udgift for Aarhus Kommune udgør fra 2029 (Fase 4) kr. 20 mio. (2024-tal).

Konklusion

Med Fase 2, 3 og 4 er det vurderingen, at brandvæsenet vil være så robust, at vi kan håndtere de kommende års beredskabsfaglige udfordringer. Det skal understreges, at de nuværende kapacitetsudfordringer ikke skyldes en Marselistunnel eller en havneudvidelse. Med Fase 2, 3 og 4 tilsammen er det dog vurderingen, at der også kan etableres et forsvarligt tunnelberedskab uden tilførsel af yderligere midler til lønninger ved tunnelens åbning. Udgifter til nyt materiel specifikt til tunnelberedskabet kan dog ikke udelukkes på nuværende tidspunkt.

Tilpasning af brandvæsenets dimensionering i forhold til en eventuel havneudvidelse og et eventuelt kommende klima-beredskab, må belyses på et senere tidspunkt.

Kasper Sønderdahl
Beredskabsdirektør

OPDATERET UDVIKLINGSPLAN

Udviklingsplan for Østjyllands Brandvæsen 2024-2028

Sagsgang: Strategisk Følgegruppe - Bestyrelsen - Byråd og Kommunalbestyrelser

Opdateret version af 1. november 2024

Fig. 1 Brand hos Højbjerg Maskinfabrik i Galten, 2021

AARHUS
KOMMUNE

Skanderborg
Kommune

Odder
Kommune

SAMSØ
KOMMUNE

Indhold

OPDATERET UDVIKLINGSPLAN.....	1
1. Et brandvæsen under pres.....	3
1.1 Resumé.....	3
1.2 Hvorfor er udviklingsplanen nødvendig?.....	4
1.3 Udviklingsplan i fire faser.....	5
1.4 Proces.....	6
1.5 Udviklingsplanens sigte	6
2. Risici og trusler medfører markante ændringer i Aarhus' risikoprofil	7
2.1 Indledning	7
2.2 Jævnligt behov for indsættelse af flere brandstationer	8
2.3 Forældet brandstationsplacering i midtbyen	8
2.4 Stort specialiseringsbehov kræver mere brandmandskab	8
2.5 Større og samtidige hændelser	9
2.6 Særlige beredskabsudfordringer ved den nuværende havn i Aarhus.....	9
2.7 Den Risikobaserede Dimensionering skal opdateres senest i december 2025	11
2.8 Hvad presser Østjyllands Brandvæsen nu og i fremtiden?.....	15
2.9 Det opdaterede nationale risikobillede	16
2.10 Det biologiske trusselsbillede	18
2.11 Cybertruslen	19
2.12 Terrortruslen	19
2.13 Klimaudfordringen og brandvæsenets kulsorte værdikæde	20
3. Østjyllands Brandvæsens nuværende kapacitetsudfordringer	22
3.1 Manglende operativ kapacitet	22
4. Helhedsplanen	25
4.1 Behov for løft af Østjyllands Brandvæsens samlede kapacitet.....	25
4.2 Leasingadgang til nye brandbiler og brandstationer	27

1. Et brandvæsen under pres

1.1 Resumé

Fase 1 i Østjyllands Brandvæsens Udviklingsplan blev godkendt af ejerkommunernes byråd og kommunalbestyrelser i efteråret 2023. Vedtagelsen af Fase 1 til udmøntning fra januar 2024 afhjalp en række akutte udfordringer for brandvæsenet på den ultrakorte bane. Det drejer sig om etablering af en række beredskabsspecialer, som de seneste års store hændelser og et skærpet trusselsbillede har afdækket behovet for. Specialerne omfatter et terror-beredskab, et droneberedskab, et indkvarterings- og forplejningsberedskab, et vandforsyningsspeciale og opstarten af et klima-beredskab. Endvidere omfattede Fase 1 et løft i bemanningen på station Aarhus Nord med yderligere to brandfolk på døgnvagt, hvilket reducerer antallet af assistancer fra Aarhus Syd og Aarhus City til station Aarhus Nord. Endelig medførte vedtagelsen af Fase 1, at der kunne ansættes et ekstra årsværk i bl.a. sekretariatet, i IT-afdelingen, i vagtcentralen, på værkstedet på station Aarhus Syd samt en uddannelseschef og en brandforebyggelseschef. Fase 1 medførte et løft i ejerkommunernes bidrag med ca. 16 mio. i 2024 og et permanent løft på 10,5 mio. hvert år derefter. Herudover medførte Fase 1 en låneadgang for brandvæsenet på 17,4 mio. til materiel og etablering af udrykningsgarage til den nye brandskoles køretøjer.

Fase 2 i Østjyllands Brandvæsens Udviklingsplan blev i oktober 2024 godkendt af Aarhus Kommune i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2025 og overslagsårene. Fase 2 medfører et løft i bemanningen fra 18 brandfolk på døgnvagt i Aarhus til 24 brandfolk på døgnvagt i Aarhus. Fase 2 medfører et løft i Aarhus Kommunes bidrag med 15,1 mio. fra 2026 samt en låneadgang til projektering af en ny brandstation på Sydhavnen og til en ny station på Bautavej i Aarhus Vest.

Tilbage udestår nu politisk drøftelse af Udviklingsplanens 3 og 4. Da faserne udelukkende omhandler risiko- og kapacitetsforhold i Aarhus Kommune er denne opdaterede version af Udviklingsplanen tilrettet, således der alene redegøres for ændringerne i Aarhus Kommunes risikoprofil og den for Aarhus Kommune nødvendige opgradering af de afhjælpende kapaciteter.

Det skal dog bemærkes at opførelse af nye brandstationer i Aarhus, som Fase 3 omhandler, vil påvirke alle ejerkommunernes anlægsramme forholdsmæssigt jf. ejerfordelingsnøglen pga. deponering. Driftsudgiften til de nye stationer – herunder forrentningen af bygningerne – vil dog alene være et Aarhus Kommune anliggende, hvilket en ny driftsfordelingsnøgle tager højde for fra januar 2026.

1.2 Hvorfor er udviklingsplanen nødvendig?

Aarhus Kommunes **risikoprofil** udvikler sig i disse år med en kraft og hast, der sætter brandvæsenet under pres. Aarhus Kommunes by- og erhvervsudvikling medfører en øget risiko for **større, flere samtidige og mere komplekse hændelser**, som kan ramme borgere, erhvervsliv, turister og den kommunale organisation.

Det følger af beredskabsloven, at Østjyllands Brandvæsen skal kunne forebygge, begrænse og afhjælpe skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder terror- og krigshandlinger eller overhængende fare herfor. Det påhviler Østjyllands Brandvæsen at identificere og analysere de lokale risici, som skal lægges til grund for en dimensionering af redningsberedskabet. Det påhviler Byrådet efter indstilling fra brandvæsenets bestyrelse at fastlægge niveauet for Østjyllands Brandvæsens opgavevaretagelse (**serviceniveau**) på grundlag af risikoprofilen. Byrådet skal sikre, at der er overensstemmelse mellem kommunens risikoprofil og brandvæsenets forebyggende og afhjælpende kapacitet. Med andre ord skal Byrådet sikre, at brandvæsenet geares til at håndtere og matche udviklingen i kommunens risikoprofil. Byrådet skal jf. beredskabslovens §12, stk. 1 påse, at Østjyllands Brandvæsen kan udføre forsvarlige indsatser.

Denne opdaterede udviklingsplan redegør for de alvorlige operative udfordringer, som udviklingen i Aarhus Kommunes risikoprofil påfører Østjyllands Brandvæsen. Planen beskriver de nødvendige løsninger og en faseinddelt model for implementering. Planen kvalificeres i Østjyllands Brandvæsens bestyrelse, som indstiller den til godkendelse i Aarhus Kommunes Byråd.

Fuldt indfaset skal Udviklingsplanen sikre,

- 1) at Østjyllands Brandvæsen kan garantere **et sikkert og forsvarligt arbejdsmiljø** til alle ansatte og frivillige,
- 2) at Østjyllands Brandvæsen **forsvarligt kan håndtere de større, flere samtidige og mere komplekse hændelser**, som udviklingen i Aarhus kommunes risikoprofil medfører, og
- 3) at Østjyllands Brandvæsen **forsvarligt kan håndtere fremtidens trusselsbillede** med cyber- og terrortrusler samt hyppigere vejrligshændelser.

Udviklingsplanen består af fire kapitler. Foruden introduktionen i kapitel 1, så beskrives i kapitel 2 de risici og trusler, som Østjyllands Brandvæsen skal håndtere de kommende år. I kapitel 3 beskrives udfordringerne med Østjyllands Brandvæsens nuværende operative kapacitet i Aarhus Kommune. I kapitel 4 beskrives håndteringen af de beskrevne risici og trusler.

I forlængelse af de strategiske og politiske drøftelser om denne udviklingsplan, udarbejdes Østjyllands Brandvæsens kommende risikobaserede dimensionering, som skal godkendes i alle fire ejerkommuner inden udgangen af 2025.

1.3 Udviklingsplan i fire faser

Med vedtagelse af Fase 2 opgraderes Aarhus Kommunes operative beredskab med yderligere 6 brandfolk på døgnvagt. Herved sikres det, at de beredskabsfaglige specialer på alle døgnstationer kan dækkes. Aarhus Kommune har i dag 3 udrykningsenheder (tidl. kaldet "slukningstog") i døgnvagt, hvilket svarer til 18 fuldtidsbrandfolk på vagt. Det svarer til en ratio på 1 fuldtidsbrandmand pr. 19.700 indbyggere i Aarhus. Til sammenligning har Hovedstadens Beredskab 1 fuldtidsbrandmand pr. 12.200 indbyggere.

Før 2002 var det et lovkrav, at der var 1 udrykningsenhed med 8 brandfolk per 100.000 indbyggere. Med 362.000 indbyggere (i 2024) burde Aarhus målt på 2002-skalaen have minimum 3,5 udrykningsenhed på fuldtid. Dvs. minimum 28 fuldtidsansatte brandfolk på døgnvagt. Fra januar 2024 er der imidlertid kun 18. Formålet med overgangen fra lovfæstet dimensionering til risikobaseret dimensionering var at indrette beredskabet efter lokale risici og behov. Det har over årene desværre medført en reduktion i den operative kapacitet i Aarhus til trods for en veldokumenteret stigende kompleksitet i bygningsmassen, voksende befolkningstal og flere storbrande. Den samlede udgift til Fase 2 udgør kr. 15 mio. (2024-tal) for Aarhus Kommune årligt.

Med vedtagelse af Fase 3 sikres en beredskabsfaglig optimal placering af to nyopførte brandstationer. Den ene placeres på Sydhavnen som erstatning for stationen i Ny Munkegade. Den anden placeres på brandvæsenets hovedlokalitet på Bautavej i Aarhus Vest. Ved at placere en brandstation i Aarhus Vest kan denne udgøre den ene vigtige halvdel af Marselistunnelberedskabet. På en nyopført brandstation på Sydhavnen i Aarhus, vil midtbyens brandberedskab, havneberedskabet, båd- og dykkerberedskabet kunne placeres under samme tag, som den anden halvdel af tunnelberedskabet til Marselistunnelen. Indsatstaktisk er det afgørende, at der kan sendes styrker ind i begge tunnelrør fra begge retninger, da en ulykke i tunnelen kan blokere adgangsvejen for nærmeste station. Dette gælder både i anlægsfase og i den efterfølgende drift. I anlægsfasen er det endvidere vigtigt, at man fra brandstationen på Sydhavnen kan køre på begge sider af Marselistunnel-arbejdet. Herved sikres optimal dækning af såvel Marselisborgkvarteret og den øvrige midtby.

Den samlede udgift til Fase 3 udgør kr. 9 mio. (2024-tal) for Aarhus Kommune årligt. Fase 3 bør behandles politisk senest i august 2026 med henblik på implementering fra 2027.

Med vedtagelse af Fase 4 øges bemanningen på de (til den tid) fire døgnstationer med to brandfolk ekstra. Herved kan hver døgnstation rykke ud med 8 brandfolk og Aarhus vil have 32 brandfolk på døgnvagt.

Den samlede udgift til Fase 4 udgør kr. 20 mio. kr. (2024-tal) for Aarhus Kommune årligt. Fase 4 bør behandles politisk senest i august 2027 med henblik på implementering fra 2029.

1.4 *Proces*

Forud for de politiske drøftelser i Bestyrelsen har brandvæsenets Strategiske Følgegruppe kvalificeret indstillingen og denne opdaterede Udviklingsplan. Den Strategiske Følgegruppe består af direktøren for Teknik og Miljø i Aarhus Kommune, kommunaldirektørerne i Skanderborg, Odder og Samsø kommuner samt Beredskabsdirektøren. Foruden behandling i Den Strategiske Følgegruppe er der også afholdt bilaterale møder med rådmænd, borgmestre, direktørerne i Den Strategiske Følgegruppe, Aarhus kommunes økonomidirektør, ejerkommunernes økonomichefer og beredskabsdirektøren.

1.5 *Udviklingsplanens sigte*

Østjyllands Brandvæsen ser de kommende år ind i en omfattende specialisering og denne udviklingsplan sikrer (når den er fuldt indfaset), at Østjyllands Brandvæsen fremover kan levere et forsvarligt terror-beredskab, CBRN-beredskab (kemisk/biologisk/radioaktivt/nukleart), højhus-beredskab, højderednings-beredskab, tunnel-beredskab, havne-beredskab, el- og hybridbils-beredskab og dykker-beredskab.

Østjyllands Brandvæsens vision er at skabe **Tryghed – Tæt På**. Det betyder, at vi konstant arbejder for at levere tryghed helt tæt på de borgere, erhvervsliv, turister og ejerkommuner, som vi er sat i verden for at passe på. Formålet med denne udviklingsplan er at sikre, at Østjyllands Brandvæsen også de kommende år – i en stadig mere foranderlig verden – forbliver i stand til at levere på visionen om at skabe **Tryghed – tæt på**.

2. Risici og trusler medfører markante ændringer i Aarhus' risikoprofil

2.1 Indledning

I dette kapitel beskrives de risici, trusler og udfordringer, som Østjyllands Brandvæsen fremadrettet skal geares til at håndtere.

Risiciene er i denne plan beskrevet med udgangspunkt i de ændringer, som Aarhus Kommunes risikoprofil allerede har undergået og vil undergå frem mod 2031. Endvidere indarbejdes Beredskabsstyrelsens seneste Nationale Risikobillede fra marts 2022, som alle offentlige og private myndigheder må forholde sig til.

Risiciene omfatter bl.a.:

- fortætning i højhuse på de bynære havnearealer på Aarhus Ø, i Aarhus Nord m.fl.,
- byudvikling, hvor private boliger, tung industri, publikumstunge objekter og infrastruktur kombineres på helt nye måder (bl.a. på Sydhavnen i Aarhus),
- fredeliggørelse af byrum, som kan påvirke brandkøretøjernes fremkommelighed,
- begrønning af byrum som kan vanskeliggøre brandmandskabets indsatsmuligheder,
- forøgelse af antal el- og hybridbiler samt el-busser, hvor 37 % eller mere af personbilsflåden skal være på el i 2030,
- etablering af brintladestationer som led i den grønne omstilling af den tunge trafik,
- energioplagring i gigantiske batteriparker, hvor højhuse, virksomheder og på sigt parcelhuse kan oplagre sol- og vindenergi fra dagtimerne i batterier til forbrug i nattetimerne,
- etablering fra 2027 og ibrugtagning fra 2031 af den nye Marselistunnel,
- udbygning af el-tognettet og motorvej E45 på langs og tværs af Østjylland,
- befolkningstilvækst med +4.000 flere borgere om året alene i Aarhus.

Truslerne er i denne plan beskrevet med udgangspunkt i FE's seneste vurdering af cybertruslen mod Danmark (01.05.23), PET's seneste vurdering af terrortruslen mod Danmark (21.03.24) og det senest opdaterede biologiske trusselsbillede fra Center for Biosikring og Bioberedskab (2020).

Udfordringerne omhandler *hyppigere behov for indsættelse af flere brandstationer, forældet brandstationsplacering i midtbyen, behov for mere mandskab pga. specialisering, større og samtidige hændelser og særlige beredskabsudfordringer ved havnen.*

2.2 Jævnligt behov for indsættelse af flere brandstationer

Østjyllands Brandvæsens indsatsmuligheder på udrykningerne er allerede i dag under **alvorligt pres** fra flere sider. Dels fordi en brand i f.eks. et parcelhus ofte kræver **mere end én brandstation**, da vi kun rykker ud med seks brandfolk fra hver station, og dels fordi en lang række bygninger og objekter ved bare **en automatisk brandalarm i dag kræver, at vi stiller med flere udrykningsenheder** – dvs. at en del af de automatiske brandalarmer i højhuse også udløser udrykning fra flere brandstationer. I dag udgøres en "standard udryknings enhed" af 1 holdleder og 5 brandfolk (benævnes 1+5) i to køretøjer fra én station. Ved en automatisk brandalarm i f.eks. et højhus tilkaldes i dag to udrykningsenheder i fire køretøjer, dvs. 2+10 fra to stationer. Dette er nødvendigt for at kunne bemande eksempelvis brandmandselevatorene og for at kunne håndtere evakueringstunge objekter med mange mennesker eller sårbare borgere. Ved aktivering af to udrykningsenheder er der kun én fuldtidsbemandet brandstation og én deltidsbemandet brandstation tilbage til resten af Aarhus Kommune.

2.3 Forældet brandstationsplacering i midtbyen

Østjyllands Brandvæsen er samtidig også **presset af en forældet brandstationsplacering**. Den 120 år gamle brandstation i Ny Munkegade var ved opførelsen i 1904 fremsynet placeret på en bakke uden for byen. I dag er den kilet ind mellem to folkeskoler, den er helt nedslidt og dens placering giver os lang responstid ved alvorlige hændelser på Sydhavnen. Samtidig ligger den uhensigtsmæssigt for indsatser i den kommende anlægsfase og i den efterfølgende driftsfase af Marselistunnelen.

2.4 Stort specialiseringsbehov kræver mere brandmandskab

Et andet pres skyldes **den stærkt øgede specialisering** i de kommende år, som kræver flere brandfolk på døgnstationerne i Aarhus og langt mere uddannelses- og øvelsestid, end vi hidtil har haft. Det drejer sig om slukningskoncepter til el- og hybridbiler, højhus-koncept, tunnelberedskab m.v. Allerede nu er 1+5 på hver fuldtidsstation ikke nok til at bemande de eksisterende beredskabsspecialer.

Denne udviklingsplans Fase 2 omfatter derfor netop en udvidelse af fuldtidsmandskabet på de eksisterende tre døgnstationer i Aarhus, så beredskabsspecialerne også kan bemandes selvom stationens standard-udrykningsenhed er afgået på en opgave.

2.5 Større og samtidige hændelser

I de seneste år har **en række større og samtidige hændelser** udløst et behov for at løfte den samlede udrykningskapacitet i Østjyllands Brandvæsen fra tre til fire døgnstationer. Dette løft bør samtænkes med en flytning af midtbyens nedslidte brandstation fra Ny Munkegade til Sydhavnen.

En hændelse, som i høj grad maner til eftertænksomhed ift. ressourcer, opstod i slutningen af marts 2022, hvor Hovedstadens Beredskab blev sat på en alvorlig prøve ved branden i en etageejendom i Vanløse. Her udbrændte 90 lejligheder fordelt over et stort antal opgange. Billedet viser ejendommen dagen efter branden. Hovedstadens Beredskab kunne indsætte **77 brandfolk** på øjeblikkelig udrykning ved branden i Vanløse. Ved en tilsvarende hændelse i Aarhus vil Østjyllands Brandvæsen kunne indsætte **18 brandfolk** (fra 2026: 24 brandfolk) på øjeblikkelig udrykning.

Figur 2 Etageejendom med 90 ødelagte lejligheder i Vanløse dagen derpå, 2022

2.6 Særlige beredskabsudfordringer ved den nuværende havn i Aarhus

Østjyllands Brandvæsen har i dag en ubemandet brandstation på Sumatravej i Aarhus, som huser det tunge slukningsmateriel, der skal bringes i anvendelse ved alvorlige hændelser på Oliehavnen i Aarhus. Den ubemandede brandstation på Sumatravej er fraflyttet i marts 2023, da matriklen indgik i Kredsløb A/S' geotermi-projekt og da den ligger i vejen for Marselistunnelen. Lige nu anvendes en anden og midlertidig lokation på Sumatravej, men der er brug for en helhedsløsning inden for meget kort tid. I dag er vores *dimensioneringsgivende scenarie* en brand på Oliehavnen i Aarhus, som kræver minimum 16 brandfolk til en førsteindsats. Det betyder, at vi aldrig må komme under 16 brandfolk på døgnvagt, da det er den minimumsbemanding, der er nødvendig

for at sikre, at vi inden for 30 minutter kan etablere overrissling og køling på de tankanlæg, som støder op til oliebranden og derved afværge en katastrofe.

Fig. 3 Dronefoto af Oliehavnen i Aarhus

Man skal dog huske, at de 16 brandfolk kun er til øjeblikkelig indsats på **ét skadested** på Oliehavnen. Får man brand i flere tankanlæg, hvilket er sandsynligt pga. de enorme kræfter og strålevarmen, der er involveret, så er Østjyllands Brandvæsen i dag nødsaget til at trække mandskabet ud og i stedet skal Politiet så indlede livreddende evakuering af området omkring Mindet, DOKK1, Europaplads og Sydhavnen.

Når de 16 brandfolk er indsat på en opgave på havnen, så betyder det også, at alle øvrige hændelser i Aarhus Kommune skal løses af vores seks deltidsbrandfolk fra stationen i Ny Munkegade i samarbejde med brandstationerne i Skanderborg, Odder, Favrskov og Syddjurs kommuner. Herved vil en større hændelse på Aarhus Havn svække det samlede beredskab i hele Østjylland. I den nuværende RBD er den laveste mulige dimensionering som sagt fastsat til 16 brandfolk til en hændelse på oliehavnen i Aarhus, men under flere hverdagsindsatser de senere år – og særligt under branden i Studstrup – var langt flere end 16 brandfolk indsat samtidig.

Ved at flytte brandstationen i midtbyen til en nyopført station på Sydhavnen kan vi samtænke midtbyens brandberedskab med oliehavnsberedskabet, dykkerberedskabet, bådberedskabet, brand-om-bord-på-skib-til-søs-beredskabet, klimaberedskabet og halvdelen af det kommende Marselistunnel-beredskab under ét og samme tag. Samtidig skal vi have etableret den fjerde døgndækkende brandstation på Bautavej, hvor brandvæsenets Hovedlokalitet, Operationscenter og Brandskolen er placeret. Det vil give et løft af brandberedskabet i Aarhus Vest og det vil give en fremtidssikring af både midtbyens og havnens beredskab.

2.7 Den Risikobaserede Dimensionering skal opdateres senest i december 2025

Aarhus Kommunes risikoprofil monitoreres løbende af Østjyllands Brandvæsen. Kort opsummerende kan det oplyses, at i den forgange dimensioneringsperiode

- er en ny letbane sat i drift, som forbinder Odder og Aarhus Kommuner i Østjyllands Brandvæsens dækningsområde.
- er en ny hurtigfærge indsat mellem Samsø og Aarhus Kommuner.
- er en ny rute med vandflyver mellem Aarhus midtby og København opstartet.
- er nye, klimavenlige el-busser indsat i daglig drift.
- er udbredelsen af højhusbyggerier fortsat omkring Aarhus Havn, bl.a. på Aarhus Ø, hvor mere end 4.000 borgere allerede nu har bosat sig.
- er det nye supersygehus AUH blevet en by i byen med mere end 20.000 daglige besøgende i form af medarbejdere, patienter og pårørende.
- er en helt ny by-oase i form af Salling Roof Top opstået og har rundet 1 mio. gæster årligt. Af andre attraktive kulturtilbud kan nævnes et nyt koncertareal i Aarhus ved Eskelunden.

De mange infrastrukturelle forbedringer suppleres af en markant befolkningstilvækst i Aarhus Kommune på +4.000 indbyggere om året. Med andre ord: Østjyllands Brandvæsen dækker et af de stærkeste vækstcentre i Danmark, hvilket stiller store krav til beredskabets kommende dimensionering.

Aarhus rummer storby, tung industri, masser af infrastruktur, havn, risikovirksomheder efter Seveso-direktivet, højhuse, indkøbscentre, idrætsanlæg, parkeringshuse, universitetshospital, udsatte boligområder, patriciervillaer, parcelhuskvarterer, sommerhusområder, landbrug og anden spredt bebyggelse i landområderne.

Midtbyen i Aarhus er karakteriseret ved bydele med ældre karrébebyggelser som i Vanløse, tæt etagebyggeri med uforudsigelig risiko for brandspredning, begrænset fremkommelighed, nyere højhuse, en række komplekse bygninger og stor koncentration af mennesker og værdier. Særligt de gamle karrébyggerier fra starten af det tyvende århundrede kan være en brandmæssig udfordring, da disse bygninger er kendetegnet ved, at de er bygget i en tid, hvor der ikke er brugt brandklassificerede materialer, hvor der er ringe eller manglende brandsektionering og hvor der er begrænsede adgangs- og flugtveje.

Side om side med de gamle karrébygninger vokser høje og mere komplekse byggerier op. Fælles træk for disse er, at de er bygget efter funktionsbaserede brandkrav, typisk med særlige

brandtekniske installationer som eksempelvis brandmandselevatore og ventilationssystemer, der indsatsmæssigt kræver et godt lokalkendskab og flere udrykningsenheder.

Midtbyen i Aarhus og Aarhus Ø er kendetegnet ved en stor og støt stigende koncentration af mennesker, som bosætter sig i højden i takt med at byggerierne færdiggøres. Det er ikke muligt at udarbejde en udtømmende liste over risikoobjekterne i Aarhus Kommune, men særligt beredskabsmæssigt fokus har selvfølgelig risikovirkomhederne, havnen, store forbrændingsanlæg med brandbart oplag, universitetshospitalet, el-busser, vandflyver, krydstogtskibe ved kaj, højhuse, parkeringshuse, batteriparker til energioplæg, brint-tankstationer, letbane og øvrige el-tog, stadion og nyetablerede koncertarealer med mulighed for stor personbelastning – også kaldet "symbol-mål" i en terror-kontekst. I relation til klimahændelser er områderne ved Egå Engsø, Årslev Engsø, Brabrandssøen, Aarhus Å og Aarhus midtby særligt udsatte ved vandstandsstigninger.

I efteråret 2021 vedtog ejerkommunernes Byråd og Kommunalbestyrelser **Plan for Østjyllands Brandvæsen 2022-2026**. Planen udgør den *risikobaserede dimensionering* for de kommuner, som ejer Østjyllands Brandvæsen. Det følger af Beredskabsloven, at det kommunale redningsberedskab skal kunne yde en i forhold til lokale risici forsvarlig forebyggende, begrænsende og afhjælpende indsats mod skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder terror- og krigshandlinger eller fare herfor. Redningsberedskabet skal endvidere kunne modtage, indkvartere og forpleje evakuerede og andre nødstedte.

Østjyllands Brandvæsen har til opgave at identificere og analysere de lokale risici, der lægges til grund for dimensioneringen af redningsberedskabet. Ejerkommunernes Byråd og Kommunalbestyrelser har ansvaret for at fastlægge et forsvarligt serviceniveau for redningsberedskabet og for at sikre, at redningsberedskabet er dimensioneret efter forholdene i dækningsområdet.

Østjyllands Brandvæsen skal i den kommende dimensionering være gearret til at håndtere 2 samtidige brandalarmer fra kompliceret byggeri. Dvs. der skal kunne indsættes fire brandstationer samtidigt. Østjyllands Brandvæsen skal også i den kommende dimensionering kunne indsættes på en langvarig hændelse som Oliehavnen, Studstrup eller en stor industribrand med op til tre brandstationer indsat, uden at byens øvrige beredskabsniveau kompromitteres.

Selvom den risikobaserede dimensionering sædvanligvis kun udarbejdes og vedtages én gang i hver kommunale valgperiode, så evalueres dimensioneringen løbende på baggrund af konkrete hændelser, udrykningsdata og udviklingen i ejerkommunernes risikoprofil herunder udvikling i

risici i det omgivende samfund. Østjyllands Brandvæsen arbejder løbende med kortlægning af risici i kommunerne og med optimering af beredskabets forebyggende, afhjælpende og koordinerende kapacitet. Det er Østjyllands Brandvæsens vurdering, at dimensioneringen på den helt korte bane (2024) er forsvarlig men under pres. Det er imidlertid uomgængeligt, at kommunernes byudvikling frem mod 2031 udløser et behov for et kapacitetsløft, hvis Østjyllands Brandvæsen fortsat skal kunne passe på kommunernes borgere og virksomheder, og hvis vi også fremover skal kunne tilbyde et sikkert og forsvarligt arbejdsmiljø til brandvæsenets ansatte og frivillige.

På næste side ses et overblik over de vigtigste risici og trusler, som Østjyllands Brandvæsen skal kunne håndtere:

Tema	Udfordring	Løsning
Risici Ændring i Aarhus Kommunes risikoprofil, bl.a. med • Højhusbyggerier på de bynære havnearealer og i nord-byen • Infrastruktur-investeringer i Marselistunnel og udvidelse af E45, ny el-togstrækning ml. Silkeborg og Aarhus m.m., • Oplagring af klimavenlig energi i container-systemer (BESS), • Etablering af symbolmål som nyt fodbold- og eventstadion, Salling Roof Top & Garden. • Befolkningstilvækst +4000 pr. år, • Hyppigere og mere komplekse klimahændelser.	For få brandfolk i Aarhus til at håndtere større, mere komplekse og flere samtidige hændelser. For få brandfolk på døgnstationerne til at håndtere beredskabsspecialerne. Manglende tunnelberedskab, behov for ny brandstation til oliehavnsberedskabet i stedet for Sumatravej og helt nedslidt brandstation i Ny Munkegade.	Etablering af ny, døgndækkende Aarhus Vest brandstation. Opgradering af alle fire døgnstationer med 2 døgnpladser ekstra fra 6 til 8 brandfolk på vagt. Flytning af station Aarhus City til Sydhavnen, hvor Midtbyens beredskab kan samtænkes med tunnelberedskab, oliehavnsberedskab, båd- og dykkerberedskab.
Tema	Udfordring	Løsning
Biologisk beredskab	Kun et terror-beredskab CBRN-beredskab, el-bilsberedskab m.v. intakt, når stationen ikke er kørt til andre opgaver pga. for lav bemanning.	Behov for styrkelse af bemanningen på døgnstationerne i Aarhus, så specialerne altid kan bemandes. Dvs. løft fra 1+5 til 1+7 på eksisterende stationer.
Tema	Udfordring	Løsning
Trusler Cybertrussel, som vurderes meget alvorlig af FE's Center for Cybersikkerhed. Terrortrussel, som vurderes alvorlig af PET.	Risiko for nedbrud af vagtcentral og udkalds-systemer til brand. Håndtering af uroligheder, terror og sikkerhedshændelser i samarbejde med politiet.	Styrkelse af IT-afdeling med yderligere specialist-kompetence og implementering af ISO27001. Gennemført i 2024. Udvikling af indsatskoncept sammen med politiet samt indkøb af materiel og afvikling af uddannelse og øvelser. Gennemført i 2024.

2.8 *Hvad presser Østjyllands Brandvæsen nu og i fremtiden?*

På den **korte** bane – dvs. i denne planperiode fra 2022 til 2026 - forøges kompleksiteten med flere spektakulære højhusbyggerier, hvor containerstore batteriparker til oplag af klimavenlig energi bliver en del af bygningernes elforsyning. Under højhusene ses allerede nu parkeringskældre, som udstyres med fuldautomatiske parkeringsrobotter for optimal pladsudnyttelse. I parkeringsrobotterne skal der naturligvis kunne oplades el-biler forsvarligt, og generelt vil mulighederne for opladning af el- og hybridbiler blive markant udbygget i de fire ejerkommuner. Alene i Aarhus Kommune forventer man 37 % flere el-biler inden 2030. Østjyllands Brandvæsen har fået midler til etablering af et brandslukningskoncept til el- og hybridbiler, men det kan kun bemandes i de tilfælde, hvor brandfolkene ikke er kørt på andre opgaver. Også jernbanenettet undergår store forandringer med elektrificering, som udbygges både på langs (fra Skanderborg mod Randers) og tværs (ny bane mellem Aarhus og Silkeborg) af Østjyllands Brandvæsens dækningsområde. I det grønne spor vil også flere tankanlæg til brint-biler udbygges.

Af øvrig infrastruktur vil motorvej E45 og hovedvej A26 udvides sammen med etableringen af en tredje ringvej syd om Aarhus fra Beder til Bering.

I denne planperiode bliver også Projekt Kongelunden med nyt stadion indviet. Og bosætningen fortsætter i fuld fart.

På den **lange bane** i næste planlægningsperiode fra 2027-2031 anlægges Marselistunnelen, som bliver en 1,9 km. lang tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus. Tunnelen kommer til at løbe mellem Åhavevej og Aarhus Havn. Den bygger således videre på den gennemførte udvidelse af Åhavevej fra 2013. Tunnelen vil skabe en direkte adgangsvej mellem motorvejsnettet (E45) og Aarhus Havn. Projektet har til hensigt at understøtte en effektiv transport til Danmarks største erhvervshavn, hvilket kan bidrage til øget regional vækst og beskæftigelse i og omkring Aarhus. Etablering af Marselistunnelen vil også muliggøre byudvikling på det frigjorte areal omkring den nuværende Marselis Boulevard og derigennem understøtte, at Aarhus Kommune kan skabe plads til flere boligtilbud og aktiviteter mv. for byens borgere. Østjyllands Brandvæsen har ikke mulighed for at etablere et indsatskoncept eller et tunnelberedskab inden for den nuværende økonomiske ramme.

Østjyllands Brandvæsen er i tæt dialog med Aarhus Kommunes byudviklings- og planafdeling for løbende at kunne tilpasse beredskabets forebyggende og operative kapacitet til kommunens udviklingshastighed. Men det er et faktum, at brandvæsenet ikke længere kan følge med Aarhus Kommunes udvikling, hvilket uddybes yderligere nedenfor og i kapitel 3.

2.9 Det opdaterede nationale risikobillede

Beredskabsstyrelsen har i marts 2022 udgivet den tredje udgave af Nationalt Risikobillede. Heraf fremgår en opfordring til alle ministerier, styrelser, regioner, kommuner og beredskaber i Danmark om at vurdere indsatsmulighederne for håndtering af i alt 14 hændelsestyper.

Hændelsestyperne i det Nationale Risikobillede omfatter hedebølger og tørke, storme og orkaner, oversvømmelser fra havet, ekstremregn, højvirulente sygdomme, husdyrsygdomme, vand- og fødevarebårne sygdomme, nukleare ulykker, ulykker med kemiske stoffer, maritime ulykker, transportulykker, cyberhændelser, terrorhændelser og rumhændelser.

I forlængelse af krigen i Ukraine er der ydermere fra Beredskabsstyrelsen udsendt melding til alle landets kommuner om at "støve" beredskabsplaner af samt validere deres indhold.

Fra et krisestyringsperspektiv er ejerkommunerne og Østjyllands Brandvæsen rigtig godt rustet til at håndtere konsekvenserne af alle 14 hændelsestyper. Det skyldes, at ejerkommunerne i løbet af 2020 har vedtaget **Politik for Fortsat Drift**, som rammesætter kommunernes arbejde med krisestyring, krisekommunikation og fortsat drift. I kølvandet på Politik for Fortsat Drift har Østjyllands Brandvæsen sammen med Beredskabsgrupperne i kommunerne udviklet og implementeret **Plan for Fortsat Drift** (Beredskabsplanen jf. Beredskabslovens § 25) og **Sundhedsberedskabsplanen** (jf. Sundhedslovens §210). Plan for Fortsat Drift er netop en generisk plan for krisestyring, som hurtigt kan forene mandat, økonomi, ressourcepersoner og kommunikation uanset hvilken hændelsestype eller hvilket scenarie, der måtte ramme kommunerne. Østjyllands Brandvæsen har i 2021-2023 gennemført træning i krisestyring for flere end 1.500 kommunale direktører, forvaltningschefer, afdelingschefer, ledere og nøglepersoner i de fire ejerkommuner. Det er således vurderingen, at der eksisterer et meget højt niveau af beredskabsparathed i alle fire ejerkommuner.

Langt mindre positivt ser det imidlertid ud, når man kigger på Østjyllands Brandvæsens muligheder for at varetage det sektoransvar som kommunalt redningsberedskab, der er pålagt selskabet. Østjyllands Brandvæsen har sektoransvar for håndtering af de akutte opgaver, som følgende hændelsestyper kan medføre:

- Hedebølge og tørke, der kan medføre store og langvarige mark- og naturbrande, hvilket fandt sted i 2018.
- Storme, orkaner, oversvømmelser fra havet og ekstremregn, der kan medføre større oversvømmelser med behov for evakuering, indkvartering, forplejning, opstilling af

mobile dæmninger eller større pumpeopgaver, hvilket har fundet sted ved Alken Enge, Egå Engsø, Brabrandssøen, Odder Midtby, Hou Havn m.fl.

- Ulykker med kemiske stoffer – f.eks. ved en storbrand på Oliehavnen i Aarhus eller som vi så det i 2019 ved brand i kemikalier ombord på et skib i Aarhusbugten. Der kan også være tale om giftudslip fra industri, hvor udbredelsen af kemikalierne el. giftige dampe udløser behov for evakuering, indkvartering og forplejning m.v.
- Transportulykker, som vi jævnligt møder på f.eks. E45, men som kommer til at kræve særligt indsatsmateriel og specialuddannelse, når ulykkerne pludselig finder sted i midten af Marselistunnelen, hvor fremkommeligheden kan være særdeles vanskelig i tilfælde af ulykker.
- Optøjer/uroligheder, som Sverige oplevede det i påsken 2022 eller terrorhandlinger, der kan medføre behov for indsættelse af redningsmandskab i et usikkert miljø sammen med politiet med henblik på slukning af bilbrande, frigørelse af fastklemte i bygninger med fare for sammenstyrtning eller under en lastbil, der kører ned igennem en fyldt gågade.

I de ovenstående hændelsestyper vil Østjyllands Brandvæsen *kun i stærkt begrænset omfang eller slet ikke* kunne løfte de omfattende, akutte opgaver, som de forventes løst af et beredskab, der dækker landets andenstørste by med tilhørende stort og vigtigt opland. Det skyldes bl.a. nedenstående forhold:

- Østjyllands Brandvæsen har i dag begrænset tankvognskapacitet, som kun vanskeligt kan fjernes fra de bymiljøer, de primært er tiltænkt at være i beredskab til. Afhjælpes til dels med vandforsyningsspecialet i Fase 1 fra 2025.
- Østjyllands Brandvæsen råder i dag ikke over mobildæmninger, der kan udlægges til beskyttelse af kritisk infrastruktur som f.eks. renseanlæg, transformatorstationer, pumpestationer m.v. Ved oversvømmelser stilles i dag kun sandsække til rådighed, som den enkelte grundejerforening kan hente på nærmeste genbrugsstation og selv fylde med sand til udlægning. I tilfælde af store oversvømmelser, der truer kritisk infrastruktur, vil vi være nødsaget til at rekvirere det statslige overbygningsberedskab fra Beredskabsstyrelsen under forudsætning af, at der er materiel og personel til rådighed. Afhjælpes ikke af denne udviklingsplan. Kræver en selvstændig klimadimensionering.
- Østjyllands Brandvæsen kan i dag kun bemande et kemikalieberedskab, hvis Station Aarhus Nord ikke er kørt på andre udrykningsopgaver. Afhjælpes delvist af Fase 2.

- Østjyllands Brandvæsen kan i dag kun bemande et terror-beredskab, hvis døgnstationerne ikke er kørt på andre udrykningsopgaver. Afhjælpes delvist af Fase 2.
- Østjyllands Brandvæsen kan i dag kun bemande et dykker- og bådberedskab, hvis døgnstationerne ikke er kørt på andre udrykningsopgaver. Afhjælpes delvist af Fase 2.
- Østjyllands Brandvæsen har behov for at opbygge materiel og gennemføre uddannelse af og øvelser for det brandmandskab, som skal kunne indsættes ved ulykker i den kommende Marselistunnel. Et sådant beredskab findes ikke i dag. Ydermere skal beredskabet kunne indsættes både fra "Havnesiden" og fra Åhavevej. Det vil kræve en opgradering af antallet af brandfolk og flytning af døgnstationen i Ny Munkegade. Afhjælpes af Fase 3 og 4.

2.10 *Det biologiske trusselsbillede*

Til brug for denne udviklingsplan er foruden Beredskabsstyrelsens Nationale Risikobillede også gennemgået en række andre baggrundsmaterialer for at give Bestyrelsen og ejerkommunerne et overblik over de risici og trusler, som Østjyllands Brandvæsen skal geares til at håndtere de kommende år.

Center for Biosikring og Bioberedskab udgav i 2020 "Det biologiske trusselsbillede", som omhandler militariseringen af bioteknologi samt mulighederne for bioterrorisme og biokriminalitet. Heraf fremgår det, at stormagter i disse år forsker i de militære anvendelsesmuligheder af bioteknologi. Covid-19 pandemien demonstrerede, hvor sårbar menneskeheden er i forhold til infektionssygdomme. Denne trussel vil også være til stede hvis ondsindede personer skulle slippe en smitsom infektionssygdom løs. Enkeltpersoner, som er tilhængere af Islamisk Stat har flere gange forsøgt at gennemføre bio-terrorangreb i de senere år, men er ikke lykkedes hermed, oplyser Center for Biosikring og Bioberedskab. I tilfælde af angreb eller ulykker med biologisk materiale kan Østjyllands Brandvæsen bliver indsat med vores CBRN-beredskab, som står for kemisk, biologisk, radiologisk og nukleart beredskab. Vores indsatsmuligheder er imidlertid stærkt begrænsede, da vi kun har beredskabet til rådighed, hvis Station Aarhus Nord ikke er kørt på andre opgaver. Vi har allerede nu flere gange årligt udrykninger til automatiske brandalarmer på Aarhus Universitet, som har sikre laboratorier og dyrehold med forsøgsdyr, der kræver særlig indsatstaktik, hvis der opstår brand. Eksempelvis må ingen dyr undslippe i live fra sådan en hændelse.

2.11 Cybertruslen

Center for Cybersikkerhed under Forsvarets Efterretningstjeneste advarer i deres trusselsvurdering fra 2023 om, at truslen fra cyberkriminalitet er meget høj. Alle danske myndigheder, virksomheder og borgere er udsat for en vedvarende og aktiv trussel fra cyber-kriminelle.

Ligeledes er truslen for cyber-spionage vurderet til at være meget høj. Center for Cybersikkerhed vurderer, at fremmede stater kan og vil forsøge at stjæle værdifuld information fra Danmark.

Østjyllands Brandvæsen er særlig sårbar over for cyber-angreb på vores datacentre, som drifter vores servermiljø til Vagtcentralen. Et angreb på brandvæsenets netværk kan i værste fald medføre, at vi ikke vil kunne modtage alarmer fra 112 eller fra automatiske brandalarmeringsanlæg, og at vi ikke vil kunne udsende brandkøretøjer på udrykningsopgaver.

Østjyllands Brandvæsens radiokommunikation sker udelukkende på SINE Sikkerhedsnettet i Danmark, som er et statsligt drevet og lukket net forbeholdt myndighedernes radiokommunikation. Staten sender SINE-nettet i udbud om kort tid. Hvis SINE-nettet er nede pga. cyber-angreb ophører al radiokommunikation mellem myndighederne i Danmark uden varsel.

2.12 Terrortruslen

Center for Terroranalyse under Politiets Efterretningstjeneste vurderer i den seneste trusselsvurdering fra marts 2024, at terrortruslen mod Danmark er skærpet og fortsat er alvorlig, hvilket er det næsthøjeste niveau. Med *alvorlig* menes, at der er en erkendt trussel med kapacitet, hensigt og planlægning. Det mest sandsynlige højreekstremistiske terrorangreb i Danmark er et angreb udført af en soloterrorist eller en mindre gruppe. Det mest sandsynlige våben ved et terrorangreb i Danmark er stikvåben, lette skydevåben som jagtrifler, haglgevær og pistoler. Andre mulige våben inkluderer ildspåsættelse, hjemmelavede bomber og køretøjer.

Terrorhændelser er selvfølgelig Politiets ansvar. Men Østjyllands Brandvæsen vil blive tilkaldt til redningsopgaver med fastklemte, beskadigede bygninger eller på melding om brand og CBRN-relateret indhold. Ligeledes vil Østjyllands Brandvæsen blive tilkaldt med båd til indsatser på vand/havne/søer eller øer i slukningsområdet, som man så det på Utoya. Østjylland indeholder både symbolmål, som rummer mange mennesker, der kan rammes på én gang og farlig industri, som kan medføre meget alvorlige konsekvenser for en stor bydel, hvis de udsættes for eksplosiver. Østjyllands Brandvæsen har først ved udgangen af 2024 udstyr, uddannelse og øvelser afviklet med politiet, som muliggør assistance til en politimæssig indsats ved uroligheder eller ved en terrorhændelse. Terror-beredskabet kan imidlertid kun bemandes, hvis

døgnstationerne i Aarhus ikke er kørt på andre opgaver. Det kan få fatale konsekvenser for rigtig mange tilskadekomne, som man så det ved terrorangrebet på Ariana Grande koncerten i Manchester tilbage i 2017. Her ankom brandvæsenet først 2 timer efter bombesprængningen pga. manglende træning og udstyr.

2.13 Klimaudfordringen og brandvæsenets kulsorte værdikæde

Østjyllands Brandvæsens værdikæde har tidligere været kulsort. Værdikæden er de aktiviteter, som gør os i stand til at redde menneskeliv, slukke brand, beskytte værdier m.v. Værdikæden er kortlagt og tager for fuldtidsstyrkens vedkommende sit udgangspunkt på vores brandstationer, hvor brandfolkene arbejder i ventetiden på udrykningerne. Arbejdet foregik tidligere i nedslidte og klima-uenlige bygninger, men heldigvis har vi i både 2021 og 2024 kunne tage nye, moderne og klimavenlige byggerier i brug. Når alarmen lyder, kører vi i tonstunge dieselslugende køretøjer ud til skadestedet. Her hælder vi drikkevand på, når det brænder... eller endnu værre... anvender skum (dog uden flour) til slukningen. Når vi kører hjem igen, så efterlader vi det kulsorte slukningsvand på skadestedet.

Med massive investeringer er bygningsmassen i brandvæsenet under opdatering. Der er med hjælp fra Aarhus Kommune etableret en nyistandsat hovedlokalitet til Administration, Vagtcentral, Indsatsleder Nord, Frivilligheden, Uddannelsesafdeling og Driftsafdeling. Fra marts 2024 suppleres hovedlokaliteten med en helt ny og klimavenlig brandskole.

Der er i oktober 2021 etableret en helt ny brandstation i Lisbjerg, som dækker hele den nordlige del af Aarhus Kommune. Fra januar 2024 stod en tilsvarende station klar i Højbjerg til dækning af den sydlige del af Aarhus Kommune.

Stationen i Aarhus C er til gengæld nedslidt. Den er utæt og på alle måder utidssvarende. Den er ydermere klemmt inde mellem to folkeskoler med cyklende skolebørn i et af byens mest trafikbelastede kvarterer og den er for lille til de aktiviteter, der skal udføres fra stationen i fremtiden.

På Aarhus Havn ligger samtidig vores ubemandede brandstation. Den rummer alt vores materiel til havneberedskabet, men måtte rømmes den 30. marts 2023, da den nuværende bygning ligger i vejen for den kommende Marselistunnel og matriklen indgår i Kredsløb A/S' geotermi-projekt.

Der er derfor brug for at opføre en ny station til erstatning for Station City i Ny Munkegade. Stationen bør placeres på Sydhavnen, hvor vi kan samtænke midtbyens brandberedskab,

oliehavnsberedskabet, dykkerberedskabet, båd-beredskabet, brand-om-bord-på-skibe-til-søs-beredskabet, klima-beredskabet med den ene del af Marselistunnel-beredskabet på én og samme matrikel. Det vil frigøre den ikoniske brandstation i Ny Munkegade til andre formål for Aarhus Kommune eller til eksterne udviklere. Bygningen er ejet af Aarhus Kommune.

Samtidig med flytningen af midtbyens beredskab fra Ny Munkegade til Sydhavnen bliver der behov for at etablere en bedre beredskabsdækning af Aarhus Vest. Her vil etablering af den fjerde fuldtids brandstation i nybyggede rammer på Bautavej give den optimale og fremtidssikrede dækning af Aarhus Kommune.

Men opgradering af bygningsmassen kan ikke stå alene i arbejdet med den grønne omstilling af beredskabet. Udskiftning af dieselskøretøjer til hybrid-brandbiler er en dyr, men nødvendig investering, når benzin- og dieselskøretøjer om få år forbydes adgang til midtbyen.

3. Østjyllands Brandvæsens nuværende kapacitetsudfordringer

3.1 Manglende operativ kapacitet

Østjyllands Brandvæsens forebyggende, afhjælpende og koordinerende opgaver er beskrevet i **Plan for Østjyllands Brandvæsen 2022-2026**. Af planen fremgår det, at Østjyllands Brandvæsen kan levere et forsvarligt beredskab, som er dimensioneret efter ejerkommunernes daværende risikoprofil (2021). Det fremgår også af planen, at kommunernes risikoprofil er dynamisk og det forudsættes i lovgrundlaget bag dimensioneringsplanen, at beredskabet løbende skal tilpasses risikoprofilen. Den nuværende dimensionering vil ikke forsvarligt kunne videreføres efter 2026, hvorfor denne udviklingsplan skal betragtes som et forsøg på at udvise rettidig omhu.

Østjyllands Brandvæsens afhjælpende opgaver løses med brandvæsenets **operative kapaciteter**. Østjyllands Brandvæsen vurderer, at Aarhus Kommunes risikoprofil allerede nu og frem mod 2026 undergår så markante forandringer, at en opgradering af beredskabet i Aarhus bliver nødvendigt med virkning senest fra 1.1.2026.

Det skal understreges, at de nuværende kapacitetsudfordringer ikke skyldes en Marselistunnel. Østjyllands Brandvæsen har i dag 18 fuldtidsansatte brandfolk på døgnvagt fordelt på tre forskellige brandstationer. 382 gange i 2023 og 166 gange i 2022 var to ud af tre døgnstationer aktiveret samtidig i Østjyllands Brandvæsen. 24 gange i 2023 var alle tre døgnstationer aktiveret samtidig. Det betyder, at alle fuldtidsbrandstationer i Aarhus i snit var tømt for fuldtidstyrker to gange om måneden pga. samtidige hændelser.

Supplerende hertil vurderer Østjyllands Brandvæsen også, at Aarhus Kommunes risikoprofil under etableringen af Marselistunnelen fra 2027 og i den efterfølgende drift, ændrer sig således en yderligere opgradering af døgnberedskabet i Aarhus er nødvendigt.

Brandvæsenets operative kapaciteter i Aarhus Kommune er allerede i dag under pres og i den næste planperiode – frem mod 2029 – vil det nuværende beredskabsniveau ikke være tilstrækkeligt til at modsvare opgavernes art, kompleksitet og omfang. Nedenfor uddybes de udrykningsrelaterede opgaver, som Østjyllands Brandvæsen allerede i dag mangler mandskab og/eller materiel til at løse. Det drejer sig om følgende:

- **Manglende mandskab i fuldtidsstyrken i Aarhus.** I Aarhus er der i dag i alt 18 brandfolk på vagt til 362.000 indbyggere. Det svarer til en ratio på ca. 1:19.700. Til sammenligning er der i København 77 brandfolk på døgnvagt til 944.000 indbyggere. Det svarer til en ratio på ca 1:12.200. Tilbage i 2002 var det et lovkrav, at man dimensionerede

det kommunale brandvæsen med ét fuldtids slukningstog (8 brandfolk) på døgnvagt pr. 100.000 indbyggere. I Østjyllands Brandvæsen har vi i dag 3 slukningstog (dog kun med 6 brandfolk) til 362.000 indbyggere. Det er bekymrende. Et løft af alle tre døgnstationer med yderligere 2 brandfolk på døgnvagt vil betyde, at Aarhus fremover går fra 18 brandfolk på døgnvagt til 24. Det vil ændre ratioen fra 1:19.700 til 1:15.000 (hvilket stadig er få brandfolk – se næste afsnit).

- **Manglende mandskab på alle tre døgnstationer til betjening af specialmateriel.** Med minimumsbemandingen 1+5 kan en døgnstation som udgangspunkt kun betjene 2 køretøjer. Dvs. at når en brandstation er kørt med autosprøjte og drejestige, så skal yderligere ressourcer komme fra andre stationer. Det er imidlertid problematisk, fordi specialerne af pladshensyn må deles ud på flere stationer. Et eksempel: Hvis station Aarhus Syd er kørt med sprøjte og drejestige, så skal tankvognen komme fra en anden station. Og kommer der samtidigt et udkald til redningsvognen, som er placeret på Aarhus Syd, så er der intet personale til at bemande den. Den robuste beredskabsdækning opnås derfor først, når alle fuldtidsstationer er opgraderet til 8 brandfolk i alt døgnet rundt.
- **Manglende brandberedskab i Aarhus Vest i dag.** Med etableringen af Marselistunnelen, bliver det nødvendigt at kunne indsætte mandskab og materiel på ulykker i tunnelen fra både Åhavevej og havne-siden. Åbning af en fjerde døgndækkende brandstation på Bautavej i Aarhus vil betyde, at vi dels optimerer beredskabsdækningen i Aarhus V, dels får vi etableret et effektivt beredskab til indsættelse i Marselistunnelen og dels får vi løst opgaven med drift og vedligehold af den nye brandskole, som vil blive omdrejningspunktet for mandskabets daglige driftsopgaver imellem udrykningerne. Med etableringen af den fjerde døgnstation med yderligere 8 brandfolk på døgnvagt fra 2028 vil ratioen af fuldtidsansatte brandfolk lande på 1:12.000 (befolkningstal fremskrevet til 382.000 i 2028)
- **Manglende mandskab til håndtering af brande i el- og hybridbiler.** Specialet kan kun bemandes, når station Aarhus Nord ikke er kørt til andre opgaver.
- **Manglende mandskab til CBRN-beredskab.** Specialet kan alene bemandes, når station Nord ikke er kørt til andre opgaver.
- **Manglende klimaberedskab** i form af mandskab, uddannelse, øvelser og materiel til klima-relaterede hændelser.

- **Manglende mandskab til terror-beredskab.** Specialet kan kun bemandes, når døgstationerne ikke er kørt til andre opgaver.
- **Manglende tunnelberedskab** i form af indsatskoncept samt manglende mandskab, uddannelse, øvelser og materiel til håndtering af brand- og redningsopgaver i forbindelse med opførelsen og den efterfølgende drift af Marselistunnellen.
- **Manglende brandstation på Aarhus Havn.** I dag har Østjyllands Brandvæsen en ubemandet brandstation på Sumatravej i Aarhus, som er ekstremt nedslidt og bygningens dårlige stand er decideret skadeligt for materiellet.

4. Helhedsplanen

4.1 Behov for løft af Østjyllands Brandvæsens samlede kapacitet

Opgradering af Østjyllands Brandvæsens operative kapacitet i Aarhus er nødvendigt for at imødegå den markante udvikling i Aarhus Kommunes risikoprofil og det nye trusselsbillede. De største problemer er 1) For få brandfolk og 2) Forkert placering af midtbyens brandstation.

Der foreslås derfor et faseinddelt kapacitetsløft over en periode på 4 år fra 2024-2028:

Fase 2 fra 2026 - VEDTAGET	Fase 3 fra 2027	Fase 4 fra 2028
Løft af bemanningen på alle 3 døgnstationer i Aarhus så de beredskabsfaglige specialer kan bemandes døgnet rundt. Dvs. et bemandingsløft fra 18 til 24 brandfolk på døgnvagt. Udgift for Aarhus Kommune kr. 15 mio. årligt. (2024-tal). Låneadgang på 4 mio. (2024-tal) til projektering af de to nye brandstationer, som Fase 3 omhandler.	- Opførelse af Station Aarhus Vest på Bautavej 9, 8210 Aarhus V. - Opførelse af station Aarhus Øst på Sydhavnen i Aarhus og fraflytning af Ny Munkegade. Herved samles bådbered-skab, dykkerberedskabet, midtbyens beredskab under samme tag som tunnelberedskabet. Udgift for Aarhus Kommune kr. 9 mio. årligt. (2024-tal) Låneadgang på 21 mio. til nye brandkøretøjer og 140 mio. (2024-tal) til opførelse af bygninger. Anlægsmidlerne finansieres via KommuneLeasing.	Opgradering af alle fire døgnstationer. Dvs. et bemandingsløft fra 24 brandfolk til 32 brandfolk på døgnvagt. Udgift for Aarhus Kommune kr. 20 mio. årligt. (2024-tal)

FASE 2 - VEDTAGET

Fase 2 omfatter et beredskabsfagligt løft af den operative kapacitet i Aarhus Kommune, som bør indarbejdes i den kommende risikobaserede dimensionering for 2026-2029. Fase 2 skal behandles politisk i 2024.

I Udviklingsplanens Fase 2 fra 2026 er det nødvendigt at foretage en opgradering af Østjyllands Brandvæsens operative kapacitet med yderligere 6 brandfolk på døgnvagt. Disse 6 brandfolk kan indledningsvist placeres på de eksisterende tre døgnstationer i Lisbjerg, Ny Munkegade og Højbjerg. Herved sikres det, at stationernes specialer (redningsvogn, drejestiger, el-bils-beredskab, dykkerberedskab, bådberedskab, terror-beredskab, klima-beredskab og CBRN-beredskab) kan bemannes foruden stationernes autosprøjter og tankvogne, som indgår i standard-udrykningerne.

Driftsomkostningen til Fase 2 udgør for Aarhus Kommune i alt kr. 15 mio. årligt. (2024-tal).

FASE 3

Fase 3 omfatter en flytning af den 120 år gamle brandstation i Ny Munkegade til en nyopført station på Sydhavnen samt opførelse af en ny brandstation på Bautavej til Aarhus Vest. Anlæggene finansieres via KommuneLeasing.

Driftsomkostningen til Fase 3 udgør for Aarhus Kommune i alt kr. 9 mio. årligt. Herudover skal Østjyllands Brandvæsen have en låneret til nye brandkøretøjer på kr. 21 mio. og en låneret til opførelse af de to brandstationer på i alt kr. 140 mio. Der skal ske deponering fra ejerkommunernes side jf. ejerfordelingsnøglen for de 140 mio. til bygningerne.

Med opførelse af en ny brandstation på Sydhavnen kan der opretholdes et forsvarligt beredskab i anlægsfasen af Marselistunnelen og vi kan udnytte den synergi, det vil medføre at samle midtbyens beredskab, Marselistunnel-beredskabet, bådberedskabet, dykkerberedskabet og brand-om-bord-på-skib-til-søs-beredskabet på én og samme matrikel. Herved undgås ubemandede brandstationer i fremtiden.

FASE 4

Fase 4 omfatter et endeligt løft på 8 brandfolk til placering på hver af de fire døgnstationer. Derved opnås en samlet beredskabsdækning på 32 døgnfolk i Aarhus. Herved vurderes robustheden forsvarlig for en dimensioneringsperiode frem mod 2031.

4.2 *Leasingadgang til nye brandbiler og brandstationer*

Udviklingsplanen medfører, når den er fuldt indfaset, anskaffelser af køretøjer, materiel og opførelse af nye brandstationer for i alt kr. 161 mio. Dette beløb finansieres via KommuneLeasing, som det også var tilfældet med de nye brandstationer i Lisbjerg og Højbjerg. Leasingydelserne er indregnet i det løft i driftsmidler, som er anført ovenfor.

Bestyrelsen

Dato 5. december 2024

Sag nr. 9: Godkendelse af indstilling til ejerkommunerne om godkendelse af Risikobaseret Dimensionering 2026-2030

Til godkendelse:

I denne sag skal der ske

- Godkendelse af indstilling til ejerkommunerne om godkendelse af den risikobaserede dimensionering for perioden 2026-2030.

Sagsfremstilling:

Det følger af vedtægterne for Østjyllands Brandvæsen, at Bestyrelsen indstiller den risikobaserede dimensionering til godkendelse i ejerkommunernes byråd.

Proces:

Forud for godkendelsen i ejerkommunerne skal Beredskabsstyrelsen afgive udtalelse om dimensioneringen. På nærværende bestyrelsesmøde indstilles dimensioneringen til udtalelse hos Beredskabsstyrelsen, og hvis udtalelsen ikke giver anledning til ændringer i dimensioneringen, så er det planen, at den risikobaserede dimensionering fortsætter ind i de fire byråd til endelig godkendelse. Beredskabsstyrelsen skal ikke godkende dimensioneringsplanen, men deres udtalelse skal vedlægges som bilag til byrådsbehandlingen.

Lovgrundlag:

Det følger af beredskabsloven, at det kommunale redningsberedskab skal kunne yde en i forhold til lokale risici forsvarlig forebyggende, begrænsende og afhjælpende indsats mod skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder terror- og krigshandlinger.

Redningsberedskabet skal endvidere kunne modtage, indkvartere og forpleje evakuerede og andre nødstedte.

Ansvar:

Det kommunale redningsberedskab har til opgave at identificere og analysere de lokale risici, der lægges til grund for dimensioneringen af redningsberedskabet.

Ejerkommunernes byråd har ansvaret for at fastlægge serviceniveauet for redningsberedskabet efter indstilling fra Bestyrelsen (Beredskabskommissionen). Det skal påses, at redningsberedskabet er forsvarligt dimensioneret efter forholdene i dækningsområdet.

Selvom den risikobaserede dimensionering sædvanligvis kun udarbejdes og vedtages én gang i hver kommunale valgperiode, så evalueres dimensioneringen løbende på baggrund af konkrete hændelser. Derudover arbejder Østjyllands Brandvæsen løbende med kortlægning af risici i kommunerne og med optimering af beredskabets forebyggende og afhjælpende kapacitet.

Kobling mellem Udviklingsplan og Risikobaseret Dimensionering

Den risikobaserede dimensionering for 2026-2030 (udkast vedlagt som bilag til denne indstilling) baserer sig på Østjyllands Brandvæsens Udviklingsplan. Med dimensioneringen for den kommende planperiode forankres de beredskabsspecialer, som tidligere storhændelser har afdækket, at Østjyllands Brandvæsen manglede, og som i løbet af 2025 er endelig implementeret på baggrund af Udviklingsplanens Fase 1.

Derudover forankres det løft i fuldtidsbemanning i Aarhus, som følger af Udviklingsplanens Fase 2.

Elementer i serviceniveauet, som fastholdes fra den nuværende dimensionering:

Afgangstiden fra alarmmodtagelse til afgang fra stationerne fastholdes til øjeblikkelig udrykning fra de døgnbemandede stationer og 5 minutter fra deltidsstationerne.

Responstiden fra alarmmodtagelse til ankomst på skadestedet fastholdes på tværs af alle fire ejerkommuner på 10, 15 og 20 minutter for henholdsvis by, land og tyndt befolkede områder.

Den døgnbemandede operationschef-funktion fortsætter uændret fra Operationscenteret på Bautavej, hvor også vagtcentralen fortsætter uændret.

Indsatslederdækningen fastholdes med 1 indsatsleder til Aarhus kommune, 1 indsatsleder til Skanderborg og Odder kommuner samt 1 indsatsleder på Samsø.

Deltidsstationerne fastholdes i Aarhus (se dog nedenfor), Hørning, Galten, Ry, Skanderborg, Odder, Nordby og Tranebjerg. Bemandingen vil fortsat være 1 holdleder og 5 brandfolk på deltidstationerne.

Fuldtidsstationerne i Lisbjerg, Ny Munkegade (se dog nedenfor) og Højbjerg fastholdes. Bemandingen på fuldtidsstationerne ændres. Se nedenfor.

Standard køretøjsopsæt fastholdes, så alle deltid- og fuldtidsstationer som minimum er udstyret med autosprøjte og tankvogn.

Beredskabsspecialerne vil fortsat kunne omplaceres af Beredskabsdirektøren, hvis driften kræver det. Udgangspunktet er at:

- Drejestiger fastholdes på alle tre døgnstationer i Aarhus samt i Odder og Skanderborg.
- Bådspecialer fastholdes i Odder, Skanderborg, Ry, Aarhus, Tranebjerg og Nordby.
- Redningsvogne til tung frigørelse fastholdes i Aarhus og i Skanderborg.
- Dykkerspecialet vil fortsat være i Aarhus City.
- Højderedningsspecialet vil fortsat være i Skanderborg.
- Logistikkøretøj vil fortsat være placeret på station Hørning.
- El-bilsberedskabet vil fortsat være på Station Nord.
- CBRN-beredskabet vil fortsat være på Station Nord.
- Kollega-støtte-beredskabet (RITS) fortsætter som vagtfri ordning.

Frivilligheden fortsætter fra Bautavej og Skanderborg med de tre tjenestegrene: Indsats, Teknisk Service og Juniorbrandkorpset. Brugen af frivillige udbygges i den kommende planperiode, så vi i endnu højere grad inddrager deres kompetencer og ressourcer, hvor det vurderes relevant.

Elementer i serviceniveauet, som er nye i forhold til den nuværende dimensionering:

Deltidsstationen i Ny Munkegade påbegynder omdannelsen til en døgn-dækkende brandstation i Aarhus Vest. Konkret betyder det, at deltid-brandfolkene tilbydes fysisk evaluering og ansættelsessamtale, hvis de søger en stilling i fuldtidsstyrken. Det kan i løbet af den kommende planperiode få den konsekvens, at deltidstationen i Ny Munkegade kan få lidt vanskeligere ved at stille 1+5, da man ikke kan fungere som deltidbrandmand det døgn, hvor man er tjenestegørende på en fuldtidsstation. Omvendt vil antallet af opgaver, hvor der skal bruges seks deltidbrandfolk også falde, når der på døgnstationen er 8 brandfolk på vagt. Fra den kommende planperiode vil deltidstationen i Ny Munkegade ofte kun skulle stille med 1+3. Operationschefen vil altid have det endelige ansvar for at

flytte styrker rundt, så beredskabsdækningen er intakt uanset bemandingsudfordringer, som det også er tilfældet i dag. Når den nye station på Sydhavnen åbner, så lukkes deltidsstyrken i Aarhus, som derefter alene vil være betjent af fuldtidsansatte brandfolk.

Fuldtidsstationernes bemanding i Aarhus Nord, City og Syd ændres fra 1+5 til 1+7.

Ny Munkegades brandstation skal flyttes til Sydhavnen og projekteringsarbejdet igangsættes snarest.

Station Aarhus Vest skal etableres på Bautavej og projekteringsarbejdet igangsættes snarest.

Beredskabsspecialerne udbygges markant. Senest fra den nye planperiodes begyndelse vil følgende nye specialer være på plads:

- Droneberedskab – indledningsvist placeret i Ny Munkegade men overføres til Station Vest, når den åbner - forhåbentlig i 2029.
- SIKS-beredskab – indledningsvist placeret i Højbjerg men overføres til Station Vest, når den åbner.
- Vandforsyningsberedskab – placeres på Station Ry.
- Opstart på klimaberedskab med flood module – sammenbygges med vandforsyningsberedskabet på Station Ry.
- Indkvarterings- og forplejningsberedskab – placeres hos Frivilligheden på Bautavej som et led i udbygningen af brugen af vores frivillige.

Indstilling:

Beredskabsdirektøren indstiller til Bestyrelsen:

- At den risikobaserede dimensionering fremsendes til udtalelse hos Beredskabsstyrelsen. Hvis udtalelsen ikke giver anledning til ændringer, så indstilles dimensioneringen til godkendelse i de fire ejerkommuner. Udtalelsen fra Beredskabsstyrelsen vil blive fremsendt til bestyrelsen og vedlagt dimensioneringen, når den behandles i ejerkommunerne.

Bilag:

9.1: Udkast til Plan for Østjyllands Brandvæsen - Risikobaserede dimensionering 2026-2030

Østjyllands Brandvæsen

Tlf.: 86 76 76 76

E-post: brandvaesen@ostbv.dk

Sagsbehandler: Kasper Sønderdahl

Tlf.: 29 68 56 77

E-post: kaso@ostbv.dk

Plan for Østjyllands Brandvæsen 2026-2030

Risikobaseret Dimensionering

Version 1.0

Odder
Kommune

Indhold

1.	Tryghed – tæt på!.....	5
1.1	Vores vision	5
1.2	Formålet med Den Risikobaserede Dimensionering (RBD).....	5
1.3	Tre ting udfordrer det kommunale redningsberedskab.....	5
1.4	Hvad bringer fremtiden af risici?	6
1.5	Behov for styrkelse af beredskabets robusthed i de kommende fire år.....	7
1.6	Behov for styrkelse af beredskabets forebyggende arbejde	7
2.	Om Østjyllands Brandvæsen	9
2.1	Organisering	9
2.2	Organisationsdiagram.....	9
2.3	Lovmæssig baggrund og krav til Østjyllands Brandvæsen	11
2.4	Denne plans opbygning.....	12
2.5	Arbejdsprocessen - Input og udtalelser til planen.....	12
2.6	Planens godkendelse og implementering	13
2.7	Opsummering af ændringer efter behandling hos Tilsynsmyndigheden og Bestyrelsen ..	13
3.	Redningsberedskabets aktuelle dimensionering	14
3.1	Beskrivelse af den aktuelle dimensionering (2021-2025)	14
4.	Risikoprofil.....	15
4.1	Risikoparametre.....	15
4.1.1	Trusselsbilledet	16
4.1.2	Grøn omstilling.....	18
4.1.3	Klimahændelser.....	18
4.1.4	Befolkningstal, -tæthed, -tilvækst, demografi og udsatte boligområder	19
4.1.5	Boformer.....	20
4.1.6	Erhverv og infrastruktur	20
4.1.7	Kultur	21
4.2	Beskrivelse af Aarhus Kommunes risikoprofil.....	22

4.3	Beskrivelse af Skanderborg Kommunes risikoprofil	23
4.4	Beskrivelse af Odder Kommunes risikoprofil	23
4.5	Beskrivelse af Samsø Kommunes risikoprofil	24
4.6	Hændeshistorik og samtidige hændelser	25
4.7	Opsummering af risikoprofil	28
5.	Robusthedsprofil	29
5.1	Definitioner	29
5.2	Kapaciteter til de tre hændelsestyper	29
5.2.1	Hverdagshændelser	29
5.2.2	Større hændelser	30
5.2.3	Ekstraordinære hændelser	30
5.3	Eksempler på større og ekstraordinære hændelser	31
5.4	Elementer i Østjyllands Brandvæsens robusthed	33
5.4.1	Storhændelseskonspekt til større/ekstraordinære hændelser	33
5.4.2	Udvikling af indsatskoncepter	36
5.4.3	Mødeplaner	40
5.4.4	Tidssvarende stationsstruktur	40
5.4.5	Rekruttering og fastholdelse af personel	41
5.4.6	Stærk portefølje af beredskabsspecialer	42
6.	Vurdering af de beredskabsmæssige behov	43
6.1	Behov for at fastholde deltidsstationerne rundt om Aarhus	43
6.2	Behov for at udbygge fuldtidsberedskabet i Aarhus	43
6.3	Behov for ny placering til midtbyens brandstation	44
6.4	Behov for en fjerde døgnbemandet brandstation i Aarhus	44
6.5	Behov for flere ressourcer til de samtidige hændelser	45
6.6	Behov for klimadimensionering og etablering af et klimaberedskab	45
6.7	Behov for langt mere uddannelse til vores fuldtidsansatte brandfolk	45
7.	Det fremtidige serviceniveau	46

7.1	Den forebyggende indsats	46
7.1.1	National strategi for forebyggelse af ulykker og katastrofer	46
7.1.2	Community Risk Reduction som udviklingsområde.....	46
7.1.3	Styrket samarbejde med ejerkommunernes bygningsmyndigheder	47
7.1.4	Gennemførelse af brandsyn.....	47
7.1.5	Forebyggelses-årshjul	48
7.1.6	Forebyggelse af blinde alarmer	48
7.1.7	Øvrige forebyggelsesområder	49
7.1.8	Ressourcer til forebyggelse	49
7.2	Den afhjælpende indsats	49
7.2.1	Afgangstid og responstid	50
7.2.2	Fri disponering	52
7.2.3	Den samlede indsatskapacitet og skadestedsledelse	53
7.2.4	Særlige objekter, risiko- og Seveso-virksomheder	58
7.2.5	Særlige hændelser – herunder terror.....	59
7.2.6	LBS – lokale beredskabsstabe.....	59
7.2.7	Samarbejdsaftaler	59
7.2.8	Mandskabets kompetencer.....	60
7.2.9	Vandforsyning til brandslukning	64
7.2.10	Indkvartering og forplejning.....	64
7.2.11	Kvalitetsstyring	65
8.	Bilag.....	66

1. Tryghed – tæt på!

1.1 Vores vision

Østjyllands Brandvæsens vision hedder **Tryghed – Tæt På**. Det betyder, at vi i alle vores aktiviteter arbejder målrettet for at levere tryghed helt tæt på de borgere, erhvervsliv, turister og ejerkommuner, som vi er sat i verden for at passe på.

1.2 Formålet med Den Risikobaserede Dimensionering (RBD)

Denne **Plan for Østjyllands Brandvæsen** udgør den *risikobaserede dimensionering* for det samordnede, kommunale redningsberedskab ejet af Aarhus, Skanderborg, Odder og Samsø kommuner.

Det følger af beredskabsloven, at det kommunale redningsberedskab skal kunne yde en i forhold til lokale risici forsvarlig forebyggende, begrænsende og afhjælpende indsats mod skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder terror- og krigshandlinger. Redningsberedskabet skal endvidere kunne modtage, indkvartere og forpleje evakuerede og andre nødstedte.

Det kommunale redningsberedskab har til opgave at identificere og analysere de lokale risici, der lægges til grund for dimensioneringen af redningsberedskabet. Ejerkommunernes byråd har ansvaret for at fastlægge serviceniveauet for redningsberedskabet efter indstilling fra Bestyrelsen (Beredskabskommissionen). Det skal påses, at redningsberedskabet er forsvarligt dimensioneret efter forholdene i dækningsområdet.

Selvom den risikobaserede dimensionering sædvanligvis kun udarbejdes og vedtages én gang i hver kommunale valgperiode, så evalueres dimensioneringen løbende på baggrund af konkrete hændelser. Derudover arbejder Østjyllands Brandvæsen løbende med kortlægning af risici i kommunerne og med optimering af beredskabets forebyggende og afhjælpende kapacitet.

1.3 Tre ting udfordrer det kommunale redningsberedskab

Ejerkommunernes risikoprofil er hele tiden under forandring og det udfordrer beredskabet. Særlig Aarhus Kommunes risikoprofil undergår i disse år meget store ændringer, som kræver konstant fokus og løbende risikovurdering.

Foruden (1) ændringer i ejerkommunernes risikoprofil udfordres det kommunale redningsberedskab også af (2) et skærpet trusselsbillede og af (3) de afledte risici fra den grønne omstilling. Lokalt medfører de tre udfordringer et øget behov for flere fuldtidsbrandfolk i Aarhus; fastholdelse af deltidsbrandfolkene rundt om Aarhus, et behov for flytning af Aarhus midtbys brandstation til Sydhavnen i Aarhus og opførelse af en ny brandstation i Aarhus Vest; og endelig medfører de tre udfordringer et behov for mere uddannelsestid og højere kompetenceniveau hos vores fuldtidsbrandfolk. Alle dele adresseres i denne risikobaserede dimensionering.

1.4 Hvad bringer fremtiden af risici?

Østjyllands Brandvæsen dækker et af de stærkeste vækstcentre i Danmark, hvilket stiller store krav til beredskabets dimensionering.

På den korte bane (2026-2030), forøges kompleksiteten fortsat med flere højhusbyggerier i Aarhus. Primo 2025 findes allerede +50 højhuse i op til 142 meters højde til beboelse, hoteller og erhverv og om kort tid står også et 78 m højhus i træ på 20 etager færdigt på Sydhavnen. I fremtiden skal højhusene i dagtimerne forsynes med strøm fra sol- og vindenergi og om natten forsynes af containerstore, indbyggede lithium-ion-batteriparker (BESS-anlæg) til oplag af den klimavenlige energi. Under højhusene ser vi allerede flere parkeringskældre, som udstyres med fuldautomatiske parkeringsrobotter for optimal pladsudnyttelse. I parkeringsrobotterne skal der kunne oplades el-biler forsvarligt, og generelt vil mulighederne for opladning af el-biler blive markant udbygget i de fire ejerkommuner. Alene i Aarhus Kommune forventer man 37 % flere el-biler inden 2030. I den kommende planperiode bliver også Projekt Kongelunden med nyt stadion, Sportens Hus og nyt atletikstadion indviet. På langs og tværs af vores dækningsområde bliver jernbanenettet udbygget og elektrificeret. Tankanlæg til brint-lastbiler udbygges. Motorvej E45 og Hovedvej 26 udvides. Og bosætningen fortsætter i fuld fart. Indbyggertallet i de fire ejerkommuner vokser med +5000 borgere om året. Alle dele omtales nærmere i kapitel 4 om risikoprofil. Østjyllands Brandvæsen fortsætter i de kommende år den tætte dialog med ejerkommunernes planafdelinger for løbende at kunne tilpasse beredskabets forebyggende og operative kapacitet til kommunernes udviklingshastighed og planstrategier.

På den lidt længere bane (2031 og frem) udvides Aarhus med en 1,9 km lang underjordisk Marselistunnel fra E45 til Aarhus Havn. Der vil også løbende ske andre tilpasninger af Aarhus Havn og de mange havnerelaterede virksomheders aktiviteter, herunder bl.a. opførelse af BESS-anlæg til forsyning af Molslinjens nye el-drevne færger. En Letbane etape 2 vil også se dagens lys, ligesom også de spektakulære højhusbyggerier vil udvides i antal i den næste periode.

1.5 Behov for styrkelse af beredskabets robusthed i de kommende fire år

Robusthed anvendes som betegnelse for beredskabets evne til at håndtere *samtidige* og mere *komplekse, større og langvarige hændelser*.

Responstid anvendes som betegnelse for, hvor hurtigt vi er fremme på skadestederne.

Afgangstid anvendes som betegnelse for, hvor hurtigt vores udrykningsenheder er på hjul efter modtagelsen af alarmer fra 1-1-2 eller fra automatiske brandalarmeringsanlæg (ABA).

Denne risikobaserede dimensioneringsplan dokumenterer behovet for en styrkelse af Østjyllands Brandvæsens **robusthed** i den kommende planperiode. Frem mod 2030 planlægges:

- beredskabets operative kapacitet løftet med flere fuldtidsbrandfolk på døgnvagt i Aarhus,
- flytning af Midtbyens brandstation til Sydhavnen, hvor en ny brandstation skal opføres,
- en udvidelse af brandstationskapaciteten i Aarhus fra 3 til 4 døgnbemandede stationer,
- en styrkelse af brugen af frivillige brandfolk og
- en målrettet indsats for at fastholde og tiltrække flere deltidsbrandfolk til stationerne i Skanderborg, Odder og Samsø kommuner.

I den kommende planperiode fastholdes **responstiden** på tværs af alle fire ejerkommuner på 10, 15 og 20 minutter for henholdsvis by, land og tyndt befolkede områder.

Afgangstiden fastholdes for fuldtidsstationer som øjeblikkelig udrykning. For deltidsstationerne fastholdes afgangstiden på maksimalt fem minutter.

1.6 Behov for styrkelse af beredskabets forebyggende arbejde

Østjyllands Brandvæsen vil i den kommende planperiode videreføre alle nuværende elementer af det forebyggende arbejde, herunder brandteknisk sagsbehandling, brandsyn, håndtering af midlertidige arrangementer, håndtering af fyrværkeri m.v.

Derudover vil arbejdet med *Community Risk Reduction* i forebyggelsesøjemed blive udbygget. Østjyllands Brandvæsen afsætter således ressourcer til, at forskellige grupper af borgere involveres i forebyggelsesprojekter med henblik på at øge lokalmiljøernes interne robusthed i forhold til at forebygge brand og håndtere ulykker.

I forlængelse af det forebyggende arbejde vil Østjyllands Brandvæsen introducere en ny og borgerrettet hjemmeside med adgang til information om brandforebyggelse og gode råd til borgerne om familiens forberedelse i en krisetid. Østjyllands Brandvæsen vil også øge tilstedeværelsen på de sociale medier i forhold til brandforebyggelse og kampagner i øjenhøjde med forskellige aldersgrupper.

I den kommende planperiode vil Østjyllands Brandvæsen - i tråd med den nationale forebyggelsesstrategi – aktivt understøtte Aarhus Kommune i forbindelse med optimering af sikkerheden ved de bynære havnearealer i Aarhus.

Endelig vil Østjyllands Brandvæsen aktivt bidrage til en styrkelse af Ø-beredskabet på Tunø. Sammen med Beredskabsforbundet arbejdes på etablering af en app-løsning til brand- og redningsfolk, der kan aktiveres som et supplement til det stedlige beredskab på Tunø i weekender og ferieperiode. Se mere nedenfor om Trykke Øer.

2. Om Østjyllands Brandvæsen

2.1 Organisering

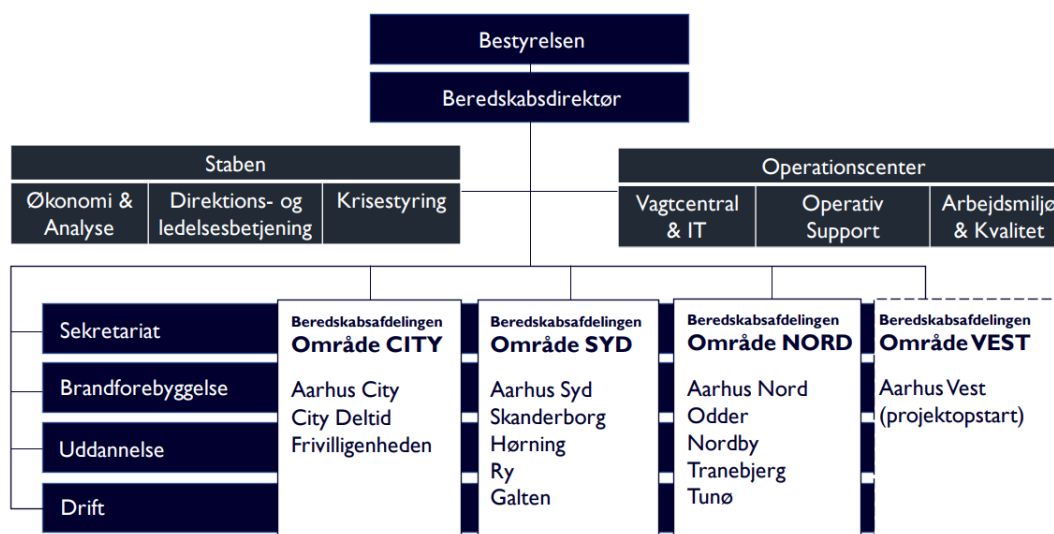
Østjyllands Brandvæsen er et § 60 fællesskab jf. Kommunestyrelsesloven. De deltagende ejerkommuner udgøres af Aarhus, Skanderborg, Odder og Samsø Kommuner.

Beredskabet servicerer 460.000 borgere og rykker ud til brande, drukneulykker, færdselsuheld og miljøforurening ca. 2.600 gange om året.

Østjyllands Brandvæsen har ca. 400 medarbejdere fordelt på fuldtidsansatte, deltidsansatte, frivillige og juniorbrandfolk. Vi dækker 1.244 km² og vores brandfolk rykker ud fra 11 brandstationer i det østjyske. Østjyllands Brandvæsen driver i Aarhus tre døgnbemandede stationer med øjeblikkelig udrykning: Station Aarhus Nord, Station Aarhus City og Station Aarhus Syd. På station City er der også placeret en deltidsstyrke. Herudover driver Østjyllands Brandvæsen deltidsstationer i Odder, Hørning, Skanderborg, Ry samt på Tunø. Falck driver deltidsstationen i Galten og Samsø Redningskorps driver deltidsstationerne i Nordby og Tranebjerg.

Østjyllands Brandvæsen har hovedlokalitet på Bautavej 9, 8210 Aarhus V. hvor Sekretariat, Operationscenter, Brandforebyggelse, Uddannelse og Driftsafdeling har til huse.

2.2 Organisationsdiagram

Østjyllands Brandvæsens øverste politiske ledelse udgøres af Bestyrelsen (den fælles beredskabskommission), hvor Rådmanden for Magistratsafdelingen for Teknik & Miljø i Aarhus Kommune er født bestyrelsesformand. Herudover indgår borgmestrene fra Skanderborg, Odder og Samsø kommuner sammen med yderligere et byrådsmedlem fra Aarhus Kommune og Politidirektørerne for Østjyllands Politi og Sydøstjyllands Politi. Endvidere er der udpeget tre observatører for henholdsvis fuldtidsansatte, deltidsansatte og Frivilligheden.

Den øverste administrative, strategiske og operative ledelse varetages af Beredskabsdirektøren.

Foruden Beredskabsdirektøren udgøres Ledergruppen af 8 afdelingschefer og 3 chefkonsulenter. Mellem direktøren og medarbejderne er der således kun ét ledelseslag i Østjyllands Brandvæsen. Ledelsesstilen er værdibaseret, involverende og delegerende og beskrevet i vores Ledelses- og Medarbejdergrundlag. Medarbejdernes trivsel er en forudsætning for et velfungerende beredskab. Den monitoreres løbende og dokumenteres minimum hvert tredje år.

En række traditionelle stabsfunktioner er outsourcet til eksterne samarbejdspartnere, som kun honoreres efter medgået tid. Det drejer sig om intern og ekstern kommunikation, grafisk assistance, GDPR-rådgivning, DPO-funktion, Whistleblowerordning og GIS-support.

Østjyllands Brandvæsen er organiseret i en matrix-struktur, hvor beredskabsafdelingen er opdelt på tre (men fra 2029 fire) geografiske områder og understøttes af fire tværgående supportfunktioner. Hvert område i beredskabsafdelingen ledes af en afdelingschef, som har ansvar for en døgnbemandet brandstation og dens mandskab. Herudover varetager afdelingscheferne også opgaven som forbindelsesofficer til deltidsstationerne eller til Frivilligheden.

Deltidsbrandstationerne er selvledende med en Tre-enighed, der inden for værdigrundlaget kan træffe alle relevante driftsmæssige beslutninger, når de er enige om det. Tre-enigheden udgøres af en stationskoordinator, en tillidsrepræsentant og en arbejdsmiljørepræsentant.

Foruden beredskabsafdelingen og de fire tværgående supportfunktioner findes også et Operationscenter, som består af Vagtcentral, Operativ Support, IT-afdeling, Arbejdsmiljø- og kvalitetsledelse.

Beredskabsdirektøren bistås af en stab, som varetager brandvæsenets controller-funktion, bestyrelses- og ledelsesbetjening og brandvæsenets krisestyring.

2.3 Lovmæssig baggrund og krav til Østjyllands Brandvæsen

Det fremgår af bekendtgørelse nr. 1085 af 25. oktober 2019 om risikobaseret dimensionering af det kommunale redningsberedskab (Dimensioneringsbekendtgørelsen), at det kommunale redningsberedskab skal kunne yde en i forhold til lokale risici *forsvarlig forebyggende, begrænsende og afhjælpende indsats*. Bekendtgørelsen indeholder kun få konkrete krav til dimensioneringen af det kommunale redningsberedskab. De krav, der anføres, vedrører særligt førsteudrykningens sammensætning, fri disponering samt den tekniske ledelse af indsatsen på skadestedet. På nationalt plan er det ultimo 2024 til drøftelse hvorvidt afgangstidskravet på 5 minutter skal afskaffes. Østjyllands Brandvæsen ønsker i den kommende planperiode at fastholde afgangstidskravet for fuldtidsstationer som "øjeblikkelig udrykning" og afgangstidskravet for deltidstationer på 5 minutter.

Dimensioneringsbekendtgørelsen indeholder desuden bestemmelse om, at risikoprofil, serviceniveau, organisation, virksomhed, alarmering, dimensionering og materiel er beskrevet i en plan (denne risikobaserede dimensioneringsplan) for redningsberedskabet. Planen evalueres løbende på baggrund af konkrete hændelser og skal revideres i det omfang, udviklingen gør det nødvendigt og mindst én gang i hver kommunal valgperiode.

Det kommunale redningsberedskab skal varetage de opgaver, som fremgår af beredskabslovgivningen. Det vil bl.a. sige indsats mod brande eller overhængende fare herfor, sammenstyrtningsulykker, togulykker, flyulykker på land, skibsulykker ved kaj, naturkatastrofer, herunder voldsomt vejrlig, og akutte uheld med farlige stoffer på landjorden, i søer, i vandløb og i havne samt frigørelse af fastklemte og redningsopgaver i søer, åer, moser og havne. Der er tale om opgaver, som blandt andet indebærer overhængende akut fare for personer, ejendom eller miljø, og som ikke varetages af andre.

De opgaver, hvor ejerkommunerne har delegeret myndighedsansvaret til Østjyllands Brandvæsen, fremgår af bilag 2 til brandvæsenets vedtægter.

Ud over overnævnte opgaver kan kommunalbestyrelsen eller den fælles beredskabskommission beslutte, at det kommunale redningsberedskab skal varetage opgaver i tilknytning hertil. Sådanne opgaver fremgår af bilag 3 til brandvæsenets vedtægter.

Begrebet *forsvarlig indsats* er defineret i Beredskabsstyrelsens "Vejledning om risikobaseret dimensionering og plan for det kommunale redningsberedskab (udkastversion april 2024)":

"En forsvarlig indsats forudsætter:

- *At der til en given hændelse kan afsendes en førsteudrykning, som*
 - *overholder kravet om afgangstid på højest 5 minutter (hvilket pt. Er til politisk drøftelse på Christiansborg)*
 - *omfatter de rette køretøjer og relevant materiel*
 - *ankommer til skadestedet inden for en rimelig tid*
 - *bemandes med brandfolk med relevante kompetencer*
 - *ledes af en teknisk leder med relevante kompetencer*
- *At der ved større og ekstraordinære hændelser er planlagt for tilkaldelse, modtagelse og indsættelse af relevante assistancestyrker samt den ledelsesmæssige indsats og opgavehåndtering.*

Er der tale om en brandindsats, skal der også være planlagt for tilstrækkelig vandforsyning, som kan understøtte indsatsen i hele forløbet".

2.4 Denne plans opbygning

Denne Plan for Østjyllands Brandvæsen er opbygget med en kort, introducerende beskrivelse af brandvæsenets vision (kap 1) og planens formål og brandvæsenet organisering (kap 2). Herefter følger et afsnit om den nuværende dimensionering (kap. 3) og en beskrivelse af dækningsområdets risikoprofil (kap 4). Robusthedsprofilen (kap. 5) beskriver, hvorledes Østjyllands Brandvæsen håndterer hverdagshændelser, større hændelser og ekstraordinære hændelser. På baggrund af risikoprofilen og robusthedsprofilen er det fremtidige beredskabsbehov beskrevet (Kap 6). Endelige er det af Bestyrelsen og ejerkommunernes byråd fastsatte serviceniveau i den kommende planlægningsperiode uddybende beskrevet med forebyggelse, vores samlede indsatskapaciteter, planlægning for særlige hændelser, skadestedsledelse, mandskabets kompetencer, plan for vandforsyning til brandslukning, plan for indkvartering og forplejning samt kvalitetsstyring (Kap 7).

2.5 Arbejdsprocessen - Input og udtalelser til planen

Alle ansatte og frivillige i Østjyllands Brandvæsen har på et stormøde været inviteret til at komme med input til planen. Herudover er planen drøftet og kvalificeret i MED-udvalget og Arbejdsmiljøudvalget forud for behandling i Bestyrelsen.

Efter behandling i Bestyrelsen, fremsendes planen til Beredskabsstyrelsens udtalelse, inden planen endeligt vedtages i de fire ejerkommuners byråd. Beredskabsstyrelsen afgiver sin udtalelse på baggrund af en faglig og teknisk gennemgang af planudkastet. Udtalelsen er en rådgivning, og der er således ikke tale om, at Beredskabsstyrelsen skal godkende dimensioneringen af det kommunale redningsberedskab.

Beredskabsstyrelsen skal i forbindelse med sin udtalelse navnlig påse, om der i planen er sikret overensstemmelse mellem risikoprofilen og redningsberedskabets organisation, virksomhed, alarmering, dimensionering og materiel.

2.6 Planens godkendelse og implementering

Det er jf. brandvæsenets vedtægter ejerkommunernes byråd, der godkender Plan for Østjyllands Brandvæsen. Herefter har Bestyrelsen og Beredskabsdirektøren ansvaret for planens implementering.

2.7 Opsummering af ændringer efter behandling hos Tilsynsmyndigheden og Bestyrelsen

[Indsættes efter endt høring]

3. Redningsberedskabets aktuelle dimensionering

3.1 Beskrivelse af den aktuelle dimensionering (2021-2025)

Østjyllands Brandvæsen er i dag dimensioneret til at skulle slukke en større brand på Aarhus Havn. Det dimensioneringsgivende scenarie omhandler en hændelse på oliehavnen i Aarhus, hvor der skal kunne indsættes 16 brandfolk inden for 30 minutter til køling på de i forhold til branden omkringliggende tankanlæg. I den nuværende planperiode er den operative kapacitet udvidet fra 16 til 18 brandfolk på døgnvagt i Aarhus, så alle tre døgnstationer kan rykke ud med 1 holdleder og 5 brandfolk (betegnes 1+5 nedenfor). Alle døgnstationer er som minimum udstyret med en autosprøjte, en tankvogn og en drejestige foruden en række specialkøretøjer.

Herudover er deltidsstationerne i Aarhus, Skanderborg, Hørning, Ry, Galten, Odder, Tranebjerg og Nordby dimensioneret til at kunne rykke ud med 1+5. Alle stationer er som minimum udstyret med en autosprøjte og en tankvogn (undtagen på Samsø, hvor stationerne er udstyret med en tanksprøjte og en tankvogn) foruden forskellige specialkøretøjer. Der er frigørelsesværktøj på alle autosprøjter.

Der er oprettet en døgnbemandet operationschef-funktion på vores døgnbemandede vagtcentral. Begge dele drives i samarbejde med Beredskab & Sikkerhed.

Der er én indsatsleder på døgnvagt til Aarhus Kommune og én indsatsleder på døgnvagt til Skanderborg og Odder Kommune. Indsatslederne medvirker på ca. 33 % af opgaverne. Den resterende del af udrykningerne håndterer holdlederne, som på fastlandet alle er uddannede som tekniske ledere. Der er én indsatsleder på rådighedsvagt fra hjemmet til Samsø Kommune, hvor indsatslederen medsendes på alle opgaver.

Der er et stedligt ø-beredskab etableret på Tunø.

Der er oprettet en Frivilligheden med tre funktioner: 1) Indsats, som er vores bufferstyrke af frivillige brandfolk, 2) Teknisk Service som håndterer klima-, service- og forplejningsopgaver og 3) vores Juniorbrandkorps.

Østjyllands Brandvæsen råder over følgende beredskabsspecialer: Fem drejestiger, et dykkerberedskab, seks bådberedskaber, et højderedningsberedskab, et terror-beredskab (SIKS), et vandforsyningsberedskab, et droneberedskab, to redningsvogne til tung frigørelse, et CBRNE-beredskab, et El-bils-beredskab med brandslukningsrobotter og et havneberedskab.

4. Risikoprofil

4.1 Risikoparametre

Foruden risiko for brand og ulykker i Østjyllands Brandvæsens dækningsområde, så medfører det skærpede trusselbillede og den grønne omstilling også en række risici, som brandvæsenet skal være gearet til at kunne håndtere sammen med de afledte risici, der opstår som følge af klimaforandringerne, erhvervstilvæksten, befolkningstilvæksten m.v.

Følgende parametre indgår i ejerkommunernes risikoprofil:

Trusselsbilledet	Særligt fokus på risikoen for hybride angreb, herunder cybertrussel, terrortrussel og sabotagetrussel.
Grøn omstilling	PtX-anlæg, methanol, brint- og ammoniakfremstilling, -transport og -oplag, biomasseoplag, elektrificering af personbilsflåden, indførelse af el-busser og el-lastbiler, udbredelse af brint-lastbiler, el-færger, vindmølleparker, solcelleparker og BESS-anlæg m.v.
Klimahændelser	Snevejr, skybrud, overfladeafvanding til søer og åløb gennem bymæssig bebyggelse og oversvømmelser fra havet samt storme og orkaner m.v.
Befolkningsgrundlag	Befolkningstilvækst, befolkningstæthed, befolkningens demografi, udsatte boligområder m.v.
Boformer	Højhusbyggerier, højhuse i træ, over- og underjordiske parkeringshuse med og uden robotstyrede parkeringsanlæg, begrønning af torve og fredeliggørelse af veje.
Erhverv	Havneaktiviteter, risikovirksomheder, højhusbyggerier, universitetshospital, særlige erhvervsvirksomheder herunder ikon-virksomheder, storcentre.
Infrastruktur	El-jernbane og løbende elektrificering, el-færger, godsbane og transport samt vejnet og fremkommelighed.
Kultur	Festivaler og særlige publikumstunge objekter.
Hændelseshistorik og samtidige hændelser	Herunder udrykningsstatistik.

Der skal være et særligt fokus på risiciene ved kombination af ovenstående risikoparametre. Eksempelvis kan der forekomme hybridangreb, hvor et cyber-angreb påvirker infrastrukturen og

udløser en række samtidige hændelser med transportulykker eller omfattende forsyningssvigt til følge.

Et tilsvarende skærpet fokus skal være på Sydhavnens risikoprofil i Aarhus, hvor tung industri kombineres med erhverv, beboelse, hoteller og kontorer i højhuse side om side med ammoniakoplag, BESS-anlæg samt oliehavns oplag af benzin, diesel- og planteolie.

Ovenstående parametre i ejerkommunernes risikoprofil kan alle enkeltvis bidrage til opgaver for det kommunale redningsberedskab, men når parametrene kombineres, kan særligt brandvæsenets robusthed blive stærkt udfordret.

De enkelte parametre er nærmere beskrevet i de følgende afsnit.

4.1.1 Trusselsbilledet

Baseret på Center for Terroranalysen (CTA) vurdering af terrortruslen mod Danmark, Forsvarets Efterretningstjenestes (FE) Udsyn 2023, Center for Cybersikkerheds vurdering af cybertruslen mod Danmark, Center for Biosikring og Beredskabs vurdering af det biologiske trusselsbillede og Politiets Efterretningstjenestes (PET) vurdering af spionagetruslen mod Danmark, kan nedenstående heatmap sammenstilles:

Heatmap - trusler

	MINIMAL INGEN Ingen trussel Hensigt og eller kapacitet er ikke erkendt	BEGRÆNSET LAV Potentiel trussel Begrænset kapacitet og/eller hensigt	GENEREL Kapacitet og/eller hensigt Mulig planlægning	ALVORLIG HØJ Erkendt trussel Kapacitet Hensigt Planlægning	MEGET ALVORLIG MEGET HØJ Specifik trussel Kapacitet Hensigt Planlægning Mulig iværksættelse
TERROR	Venstreekstremisme	Antimyndigheds- ekstremisme	Højreekstremisme	Generel terrortrussel mod Danmark Militant islamisme	
CBRNE Kemikalier/Biologisk/Radio aktivt/Nukleart/Eksplosivt	Trusselsniveau ikke fastsat, men flere forsøg med bioterrorangreb i Europa er forsøgt af tilhængere af Islamisk stat				
CYBER	Cyber terror		Destruktive cyber angreb	Cyber aktivisme	Cyber spionage Cyberkriminalitet (ransom)
SPIONAGE					Cyber spionage i forhold til kritisk infrastruktur
SABOTAGE	Trusselsniveau ikke fastsat i en trusselsvurdering, men sabotagehandlinger finder steder over alt i Europa lige nu.				

Som det fremgår ovenfor, så er der en generel risiko for destruktive cyber-angreb; der er fortsat en generel terrortrussel fra højreekstremistisk side og en alvorlig terrortrussel med

udgangspunkt i militant islamisme, ligesom der er en meget høj risiko for cyber-spionage og cyber-kriminalitet i Danmark.

Der er til gengæld **ikke** en militær trussel mod Danmark, hvorfor arbejdet med sikringsrum og betondækningsgrave forbliver helt nedprioriteret til fordel for fokus på løbende styrkelse af dagligdagens beredskab, indtil anden instruks følger fra Ministeren for Samfundssikkerhed og Beredskab el. Forsvarsministeren.

Trusselsbilledet (gengivet som et heatmap fra oktober 2024) ovenfor opdateres selvsagt løbende i takt med at relevante myndigheder udgiver opdaterede risikovurderinger. Det nuværende heatmap giver imidlertid et udmærket indtryk af, hvad Østjyllands Brandvæsen – foruden brand og redningsopgaver – også skal være forberedt på og gearet til at håndtere sammen med ejerkommunerne. Destruktive cyberangreb, terrorangreb og cyberkriminalitet lader sig ikke geografisk afgrænse. Foruden at ramme vores ejerkommuner vil netop de trusler også kunne sætte Østjyllands Brandvæsen under voldsomt pres.

Vedrørende destruktive cyberangreb og cyberkriminalitet, så arbejder Østjyllands Brandvæsen hver dag på at sikre et højt IT-sikkerhedsniveau, så vores Operationscenter og vagtcentral altid kan udføre deres samfundskritiske og livsvigtige opgaver. Der er indført redundante løsninger på bygninger, fiberforbindelser, datacentre og software og vi vedligeholder et meget højt awareness-niveau blandt alle ansatte og frivillige, så vi forsøger at forhindre medarbejderadfærd i at kompromittere vores IT-setup. Der er lavet robuste backup-løsninger ved nedbrud på SINE-nettet og vi har backup-systemer, som kan aktivere vores brandfolk på alle brandstationer, så længe vi blot modtager information om opgaven fra 1-1-2.

Vedrørende risikoen for terrorangreb, så har den i mange år været alvorlig, hvilket er det næsthøjeste trusselsniveau. Østjyllands Brandvæsen har med bistand fra Hovedstadens Beredskab oprettet et terrorberedskab, som kan indsættes under politiets føring og sammen med sundhedsberedskabet på sikkerhedshændelser.

Også sabotagehandlinger forsøger Østjyllands Brandvæsen at ruste sig til. Det omhandler primært parathed til håndtering af masseskadesituationer, bygningskollaps og forsyningssvigt samt beskyttelse af egne matrikler. Se mere under kap. 7 om SIKS-specialet.

4.1.2 Grøn omstilling

Østjyllands Brandvæsens ejerkommuner arbejder meget målrettet på at blive klimaneutrale i 2030. Det medfører store omlægninger af infrastruktur for at sikre en hurtig overgang fra "sort" fossilenergi som kul, gas og olie til grøn og mere ressourceeffektiv økonomi baseret på vedvarende energikilder som vindenergi, solenergi, varmepumper, biomasse og geotermisk varme fra undergrunden. I forbindelse med branden i biomasse (træpiller) på Studstrupværket i 2022 måtte Ørsted skifte tilbage til at fyre med kul i en kort periode, indtil en forsvarlig bypass-løsning var på plads, så træpiller kunne losses direkte fra flydepramme og ind i kedlerne. Brandens negative effekt på Aarhus Kommunes CO₂-aftryk var meget tydelig. Genopbygningen af Studstrupværkets 43 m høje silo med en diameter på 70 m har været knap 2 år undervejs, og allerede omkring 2030 forventer Aarhus Kommune at stoppe med afbrænding af træpiller og i stedet anvende geotermisk varme, spildevands- havvands- og luftvarmepumper. Det siger lidt om, hvor stærkt udviklingen i den grønne omstilling forventes at gå.

Flere steder i Danmark vil PtX-anlæg blive etableret. PtX dækker over teknologier, der producerer brændstoffer, kemikalier og materialer på baggrund af grøn brint lavet ved elektrolyse. Elektrolyse er en proces, hvor elektrisk energi fra f.eks. vindmøller og solceller bruges til at spalte vand til brint og ilt. Brinten kan herefter bruges direkte som energikilde eller oplagres og transporteres til senere brug. Håndtering af brint i forbindelse med spaltning, oplag og transport medfører en række risici, som brandvæsenet skal kunne håndtere, bl.a. antænder brint væsentlig lettere end andre brændstoffer.

Et andet væsentligt bidrag til CO₂-neutralitet er begrænsningen af privatbilismen, så flere og flere anvender klimavenlige transportformer. Ét eksempel herpå kunne være omdannelsen af gågader og bymidte til fossil-bil-frie-områder. Som den første kommune i Danmark vil Aarhus forbyde kørsel inden for Allé-gaderne med benzin- og dieslbiler. Her vil kun el-biler være tilladt. Samtidig vil man også fredeliggøre visse områder af byen med vejindsnævninger, ensretninger m.v. som vil få konsekvenser for fremkommeligheden i byen.

4.1.3 Klimahændelser

Østjyllands Brandvæsens ejerkommuner arbejder i disse år intensivt med klimatilpasningsplaner, som skal afværge konsekvenserne af den globale opvarmning, herunder skybrud, oversvømmelser m.m. Et fællestræk ved klimatilpasningsplanerne er imidlertid, at de er ekstremt ressourcekrævende i såvel tid som økonomi. Det er ikke planer, som får effekt fra den ene dag til den anden. Indtil da skal Østjyllands Brandvæsen derfor kunne stille et klimaberedskab til rådighed, og sideløbende med denne risikobaserede dimensionering arbejder

Østjyllands Brandvæsen derfor sammen med ejerkommunernes tekniske forvaltninger om udarbejdelse af en klimadimensionering. Det er forventningen, at klimadimensioneringen vil blive behandlet i brandvæsenets bestyrelse separat fra den risikobaserede dimensionering i løbet af 2025 eller 2026. Opstarten på klimaberedskabet er behandlet i kapitel 7.

I Østjyllands Brandvæsens dækningsområde har vi i den forgangne planperiode set alvorlige oversvømmelser i Odder midtby, hvor en opstrøms-dæmning brød sammen uden for byen i 2023. I perioder med stor afvanding fra omkringliggende marker er Odder midtby desværre udsat for tilbagevendende udfordringer med oversvømmelser i området omkring Mejerivej.

I Låsby, Nr. Vissing, Stjær og Alken i Skanderborg Kommune har sommerhus- og boligområder jævnligt risiko for oversvømmelse som følge af vandstandsstigninger i Gudenå-systemet.

I Aarhus Kommune udgør ligeledes afvandingen fra markerne omkring Årsløv Engso og Brabrand Søen via Aarhus Å ned gennem Aarhus midtby en risiko for alvorlige oversvømmelser. Endelig udgør afvandingen fra markerne omkring Egå Engso via Egåen sammen med risikoen for oversvømmelser fra havet og opstigende grundvand en risiko for alvorlige oversvømmelser af boligområder i Egå og Vejlbj Fed.

4.1.4 *Befolkningstal, -tæthed, -tilvækst, demografi og udsatte boligområder*

I beskrivelsen af ejerkommunernes risikoprofil udgør befolkningsantallet og -tilvæksten på +5000 borgere om året selvfølgelig et væsentligt aspekt. Ejerkommunerne i Østjyllands Brandvæsen er størrelsesmæssigt vidt forskellige. Det afspejler sig i ejerfordelingen af brandvæsenet, som er baseret på kommunernes indbyggertal i 2015:

Kommune	Indbyggertal 2015	Ejerandel	Indbyggertal 2024	Tilvækst fra 2015-2024
Samsø	3.733	0,91 %	3.694	-1,0 %
Odder	21.928	5,34 %	23.896	9,0 %
Skanderborg	58.782	14,31 %	65.205	10,9 %
Aarhus	326.246	79,44 %	367.095	12,5 %
Samlet	410.689	100,00 %	459.890	

Bortset fra et ganske lille fald i befolkningstal på Samsø, så oplever de øvrige kommuner ret massiv vækst i befolkning. Til gengæld er der stor forskellighed i valg af boformer. Se mere nedenfor.

I forhold til demografien, så er det alment kendt, at befolkningen lever længere og der arbejdes hele tiden på at sikre, at borgerne forbliver længst muligt i eget hjem. Det medfører, at kun de allersvageste borgere visiteres til plejehjemspladser. Derved opstår muligheden for at ældre og

svækkede, plejekrævende medborgere igennem længere tid modtager pleje i eget hjem, hvor brandsikkerhedsniveauet naturligt vil være lavere end på plejehjemmene. Brandrelateret risikoscreening af plejekrævende borgere i eget hjem kan medvirke til at reducere antallet af omkomne i brand, hvilket er et emne, som vores brandforebyggelsesafdeling har fokus på i den kommende planperiode.

Østjyllands Brandvæsen oplever jævnligt, at der skal rykkes ud til brande i udsatte boligområder. Brandene er oftest påsatte og kan være et udtryk for drengestreger. Fra tid til anden har brandene også til formål at "lokke" brandvæsenet frem for så at skyde fyrværkeri efter brandfolkene. Østjyllands Brandvæsen rykker altid ud – indimellem sker det i samarbejde med Politiet. Østjyllands Brandvæsen tilstræber altid at have en god og konstruktiv dialog med bolig- og beboerforeninger i alle dele af dækningsområdet, hvilket også er et fokusområde i vores arbejde med Community Risk Reduction.

4.1.5 Boformer

I Aarhus Kommune ses vækst i antallet af indbyggere, som bosætter sig i lejligheder, hvor Skanderborg og Odder oplever efterspørgsel på 1-plans parcelhuse. Fra et klimamæssigt synspunkt er det mest bæredygtigt, at befolkningen bosætter sig i højhuse, men fra et beredskabsmæssigt synspunkt har brand i et højhus en helt anden og langt mere mandskabskrævende indsatstaktik. I kap. 5 beskrives Østjyllands Brandvæsens indsatskoncept til håndtering af brand i højhuse mere indgående.

4.1.6 Erhverv og infrastruktur

Både erhverv og infrastruktur har stor indflydelse på beredskabets dimensionering. Hidtil har det dimensioneringsgivende scenarie for Østjyllands Brandvæsen været en brand på olieterminalen på Aarhus Havn. Det scenarie skal vi også kunne håndtere i fremtiden, men der er brug for, at vi både kan håndtere større og mere komplekse hændelser i fremtiden, uden at vi svækker beredskabet til håndtering af hverdagshændelser. Bl.a. derfor skal den operative kapacitet øges med flere fuldtidsbrandfolk i Aarhus.

Antallet af risikovirksomheder efter Seveso-direktivet i Østjyllands Brandvæsens dækningsområde har været stabilt i en længere årrække, men i den kommende periode forventes to nye risikovirksomheder i form af biogasanlæg. Der er udarbejdet lovpligtige, eksterne beredskabsplaner for alle virksomhederne og der er udarbejdet mødeplaner for opgradering af hverdagsberedskabet, som aktiveres ved bekræftet brand på objekterne. Flere af

mødeplanerne omfatter assistance fra Beredskabsstyrelsen, og planerne er afstemt med relevante aktører.

I den kommende planperiode fortsættes dialogen med Aarhus Kommune og Vejdirektoratet om sikkerhedsniveauet under anlæggelsen - og den efterfølgende drift - af Marselistunnelen. På nuværende tidspunkt kendes ikke nærmere til behovet for etablering af et decideret tunnelberedskab, men vi ved allerede nu, at tunnelen bliver fuldsprinklet, hvilket er særdeles vigtigt. Henset til den meget store mængde af farligt gods, som skal føres igennem tunnelen fra E45-motorvejssystemet til containerhavnen, og henset til, at Marselistunnelen bliver den primære adgangsvej for personbiler fra oplandet til og fra Molslinjen, så forventer Østjyllands Brandvæsen at skulle kunne håndtere trafikulykker med personbiler, lastbiler og med farligt gods fra begge tunnelåbninger og i begge tunnelrør. Det må forventes, at massiv kødannelse meget hurtigt kan opstå, hvilket kan umuliggøre brandvæsenets fremkommelighed. Derfor skal vi kunne opnå adgang til en ulykke fra begge tunnelåbninger og eventuelt imod kørselsretningen.

Østjyllands Brandvæsen planlægger med en placering af en brandstation på Bautavej benævnt Station Aarhus Vest og en brandstation på Sydhavnen benævnt Aarhus Øst. De to stationer placeres først og fremmest i henholdsvis Øst og Vest for at sikre en optimal beredskabsdækning til hverdagshændelser sammen med Station Aarhus Nord i Lisbjerg og Station Aarhus Syd i Højbjerg. Station Aarhus Vest skal dække Åbyhøj, Hasle, Brabrand og Gellerup. Station Aarhus Øst skal dække midtbyen inden for Ringgaden samt havnen og havneberedskabet. Med placeringen på Bautavej og Sydhavnen åbnes imidlertid også for en optimal placering i forhold til et kommende tunnelberedskab.

4.1.7 Kultur

Kulturlivet i Østjylland er attraktivt og trækker mange mennesker til. Vi håndterer hvert år et stort antal koncerter, markeder og festivaler som midlertidige arrangementer med den fornødne sagsbehandling, brandsyn før afvikling og sikring af adgangsveje, redningsforhold, flugtveje m.v.

Ved flere større festivaler er yderligere besigtigelse, omfattende sagsbehandling, løbende brandsyn under afvikling og supplering af arrangørernes eget beredskab med tilstedeværende indsatsleder (operationsleder) og fuldtids brandberedskab nødvendigt. Smukfest er et eksempel på dette.

Under afsnit 4.2 til 4.5 er lavet en kort opsummering af risikoobjekterne for hver kommune.

4.2 Beskrivelse af Aarhus Kommunes risikoprofil

Aarhus rummer storby, tung industri, masser af infrastruktur, havn, risikovirkomheder efter Seveso-direktivet, flere end 50 højhuse, indkøbscentre, idrætsanlæg, parkeringshuse, universitetshospital, udsatte boligområder, patriciervillaer, parcelhuskvarterer, sommerhusområder, landbrug og anden spredt bebyggelse i landområderne.

Midtbyen i Aarhus er karakteriseret ved bydele med ældre karrébebyggelser, tæt etagebyggeri med uforudsigelig risiko for brandspredning, begrænset fremkommelighed, nyere højhuse, en række komplekse bygninger og stor koncentration af mennesker og værdier. Særligt de gamle karrébyggerier fra starten af det tyvende århundrede kan være en beredskabsmæssig udfordring, da disse bygninger er kendetegnet ved, at de er bygget i en tid, hvor der ikke er brugt brandklassificerede materialer, hvor der er ringe eller manglende brandsektionering, og hvor der er begrænsede adgangs- og flugtveje.

Side om side med de gamle karrébygninger vokser høje og mere komplekse byggerier op. Fælles træk for disse er, at de er bygget efter funktionsbaserede brandkrav, typisk med særlige brandtekniske installationer som f.eks. brandmandselevatore og ventilationssystemer, der indsatsmæssigt kræver et godt lokalkendskab og flere udrykningsenheder.

Midtbyen i Aarhus er kendetegnet ved en stor og støt stigende koncentration af mennesker, som bosætter sig i højden i takt med at byggerierne færdiggøres.

Det er ikke muligt at udarbejde en udtømmende liste over risikoobjekterne i Aarhus Kommune, men særligt beredskabsmæssigt fokus har selvfølgelig risikovirkomhederne, havnen, store forbrændingsanlæg med brandbart oplag, universitetshospitalet, el-busser, vandflyver, krydstogtskibe ved kaj, højhuse, parkeringshuse, batteriparker til energioplæg, brint-tankstationer, letbane og øvrige el-tog, stadion og nyetablerede koncertarealer med mulighed for stor personbelastning.

I relation til klimahændelser er områderne ved Solbjerg/Stilling Sø, Egå Engsø, Egåen, Vejlbj Fed, Årslev Engsø, Brabrand Søen, og Aarhus midtby særligt udsatte ved vandstandsstigninger.

4.3 Beskrivelse af Skanderborg Kommunes risikoprofil

Skanderborg Kommune er kendetegnet ved fire større byområder i form af Skanderborg, Hørning, Galten og Ry samt et stort opland med tyndere befolkede landsbyområder, landbrug, meget store skovarealer og søer.

I og ved de større byer findes industri, indkøbsmuligheder, etagebyggeri over tredje sals højde, uddannelsesinstitutioner, skoler, dagtilbud, plejehjem og lav, tæt beboelse. I Skanderborg findes også sundhedshus og kommunens rådhus, idrætshus og kulturhus kaldet "Fælleden".

Af særlige risikoobjekter i Skanderborg er naturligvis publikumsmagneten Smukfest med meget stor personbelastning hvert år i august måned.

En væsentlig del af motorvej E45 og rute 26 går igennem kommunen og søerne byder jævnligt på ulykker, der kræver indsats på vandet.

I relation til klimahændelser er særligt området omkring Alken, Låsby, Stjær og Nr. Vissing jævnligt udfordret på vandstandsstigning med tilhørende risiko for oversvømmelser.

4.4 Beskrivelse af Odder Kommunes risikoprofil

En stor del af befolkningen i Odder Kommune er koncentreret i Odder by. Odder er også kendetegnet ved industri, indkøbsmuligheder, etagebyggeri, uddannelsesinstitutioner, skoler, dagtilbud, plejehjem og lav, tæt beboelse.

I Odder findes også etagebyggeri over tredje sals højde, hvorfor en drejestige i Odder Kommune er en nødvendighed for at kunne foretage personredning i højden.

Odder har også et stort opland med tyndere befolkede byområder, landbrug og skovarealer. Her kan opstå hændelser vedr. alt fra miljøforurening ved uheld med gylletanke mv. til væltede træer på vejstrækninger. Odder kommune har desuden ca. 70 km kyststrækning, som jævnligt kræver indsats med båd til håndtering af ulykker.

I tilknytning til kysten ligger nogle af Danmarks mest attraktive sommerhusområder og en lille times sejlads fra Hou ligger Tunø, som også er en væsentlig del af Odder Kommune. Tunø er et særligt risikoobjekt pga. afstanden til fastlandet og begrænsede eller forsinkede muligheder for

assistance. Det lokale befolkningstal ligger omkring 70 indbyggere, men det stiger markant i turistsæsonen.

Østjyllands Brandvæsen opretholder et deltidsbaseret Ø-beredskab på Tunø, således at de lokale brandfolk kan foretage personredning (røgdykning og eftersøgning) samt foretage udvendig slukning. I den nuværende planperiode er beredskabet opgraderet med efteruddannelse af personalet, nyt brandkøretøj og ekstra pumpekapacitet.

I relation til klimahændelser er Odder midtby et særligt fokusområde, der jævnligt er udfordret af oversvømmelser.

4.5 Beskrivelse af Samsø Kommunes risikoprofil

På Samsø bor de 3.694 indbyggere fortrinsvist i øens 22 landsbyer. Den største by er Tranebjerg med ca. 800 indbyggere. Indbyggertallet på Samsø mangedobles dog over sommeren, da over 300.000 turister besøger øen hvert år, hvor de benytter campingpladser, hoteller, vandrehjem, bed & breakfast eller de mere end 1.000 sommerhuse på øen.

I lighed med de øvrige ejerkommuner findes også på Samsø industri, sundhedshus, indkøbsmuligheder, skole, dagtilbud, plejehjem og lav, tæt beboelse. Herudover findes et stort opland med landbrug, skovarealer og Labyrinten, som besøges af flere end 20.000 turister årligt. Samsø Labyrinten er verdens største permanente labyrint, som består af 20 forskellige slags træer og buske. Labyrinten dækker et område på 60.000 m² med en samlet stilængde på 5,3 km. Udover Labyrinten og øens mange smukke strande er også Vesborg Fyr en stor attraktion med over 15.000 besøgende årligt. Samsø Festivalen tiltrækker hvert år omkring 10.000 gæster, når den afvikles.

Samsø udgør i lighed med Tunø et særligt risikoobjekt pga. afstanden til fastlandet og dermed begrænsede assistancemuligheder. Beredskabet på Samsø skal være gearet til at håndtere hovedparten af alle hændelser selvstændigt. Køreafstanden fra nord til syd udløser behov for to brandstationer for at sikre en forsvarlig responstid og de mange kilometer kyststrækning medfører behov for at kunne indsætte både til håndtering af ulykker i havne og kystnære områder. I forbindelse med branden på Syltefabrikken i 2024 var sluknings- og vandforsyningskapaciteten kraftigt udfordret. Tilsvarende var der også behov for at kunne slukke med vand fra drejestigetop. Det er her vigtigt at understrege, at der var tale om en 20-års-hændelse, men den samlede sluknings- og tankvognskapacitet skal analyseres nærmere i den kommende planperiode pga. udfordringer med vandforsyningen til brandslukning. Der skal være en særlig

opmærksomhed på de nuværende tre timer til assistance når frem. Branden på Syltefabrikken illustrerede vigtigheden af, at assistance skal være fremme inden for to timer.

4.6 Hændeshistorik og samtidige hændelser

Østjyllands Brandvæsen foretager automatisk logning i brandvæsnets eget kvalitetsstyrings-system C3 af alle udrykningstider, og der foretages konkret opfølgning på alle afvigelser på månedsbasis. Data overføres automatisk fra C3 til Beredskabsstyrelsens ODIN database.

Herunder følger nedslag fra kvalitetsrapporten for 2023. De fulde kvalitetsrapporter for 2022 og 2023 kan rekvireres.

Nedenfor gengives udrykningsopgørelse for 2023:

Antal udkald pr. station pr. måned (kørsel 1) – bemærk at der kan køre flere stationer til samme hændelse.

Station	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Aarhus C - Deltid	11	17	11	20	20	26	10	10	22	26	21	11	205
Aarhus Syd	102	81	82	73	73	92	52	55	67	82	63	63	885
Aarhus C - Fuldtid	67	60	54	47	77	116	58	97	95	93	82	104	950
Aarhus Nord	67	50	60	49	52	64	32	51	35	55	33	51	599
Skanderborg	9	17	11	13	10	13	8	11	10	7	11	5	125
Odder	4	11	7	6	11	14	5	10	6	11	4	6	95
Hørning	4	5	7	10	15	8	16	7	11	17	13	7	120
Galten	3	3	2	8	3	3	9	11	9	12	7	8	78
Ry	4	3	5	4	2	8	3	2	3	2	7	5	48
Beredskabsfrivillige Aarhus	4	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	8
ISL Samsø	2	3	4	4	3	3	4	1	3	2	1	6	36
Nordby	0	1	2	2	2	2	3	1	1	0	0	2	16
Tranebjerg	0	1	2	2	2	1	0	1	1	1	0	2	13
ISL Østjylland	88	77	64	63	76	126	55	85	85	120	85	93	1017
Aarhus Vest	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	2	5
Tunø	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	365	329	312	302	346	477	255	342	349	428	329	366	4200

Nedenfor gengives hændelsesopgørelse fordelt på årsagskode for 2023:

Årsag til alarmering	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Andet	10	16	15	14	7	23	16	7	16	32	18	21	195
Assistance til igangværende indsats										1			1
Brand -andet	8	5	5	8	5	8	1	5	2	11	2	4	64
Bygningsbrand	31	22	16	28	35	41	15	20	20	34	28	35	325
Bygningsbrand (ABA)	89	88	90	68	77	102	94	125	123	126	123	105	1210
Container/affald (brand)	21	12	8	13	37	21	12	9	11	23	6	16	189
El-installationer (brand)	2		3	1		2	1	1	2	1	1	2	16
FUH-Færdsselsuheld	6	9	5	5	3	6	3	2	8	7	3	12	69
Gas (Lugt/udsivning)	2		2		4	1	2	1	1	2	1	3	19
Gas (brand)		1	1			1							3
Mindre forurening	9	23	21	15	21	20	10	15	15	12	9	8	178
Naturbrand	4		4	13	13	32	7	6	4	3	2	2	90
Personredning	5	2	1	2	2	4	1	6	4	2	1		30
Redn.-Drukneulykke	1	1	1		1	3	2	2	1	3		3	18
Redning Andet	2	4	1	3	3	4		7	3	5		6	38
Skorstensbrand		1	2				2			1	2	1	9
Større forurening	1								1	2	1		5
Transportmidler (brand)	7	4	9	10	9	10	10	13	10	10	3	8	103
Vejrligsulykke	3	11								20	3	8	45
Hovedtotal	201	199	184	180	217	278	176	219	221	295	203	234	2607

Nedenfor gengives antal udkald pr. kommune for 2023:

Kommune	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Aarhus	176	161	152	134	172	237	146	181	187	246	163	194	2149
Skanderborg	18	20	20	23	32	23	21	23	22	29	31	16	278
Odder	2	8	5	13	8	11	3	10	5	14	4	10	93
Samsø	3	5	4	6	3	4	5	2	4	2	2	8	48
Favrskov	2		2		2	2	1	1			1	1	12
Syddjurs		1	1						1	2		1	6
Silkeborg		4		1					1	1	2	1	10
Horsens				1		1						1	3
Randers				2				2				2	6
Fredericia									1				1
Hvidovre										1			
Total	201	199	184	180	217	278	176	219	221	294	203	234	2606

Nedenfor gengives varigheden af udkald pr. station (pr. køretøj pr. hændelse) for 2023:

Rækkenavne	Under 2 timer	Mellem 2 og 3 timer	Mellem 3 og 4 timer	Mellem 4 og 5 timer	Over 5 timer	Hovedtotal
½	9	1	4	4	3	21
Galten	127	10	5	7	1	150
Hørning	182	23	18	15	11	249
Odder	173	12	8	27	3	223
Ry	69	9	3	1		82
Skanderborg	200	21	3	7	4	235
Aarhus C - Deltid	276	5	6	3	3	293
Aarhus C - Fuldtid	1383	28	16	9	12	1448
Aarhus Nord	691	14	11	13	15	744
Aarhus Syd	1276	14	16	15	7	1328
Tranebjerg	28	4			3	35
ISL Samsø	40	5	1		2	48
Nordby	21	5	1		1	28
ISL Østjylland	1317	39	20	22	10	1408
Aarhus Vest	6		1			7
Hovedtotal	5798	190	113	123	75	6299

Nedenfor gengives antal samtidige hændelser pr. station for 2023:

Antal hændelser	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Odder		2			2			2		1			7
Galten													0
Hørning				3	2	1	3	1	2	1	2	1	16
Ry						1					1		2
Skanderborg		5	2	2		2	1	3	2				17
Aarhus C - Deltid	6	7	6	4	7	11	2	4	7	12	10	3	79
Aarhus C - Fuldtid	2	3	2	2	7	13	3	6	8	10	11	14	81
Aarhus Nord	2	3	2		4	5	1	2	3	2	3	1	28
Aarhus Syd	2	2	8	5	2	10	7	3	8	10	4	5	66
Hovedtotal	12	22	20	16	24	43	17	21	30	36	31	24	296

4.7 Opsummering af risikoprofil

Kommuner:	Aarhus	Skanderborg	Odder	Samsø
Risikoparameter:				
Trusselsbilledet:	Cybertrussel. Sabotage-trussel. Terrortrussel.	Cybertrussel.	Cybertrussel.	Cybertrussel.
Grøn omstilling:	BESS-anlæg. Brint-oplag. Ammoniak. El-færger på vej PtX-anlæg på vej.		El-færge til Tunø på vej.	El-færge på vej. BESS-anlæg på vej.
Klima:	Oversvømmelse: Engå Engsø, Årslev Engsø, Brabrand Søen og Aarhus Å.	Oversvømmelse: Alken, Låsby, Stjær og Nr. Vissing.	Oversvømmelse: Mejerivej.	
Befolknings- grundlag:	2024: 367.000. 2030: 391.000.	2024: 65.000. 2030: 69.000.	2024: 23.000. 2030: 25.500.	2024: 3.694. 2030: 3.738.
Beboelsesformer:	+50 højhuse fra 45 m og op til 142 m.	Etageboliger over 3. sal samt et-to planshuse.	Etageboliger over 3. sal samt et-to planshuse.	Et-to planshuse.
Udsatte boligområder (Definition jf. BL):	Gellerupparken/ Toveshøj. Bispehaven. Skovgårds-parken.			
Erhverv:	Risikovirksomheder, herunder Oliehavnen og tung industri på Sydhavnen.	Industri- virksomheder, som er kritiske for lokalmiljøet.	Industri- virksomheder, som er kritiske for lokalmiljøet. Havn. Risikovirksomhed på vej (biogas).	Industri- virksomheder, som er kritiske for øsamfundet. Havne.
Infrastruktur:	E45 udbygning. El-tog. Letbane. Opstart på Marselistunnel.	E45 udbygning. El-togdrift.	Letbane.	Ø med lang assistancetid fra fastlandet.
Kultur:	Store endags- koncerter. Stadion. Ikon-objekter.	Smukfest med 60.000 ekstra indbyggere i Skanderborg.		Labyrinten, med risiko for ekstrem stor naturbrand.
Hændelseshistorik/ samtidige hændelser (2023- tal):	2149 udryk. 254 samtidige hændelser årligt	278 udryk. 35 samtidige hændelser årligt	93 udryk. 7 samtidige hændelser årligt	48 udryk. 0 samtidige hændelser årligt

5. Robusthedsprofil

5.1 Definitioner

Det kommunale redningsberedskabs robusthed kan defineres som dets "evne til at håndtere daglige hændelser og større ulykker og katastrofer, tilkalde og indsætte assisterende kapaciteter udefra samt reetablere beredskabet, så responstiden i videst mulige omfang fastholdes".

De hændelser, der skal håndteres af redningsberedskabet, kan inddeles i tre niveauer:

- Hverdagshændelser

Hverdagshændelser er de hændelser, som brandvæsenet løser på daglig basis uden at det presser beredskabet. Kommer der imidlertid en række hverdagshændelser på samme tid, kan det presse beredskabets robusthed.

- Større hændelser (større ulykker)

Større hændelser er hændelser, der har relativt store konsekvenser i forhold til skader på personer, ejendom, miljø eller samfundet som sådan, og som sker forholdsvis sjældent.

- Ekstraordinære hændelser (meget omfattende, komplekse eller længerevarende hændelser)

Ekstraordinære hændelser er hændelser, der rammer meget sjældent og er så store og komplekse, at den samlede løsning kræver ressourcer, der overstiger, hvad der som udgangspunkt er dimensioneret for i det enkelte beredskab.

5.2 Kapaciteter til de tre hændelsestyper

Østjyllands Brandvæsen skal dimensioneres til at håndtere hverdagshændelser – herunder samtidige hændelser - og større hændelser.

Østjyllands Brandvæsen skal endvidere kunne opstarte en indsats ved ekstraordinære hændelser og have planlagt for, hvordan naboberedskaber og Beredskabsstyrelsens assistanceberedskab kan indsættes.

5.2.1 Hverdagshændelser

Til alle typer af hverdagshændelser afsendes altid nærmeste, relevante enhed.

Minimumsbemandingen til mindre opgaver som "brand i knallert" eller "skraldespand i det fri" vil være 1 holdleder og 3 brandfolk (1+3). Alle holdledere i Østjyllands Brandvæsen er uddannet som Teknisk Leder.

Minimumsbemandingen ved brand i campingvogn, kolonihave, sommerhus, parcelhus og opefter vil være 1+1+5 (1 indsatsleder + 1 holdleder + 5 brandfolk).

Ved automatiske brandalarmer er minimumsbemandingen altid 1+5.

Efter konkret risikovurdering kan ABA-objekter være udpeget til også at have en indsatsleder med på førsteudrykningen, det vil så sige 1+1+5.

5.2.2 Større hændelser

Til alle typer af større hændelser afsendes altid nærmeste, relevante enhed.

Ved større hændelser vil minimumsbemandingen være 1+2+10.

Efter konkret risikovurdering er en række ABA-objekter sat til at udløse en minimumsbemanding på 1+2+10. Herudover kan suppleres med yderligere følgekøretøjer.

Ved bekræftet brand i højhus vil minimumsbemandingen være 3 indsatsledere, 4 holdledere, 20 brandfolk og 2 droneteknikkere. Dvs. 3+4+20+2.

Efter konkret risikovurdering kan særlige ABA-objekter være udpeget til at have 2 indsatsledere, 3 holdledere og 15 brandfolk. Dvs. 2+3+15. Dette er f.eks. gældende for oliehavnen.

5.2.3 Ekstraordinære hændelser

Rekvirering af assistancestykker til ekstraordinære hændelser sker altid fra Operationscenteret på operationschefens befaling. Der kan både være tale om hjælp fra egne stationer inden for dækningsområdet samt om assistance fra nabostationer uden for eget dækningsområde.

Rekvirering af assistance fra Beredskabsstyrelsen – evt. jf. fastlagt mødeplan - sker altid fra Operationscenteret.

Ved bekræftet brand på visse objekter iværksættes relevante mødeplaner fra Operationscenteret.

5.3 Eksempler på større og ekstraordinære hændelser

Østjyllands Brandvæsen har i den forgangne planperiode håndteret en lang række særlige indsatser som på forskellig måde presser beredskabet - både hverdagshændelser, når flere rammer samtidig, men også større og ekstraordinære hændelser.

Alle hændelser evalueres altid for at sikre mandskabets psykiske velbefindende og for at sikre læring fra den enkelte opgave. Det kan være helt korte opsamlinger "bag sprøjten" ved den ukomplicerede indsats eller defusing med kollegastøtte aktiveret ved større eller mere alvorlige opgaver. Defusingen kan nogle dage efter følges op med psykologisk debriefing, hvis det vurderes nødvendigt. Ved store og ekstraordinære indsatser foretages også altid en teknisk debriefing. Evalueringsrapporten herfra deles med det operative netværk blandet beredskaberne i Danmark.

Herunder følger et eksempel på en større hændelse og på to typer af ekstraordinære hændelser:

Større hændelser - Brand i industribygning i Stilling

Den 17. maj 2024 håndterede Østjyllands Brandvæsen en større brand i en industribygning i Stilling. Der var tale om en voldsom brand, hvor indsatslederen kunne se røgfanen allerede ved sin afgang fra Station Skanderborg knap 7 km væk. Da det toppede havde Østjyllands Brandvæsen 20 køretøjer indsat på samme tid. I den periode havde brandvæsenet kun én fuldtidsstation og 2,5 deltidsstation til at dække Aarhus, Skanderborg og Odder kommuner.

Ekstraordinære hændelser - Studstrupværket

I efteråret 2022 udbrød der brand i træpille-oplaget på Studstrupværket nord for Aarhus. Slukningsindsatsen strakte sig over 29 døgn og er en af de længste indsatser i Aarhus Brandvæsens og Østjyllands Brandvæsens samlede historie. Indsatsen involverede alle dele af brandvæsenets organisation, assistance fra Beredskabsstyrelsen, Forsvaret, 10 andre brandvæsener og Aarhus Kommunes kriseledelse. Branden i Studstrup medførte et enormt ressourcetræk på alle dele af Østjyllands Brandvæsen, der leverede ressourcer til indsatsen på såvel manuelt (brandfolk), taktisk og operationelt (indsatsledelse og operationschef) som på strategisk niveau (beredskabsdirektøren) i døgndrift. Indsatsen på Studstrupværket udfordrede således brandvæsenets kapacitet på en række områder, herunder særligt:

- havneberedskabet, hvor mandskab og materiel til brug for en hændelse på Oliehavnen i Aarhus var indsat i Studstrup.
- dykkerberedskabet, da redningsdykkerne også er brandfolk, som var indsat i Studstrup
- bemanningen på fuldtidsstationerne i Aarhus, som på skift var indsat op til 8 timer ad gangen og dermed ikke var til rådighed for andre brandslukningsopgaver i det tidsrum.

Ekstraordinære hændelser – Samsø Syltefabrik

Den 20. maj 2024 udbrød der brand på Syltefabrikken på Samsø. Branden var den største brand på Samsø i 20 år. Samsø Redningskorps har ikke selv kapacitet til at håndtere en brand af denne størrelse, og støtte og overordnet koordinering fra fastlandet var derfor afgørende men logistisk og tidsmæssigt voldsomt udfordrende. Inden for 2 timer blev ressourcerne på Samsø forøget med 19 brandfolk, en ekstra indsatsleder samt 7 brandkøretøjer fra fastlandet. Det sikrede den nødvendige kapacitet til både at håndtere branden og opretholde et forsvarligt beredskab til eventuelle samtidige hændelser på Samsø. Hændelsen kategoriseres som ekstraordinær pga. den helt særlige situation, hvor indsættelse af ekstra styrker krævede koordinering med færgetransport, og først kunne være fremme på øen efter køretid til Hou og 60 minutters sejltid. Det skal bemærkes, at Samsø Redningskorps efter dimensioneringen er planlagt til at

kunne "holde stand" i op til tre timer, inden hjælpen når frem fra fastlandet. Ved denne brand var hjælpen fra fastlandet allerede fremme efter 2 timer, hvilket på dagen var den maksimalt mulige indsatstid for de dygtige brandfolk på Samsø. Hændelsen viste, at det er urealistisk med en indsatstid på tre timer for brandfolkene på Samsø til så voldsom en brand. Af den grund udarbejdes nu en særlig mødeplan for større hændelser på Samsø, som kan aktiveres og sikre meget hurtig opgradering af den stedlige beredskabsstyrke fremover.

5.4 Elementer i Østjyllands Brandvæsens robusthed

Østjyllands Brandvæsen har over en årrække arbejdet med at skabe et robust beredskab. Særligt vigtigt i dette arbejde er Storhændelseskonceptet, indsatskoncepter, mødeplaner, stationsstruktur samt fastholdelse og rekruttering af personale.

5.4.1 *Storhændelseskoncept til større/ekstraordinære hændelser*

For at sikre et robust beredskab i forhold til større- og ekstraordinære hændelser er der udarbejdet et Storhændelseskoncept, som bliver aktiveret i Operationscenteret. Konceptet er udviklet sammen med Beredskab & Sikkerhed.

Baggrunden for storhændelseskonceptet er et konstateret behov for at standardisere vores respons, når hændelserne vokser i størrelse, varighed eller kompleksitet. Ved større, komplekse, længerevarende og ekstraordinære hændelser er der behov for ledelsesstøtte til operationschefen på vagtcentralen, til indsatslederen i marken og til vagtcentralen for at få igangsat og opretholdt f.eks. sikkerhed, vandforsyning, afløsning, logistik, log/dokumentation, pressehåndtering, intern krisestyring m.v.

Det er erkendt efter flere større hændelser, at der er behov for at indkalde ledelsesstøtte i de tidlige faser af indsatsen for at tilsikre, at de mange opgaver kommer på sporet fra start.

Storhændelseskonceptet er opdelt i tre niveauer og bruges til at operationschefen (OC) og indsatslederen (ISL), så hurtigt som muligt identificerer, hvor en given hændelse bevæger sig hen. Se skema nedenfor:

Niveau	Omfatter
Niveau 1	Niveau 1 er dagligdagshændelserne og beskriver de overvejelser og tjeklister, som OC og/eller ISL med fordel kan gøre brug af, hvis indsatsen alligevel viser sig at være af en vis størrelse. Det er overvejelser omkring sikkerhed, vandforsyning, behov for badevogn (ren brandmand), forplejning, luftforsyning og logistik.
Niveau 2	Niveau 2 er de større hændelser, hvor indsatsen kræver flere udrykningsenheder eller er af stor kompleksitet. Her er der lavet specifikke beskrivelser for, at OC bl.a. aktiverer en skadestedsleder til den ydre ledelse ved rekvirering af 3. holdleder til skadesstedet. Foruden beslutningerne under Niveau 1, som OC skal træffe og aktivere, så er der udarbejdet tjeklister, som OC skal tage stilling til ved Niveau 2. Der skal blandt andet i samråd med ISL træffes beslutninger om sikkerhed, vandforsyning, behov for badevogn (ren brandmand), forplejning, luftforsyning og logistik samt behov for flytning af styrker og vagtsætning af vagtfri ISL for at sikre dækningsområdet. Niveau 2 er yderligere udbygget med forslag til, hvordan ovenstående opgaver kan deles/sammenlægges og underlægges yderligere skadestedsledere. Ydermere skal OC også vurdere behovet for ledelsesstøtte til den indre ledelse i Operationscenteret. Det gælder både i forhold til OC-funktionen og for vagtcentralen for at sikre robusthed for begge roller. Hvis der aktiveres nogle af de ovenstående emner foreslået i Niveau 2, så skal storhændelseskonceptet aktiveres. Mere beskrivelse af dette under Niveau 3.
Niveau 3	I Niveau 3 aktiveres det egentlige storhændelseskoncept. I storhændelseskonceptet aktiveres massiv støtte til den ydre ledelse, indre ledelse og vagtcentral. Den ydre ledelse opgraderes med følgende: • 2 stk. skadestedsledere til hændelsen • Ressourcer i organisationen, som er uddannet til at håndtere følgende ledelsesstøttefunktioner (typisk indplaceret som en skadestedslederfunktioner på skadesstedet): ○ Sikkerhed + afløsning ○ Logistik + vandforsyning ○ Kommunikation + tavlefører. Den indre ledelse opgraderes med funktioner til at matche og servicere den ydre ledelse. Den indre ledelse har en funktion i at søge løsninger på de komplekse

	udfordringer, som den ydre ledelse står overfor. Der er derfor et meget tæt samarbejde mellem den ydre og indre ledelse. Indre ledelse vil også typisk være i kontakt med skadelidte virksomheds bagland, for at koordinere større beslutninger, som kan have indflydelse på tab af store værdier og virksomhedens fortsatte drift. Den indre ledelse aktiveres i roller, som også er kendt i brandvæsenets krisestyringskoncept. Følgende roller bemandes i den indre ledelse: • Operationsleder • Personansvarlig • Procesansvarlig • Kommunikationsansvarlig • Dokumentationsansvarlig
--	---

De 3 niveauer		
Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Dagligdags indsats <u>OC overvejer behov for:</u> Vandforsyning Badetrailer Forplejning Luftforsyning Logistik Lys Miljøvagt	Indsats med flere udryk. enheder <u>OC aktiverer:</u> SKL – Brand 1 (Suppl. ISL) <u>OC overvejer behov for:</u> SSL – Vandforsyning + logistik SSL – Sikkerhed + afløsning SSL – Komm. + tavlefører Vurdere behovet for vagtfri ISL Miljøvagt <u>OC kan vælge ledelsesstøtte:</u> Stabsstøtte Log VC Instruks for: Langvarige eller større indsatser.	Større / kompleks indsats <u>Aktivering af storhændelsesgruppe:</u> ISL - ledelsesstøtte SSL – Vandforsyning + logistik SSL – Sikkerhed + afløsning SSL – Komm. + tavlefører SSL – Brand 1 (Suppl. ISL) SSL – Brand 2 Miljøvagt <u>OC – ledelsesstøtte</u> Operationsleder Personansvarlig Procesansvarlig Kommunikationsansvarlig Dokumentationsansvarlig <u>VC - støtte</u> VC – Operatør 1 daglig drift VC – Operatør 2 daglig drift Instruks for: Langvarige eller større indsatser

5.4.2 Udvikling af indsatskoncepter

Et andet element i skabelsen af robusthed er vores indsatskoncepter, som omtales nedenfor.

Vi har allerede ovenfor beskrevet vores operative setup til hverdagshændelser, større hændelser og ekstraordinære hændelser.

Derudover har Østjyllands Brandvæsen siden 2023 arbejdet tæt sammen med bl.a. Hovedstadens Beredskab og Beredskab & Sikkerhed om udarbejdelsen af indsatskoncepter, der aktiveres i vores Operationscenter, når relevante hændelser rammer.

Indsatskoncepterne er udarbejdet, fordi en lang række objekter rent metodisk ligner hinanden og med fordel kan tilgås på en gennemstruktureret måde, når der er brand eller ulykke. Hvert indsatskoncept indeholder nogle helt konkrete og specifikke opgaver til den enkelte beredskabsassistent-funktion på det enkelte køretøj, til holdlederen på første, andet el. tredje køretøj, til førstankomne indsatsleder, til efterfølgende skadestedsledere, til vagtcentralen og til operationschefen. I stedet for at lave næsten identiske planer for flere hundrede objekter, så er der udarbejdet indsatskoncepter, for de objekter, som vi relativt sjældent støder på, og hvor hurtig og præcis opgavefordeling kan gøre en reel forskel. Indsatskoncepterne er udarbejdet som slideshow, der både kan undervises efter, men som også kan anvendes "skarpt" til støtte for operationschef og vagtcentral. Nedenfor ses som eksempel "Indsatskoncept for Højhus":

INDSATSKONCEPT

Højhus

Revisionsdato	18.11.2024
Revideret af	ABC

Definitioner:

- "Højhus" defineres her som bygninger med gulv 22 meter over terræn (typisk mere end 8 etager)

Udkald:

- 112-udkald og ABA-alarmer til Højhus kalder udrykningssammensætningen **1 ISL + 2 udrykningsenheder 1+2+10** (I+M+S+M+V) 1+2+10
- Tyder melding på brand- og/eller røgspredning til mere end et rum/boligenhed eftersendes **2 ISL + 2 udrykningsenheder 2+2+10 og Droneenhed** til taktisk reserve (Opgaver: Udsiftning af røgdykkerhold, eftersøgningsopgaver, evakuering (herunder af immobile personer), ledelsesstøtte, håndtering af logistik, vandforsyning)
- Konceptet kræver således 3 indsatsledere + 24 beredskabsassistenter + 2 droneteknikere

Grundregler:

- 1. elevatortur er til etagen under branden – HL rekognoscerer for røg på etagen, hvor det brænder. Hvis der ikke er røg, så kan elevator køres helt til etagen med brand
Mens HL rekognoscerer for brand, så skal 1. RD hold rekognoscere for stigrørstilslutning på etagen under branden (de skal ikke påbegynde udlægning, da udlægning altid laves på etagen hvor det brænder)
- Tænk i sektioner – Undgå så vidt muligt at bryde dem!
 - Undgå brand- og røgspredning til trapperum, elevatorskakt, installationsskakte
- 1 etage under branden – Materieldepot i luftsluse

Gode overvejelser:

- 2 etager under branden – Behandlingsplads (efter aftale med Sund)
- 3 etager under branden/Parkeringskælder – Opsamlingssted for evakuerter (efter aftale med Politi)

INDSATSKONCEPT

Højhus

Indledende opgaver

- ☐ Sikr at der bemanding og vi kan gennemføre udkaldet
- ☐ Skift RDO til skadestedssæt (klargør til at RD-hold fra 2. sprøjte overdrages til 1. Holdleder)
- ☐ Undersøg om der er operative planer for bygningen (Planer i C3-kort)

ØSTJYLLANDS BRANDVÆSEN

**BEREDSKAB
& SIKKERHED**

Side 2

INDSATSKONCEPT

Højhus

Indledende opgaver (1. Udrykningsenhed): M+S

1+2: Find materiel og afvent HL ved elevator

CHF 1. sprøjte: Etablér stigrørsudlægning – HL anviser stigrør

- ☐ Vær opmærksom på evt. indgangstryk på stigrør
- ☐ CHF skal være behjælpelig med fremfindning af apparat vil HL

3: Iklædt RD-apparat, Elevatorfører

- ☐ Modtag elevatornøgle fra HL og koble elevator i brandmandsfunktion. OBS på vægtbegrænsning i elevator.
- ☐ Elevatorføreren forlader aldrig elevator (før efter endt indsats)
- ☐ Elevatornøgle skal medbringes i elevatorstol for selvredning
- ☐ 1. elevatorturn er til etagen under branden, for rekognoscering

4: Iklædt RD-apparat, Find materiel og afvent HL ved elevator

- ☐ Dørforcering, understøtte RD-indsats

ØSTJYLLANDS BRANDVÆSEN

**BEREDSKAB
& SIKKERHED**

Pakningsliste 1. RD hold

2 x 30 meter C-slange 42 mm med strålerør
1 dobbeltprullet C-slange 42 mm
1,5 m C-slange
C-CC forgrener
2 slangekroge
1 ophalerline
2 slangenøgler
4 plasticiler
2 sprinklerkiler
Nøgler til stigrør
Nøgler til brandmandselevator i karabin
2 flugtmasker
1 termisk kamera

Pakningen er lidt anderledes i BSIK

Udstyr til dørforcering

Dørhammer
Hooligan-tool
Økse

Overvej håndstige/drejestige til personredning af udvendig klasse 1 op til 7. etage (der er normalt ikke udlagt stigeredningsareal til højhus) – Ellers placeres stigen, så den ikke er til hindring for resterende køretøjer

de 3

INDSATSKONCEPT

Højhus

BRANDMAND

Indledende opgaver (2. Udrykningsenhed): M+V

1+2: Overdrages organisatorisk til 1. HL (husk skift af talegruppe)

Find materiel og afvent 2. elevatortur (koordinér med elevatorfører og 1. HL)

Koordinér hvor meget materiel der skal på etagen hvor det brænder – resterende placeres i materieldepot (1 etage under branden)

CHF 2. sprøjte: Disponibel mand på terræn

3: Kontakt 2. HL for evt. oversigt over åbne stigrørsventiler

- ☐ Lukning af stigrørsventiler, som ikke skal i brug
- ☐ Koordinér elevator brug med 2. HL, ellers er det via trappen

4: Udlægning af fødeslange til 1. sprøjte og efterfølgende udlægning til brandhane

Pakning ved indsættelse på samme etage som 1. RD-hold

Pakningsliste 2. RD hold

2 x 30 meter C-slange 42 mm med strålerør
1 dobbeltoprullet C-slange 42 mm
1 termisk kamera
1 overtryksventilator
Førstehjælpsudstyr

Pakning ved indsættelse på selvstændig etage

Pakningsliste 2. RD hold

2 x 30 meter C-slange 42 mm med strålerør
1 dobbeltoprullet C-slange 42 mm
2 slangekroge
1 ophalerline
2 slangenøgler
4 plastickeiler
2 sprinklerkiler
1 nøglebundt til stigrør/brandmandselevator (trekant/firkant nøgler)
2 flugtmasker
1 termisk kamera
1 overtryksventilator
Førstehjælpsudstyr (ilt)

ØSTJYLLANDS BRANDVÆSEN

BEREDSKAB
& SIKKERHED

Side 4

INDSATSKONCEPT

Højhus

HOLDLEDER

Indledende opgaver (Holdleder 1. Udrykningsenhed)

Sammen med ISL:

- ☐ Identificér etagen, hvor det brænder (besked til CHF for stigrørsudlægning)
- ☐ Definér indsatsvej – Brandmandselevator eller trappe
- ☐ Fremfind O-plan, nøgler til brandmandselevator, evt. andre relevante nøgler (elevatornøgler overleveres til 3. (elevatorfører))
- ☐ Aftal kommunikation – TMO, DMO, Radiosprinkling
 - ☐ Husk repeater fra I-vogn og M1 – (DMO ISL-HL og HL-Mandskab)
- ☐ Iklædt apparat, køør med i elevator til etage under branden og rekognoscér etagen med brand
 - ☐ Identificér stigrørsafgang, luftsluse, forrum til lejligheder og planlæg for indsats
 - ☐ Hvis der ikke er røgfylt ud for brandmandselevator – Kald elevator direkte til etagen hvor det brænder
 - ☐ Hvis der er røgfylt ud for brandmandselevator -> Påbegynd indsats på etagen under branden

Indledende opgaver (Holdleder 2. Udrykningsenhed)

Organisér skadestedet på terræn og understøt indsatsen

- ☐ Sikr at der er lavet vandforsyning
- ☐ Lav indre afspærring efter aftale med ISL

ØSTJYLLANDS BRANDVÆSEN

BEREDSKAB
& SIKKERHED

Side 5

INDSATSKONCEPT

Højhus

Opgaver

Opbygning af skadessted

- ☐ Behandling af tilskadekomne – I eller udenfor bygning
- ☐ Skal der igangsættes yderligere varslingsanlæg
- ☐ Evakuerer – I eller udenfor bygning
- ☐ Afspærring
- ☐ Igangsætter evt. ventilationsanlæg efter aftale med HL
- ☐ Vandforsyning - Brandhaner

Overvej håndstige/drejestige til personredning af udvendig klasse 1 op til 7. etage
(der er normalt ikke udlagt stigeredningsareal til højhus)
– Ellers placeres stigen, så den ikke er til hindring for resterende køretøjer

Besigtig facade:

- ☐ Overvej drone
- ☐ Brandspredning
- ☐ Nedfald

INDSATSKONCEPT

Højhus

Indledende opgaver

Sammen med HL:

- ☐ Identificér etagen, hvor det brænder
- ☐ Definér indsatsvej – Brandmandselevator eller trappe
- ☐ Fremfind O-plan, nøgler til brandmandselevator, evt. andre relevante nøgler
- ☐ Aftal kommunikation – TMO, DMO, Radiosprinkling

Beslutninger til første møde:

- ☐ Fareområde – Nedstyrtning fra højden
- ☐ Placering af KST
- ☐ Planlæg evakueringsstrategi
 - ☐ Lejligheder på samme plan som branden evakueres altid (tidspunkt vurderes – afhængig af klasse 1 i brændende lejlighed)

Strategi for resten:

- ☐ Blive i deres lejligheder
- ☐ Evakuere til sikker zone i bygning (opsamlingssted for evakuerer)
- ☐ Totalevakuering (opsamlingssted for evakuerer – P-kælder?)
- ☐ Undersøg brandtekniske installationer
 - ☐ Hvordan kan bygningen hjælpe os? Virker de?
 - ☐ Kold/varm luftsluse, ATA(OTV)-Trappe, Samtaleanlæg, Display over stigrør

OPERATIONSCHEF

INDSATSKONCEPT

Højhus

Indledende opgaver

- ☐ Undersøg om der er operative planer for stedet (Planer i C3-kort)
- ☐ Overvej at printe luftfoto/indsatsplan mv. til I-vogn

Hvis der ikke er oprettet en plan for stedet søg oplysninger omkring bygningen

- ☐ Se OC-dokument "Adgang til byggesager"

[Link til "Adgang til byggesager"](#)

- ☐ Understøt med viden om hvordan de brandtekniske installationer virker
 - ☐ Opslagsværk findes i C3 under **Højhus -> Viden**

[Link til "Højhus Viden"](#)

ØSTJYLLANDS BRANDVÆSEN **BEREDSKAB & SIKKERHED**

Side 8

Østjyllands Brandvæsen har udarbejdet indsatskoncepter for højhus, BESS-anlæg, brint-anlæg, naturbrande, SIKS-hændelser, Silo-brand, USAR-operationer, havnebrand, brand om bord på skib ved kaj m.v. Der arbejdes fortsat på et tunnel-indsatskoncept, som skal være klar til 2031.

5.4.3 Mødeplaner

For en række objekter er der udarbejdet mødeplaner, som aktiveres ved bekræftet brand. Objekterne fremgår af bilag 1.

5.4.4 Tidssvarende stationsstruktur

Østjyllands Brandvæsen har tre døgnbemandede brandstationer i Aarhus; placeret henholdsvis i Aarhus Nord, Aarhus City og Aarhus Syd. Aarhus Nord og Aarhus Syd er taget i brug i 2021 og 2024.

I dag er tiden løbet fra Station Aarhus City – både i forhold til dens placering og dens fysiske stand. I den kommende planperiode arbejdes derfor på at etablere en ny og tidssvarende brandstation på Sydhavnen i Aarhus, hvor koncentrationen af risici og kombinationen af risikoparametre er størst. Opførelsesperioden forventes at være 2028-2030.

Med flytningen til Sydhavnen bliver responstiden til Hasle, Åbyhøj, Gellerup og Brabrand forlænget. En ny station planlægges derfor også opført på Bautavej i Aarhus Vest.

Da stationen i Sydhavnen først kan opføres, når Marselistunnel-anlægget er påbegyndt, planlægges med opførelse af Station Aarhus Vest først. Opførelsesperioden forventes af være 2027-2029.

Med flytningen af Ny Munkegades brandstation til Sydhavnen konverteres deltidsstationen i Ny Munkegade til en fuldtidsstation i Aarhus Vest.

Se mere herom nedenfor under kapitel 6.

I byerne rundt om Aarhus fortsætter deltidsstationsstrukturen uændret. Dvs. der opretholdes en deltidsstation i Hørning, Galten, Ry, Skanderborg, Odder samt de to stationer på Samsø og øberedskabet på Tunø.

5.4.5 Rekruttering og fastholdelse af personel

Vi arbejder i Østjyllands Brandvæsen meget aktivt med mangfoldighed i vores rekruttering af fuldtidsbrandfolk, deltidsbrandfolk og frivillige. Pt. er vi det beredskab i Danmark, der har flest kvindelige, fuldtidsansatte beredskabsassistenter. Den førerplads har vi tænkt os at beholde. Diversiteten på vores brandstationer giver et helt unikt sammenhold – både på tværs af køn og alder. Diversiteten i anciennitet, kulturel og sproglig baggrund, uddannelsesmæssig baggrund, køn og meget andet giver nye perspektiver på opgaveløsningerne til gavn for både borgere og beredskab. Og så øges rekrutteringspotentiallet i øvrigt betragteligt.

I samarbejde med Odder og Skanderborg Kommuner vil vi også i den kommende planperiode fortsætte den tætte dialog om rekruttering af kommunale ansatte til deltidsbrandmandstillingerne. Et komplet rekrutteringskoncept er udarbejdet og implementeret til rekruttering af kommunale ansatte, og i projektets første år er 10 nye deltidsbrandfolk kommet til.

I Østjyllands Brandvæsen fastholder vi medarbejderne ved at give dem ansvar for spændende opgaver. Deltidsstationerne er eksempelvis ledet af brandfolkene selv. På fuldtidsstationerne giver funktioner som uddannelseskoordinator (12 personer) og specialeansvarlig (11 personer) ejerskab og engagement i opgaveløsningen.

I den kommende planperiode vil vi indføre fast station for vores fuldtidsmandskab. Hidtil har man haft et rul med 12 vagter på egen stamstation og 6 vagter på en uddannelsesstation. Fremover bliver alt fuldtidspersonale tilknyttet én station for at sikre et højt fagligt niveau og mulighed for yderligere specialisering af vores mandskab.

5.4.6 Stærk portefølje af beredskabsspecialer

Østjyllands Brandvæsen har i den nuværende planperiode etableret en række beredskabsspecialer, som store og ekstraordinære hændelser har afdækket et behov for.

Specialerne omfatter droneberedskab, vandforsyningsberedskab, opstart på klimaberedskab, terror-beredskab, indkvarterings- og forplejningsberedskab samt anskaffelse af en kommandovogn til indsatsledelsen under længerevarende indsatser.

Se mere under kapitel 7 om operative kapaciteter.

6. Vurdering af de beredskabsmæssige behov

Baseret på risikoprofilen og robusthedsprofilen kan følgende fremtidige beredskabsmæssige behov afdækkes:

6.1 Behov for at fastholde deltidstationerne rundt om Aarhus

Det er fortsat afgørende, at vi er helt tæt på befolkningen for at kunne gøre en forskel, når uheldet er ude. Derfor opretholdes de velfungerende deltidstationer i de nuværende byer rundt om Aarhus. Vi fastholder en afgangstid fra deltidstationerne på 5 minutter og en responstid på 10 minutter i Hørning, Galten, Ry, Skanderborg, Odder, Tranebjerg og Nordby. I Aarhus fastholdes en øjeblikkelig udrykning med en max. afgangstid fra fuldtidsstationerne på 90 sekunder døgnet rundt og en responstid på 10 minutter. I Aarhus påbegyndes omdannelsen af deltidstationen i Ny Munkegade til en fuldtidsstation i Aarhus Vest. Dette skyldes flere elementer, bl.a. at deltidstationen kører over 230 udrykninger årligt, og at vi ikke kan fortsætte med at lægge efteruddannelses- og vedligeholdelsestimer på deltidsansatte i det omfang, som en storby af Aarhus' størrelse kræver.

6.2 Behov for at udbygge fuldtidsberedskabet i Aarhus

Det må konstateres, at Aarhus Kommune har den mest udfordrende risikoprofil i Østjyllands Brandvæsens dækningsområde. Til trods for at tre ud af fire ejerkommuner i disse år oplever befolkningstilvækst, så sker bosætningen i Skanderborg og Odder kommuner fortsat primært i tæt, lav bebyggelse uden beredskabsfaglig kompleksitet, mens bosætningen i Aarhus primært foregår i højden, hvor etageejendommene når op i 45-142 meters højde, og hvor bæredygtige byggematerialer i høj grad kan medføre udfordringer for beredskabet.

Hvor det dimensioneringsgivende scenarie tidligere har været en storbrand på havnen, så har særligt tre industribrande (Studstrupbranden, Højbjerg Maskinfabrik-branden og Stilling-branden) tydeligt afdækket, at vores beredskab ikke kan nøjes med at være gearet til én storbrand ad gangen. Vi skal geares til både at håndtere en storbrand og opretholde hverdagens beredskab. Den fortsatte udvikling i antallet af højhuse og kompliceret byggeri stiller samtidig større og større krav til mandskabets uddannelse. Imidlertid er grænsen nået for, hvor meget mere efter- og vedligeholdelsesuddannelse vi kan pålægge vores deltidstrandfolk. Vi er derfor nødsaget til at udbygge antallet af fuldtidsansatte brandfolk i Aarhus.

Ved en større brand på oliehavnen i Aarhus vil vi i dag tømme de tre nuværende døgnstationer med førsteudrykningen. Herefter har vi i dag seks deltidbrandfolk tilbage til den næste akut-opgave. Det betyder, at en lang række beredskabsspecialer ikke kan bemændes, hvilket vurderes for sårbart og ændres fra den kommende planperiode. Fra næste planperiode skal der være en fuldtidsbaseret slukningsenhed til rådighed for indsatser i højhus eller andet kompliceret byggeri, imens vi håndterer en storbrand. Den fuldtidsbaserede slukningsenhed kan så suppleres med styrker fra deltidstationerne og fra vores Frivilligheden.

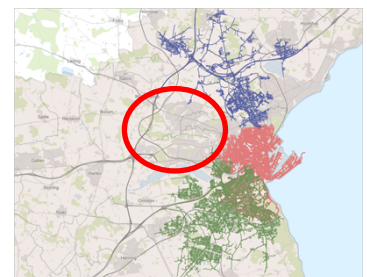
I den nuværende planperiode er der kun 18 fuldtidsbrandfolk på døgnvagt i Aarhus. Denne styrke udbygges i den kommende planperiode til 24 fuldtidsbrandfolk på døgnvagt, men det er Østjyllands Brandvæsens faglige vurdering, at Aarhus Kommune senest i 2029 skal have 32 fuldtidsbrandfolk på døgnvagt fordelt på fire stationer for at matche risikoprofilen.

6.3 Behov for ny placering til midtbyens brandstation

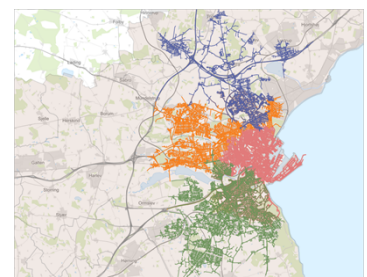
Foruden en opgradering af fuldtidsberedskabet i Aarhus er der også behov for at omplacere fuldtidsstationen i Ny Munkegade, så den placeres tættere på de risici, som for alvor kan udfordre borgernes sikkerhed, hvis vi kommer for sent. På Sydhavnen i Aarhus ser vi fremadrettet en helt særlig kombination af risikoparametre, hvor tung industri, meget brandfarligt oplag og kompliceret bolig- og erhvervsbyggeri i højhuse skyder op. Samtidig sker der fredeliggørelse af torve, ensretning af veje og vejindsnævninger, som gør brandvæsenets fremkommelighed markant vanskeligere i Aarhus fremover. Det er derfor nødvendigt at flytte Ny Munkegades brandstation til Sydhavnen, hvilket er omfattet af Fase 3 i brandvæsenets udviklingsplan, som er til politisk behandling i 2026.

6.4 Behov for en fjerde døgnbemandet brandstation i Aarhus

Ved flytning af Ny Munkegades brandstation til Sydhavnen bliver der for langt til Hasle, Åbyhøj, Brabrand og Gellerup, hvilket figuren til højre illustrerer. Derfor er der behov for at opføre en ny brandstation på Bautavej i Aarhus Vest.

Med virkning fra januar 2026 vil der være 24 brandfolk på døgnvagt i Aarhus, som bliver fordelt med 8 brandfolk på tre døgnbemandede brandstationer. Det er forventningen, at vi fra 2029 vil have etableret den fjerde døgnstation i Aarhus Vest, hvorefter denne også skal bemændes med

8 brandfolk på døgnvagt. Løftet fra 24 til 32 brandfolk er omfattet af Fase 4 i brandvæsenets udviklingsplan.

6.5 Behov for flere ressourcer til de samtidige hændelser

Behovet for den fjerde døgnstation i Aarhus og de 32 brandfolk på døgnvagt underbygges også af antallet af samtidige hændelser i Aarhus Kommune.

De samtidige hændelser er

udrykningsopgaver, som indløber i en brandstations dækningsområde, mens

stationen i forvejen er indsat på anden opgave. I 2023 var antallet af samtidige hændelser i Østjyllands Brandvæsen helt oppe på 296, hvoraf 86 % fandt sted i Aarhus Kommune.

Antal hændelser	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Odder		2			2			2		1			7
Galten													0
Hørning				3	2	1	3	1	2	1	2	1	16
Ry						1					1		2
Skanderborg		5	2	2		2	1	3	2				17
Aarhus C - Deltid	6	7	6	4	7	11	2	4	7	12	10	3	79
Aarhus C - Fuldtid	2	3	2	2	7	13	3	6	8	10	11	14	81
Aarhus Nord	2	3	2		4	5	1	2	3	2	3	1	28
Aarhus Syd	2	2	8	5	2	10	7	3	8	10	4	5	66
Hovedtotal	12	22	20	16	24	43	17	21	30	36	31	24	296

6.6 Behov for klimadimensionering og etablering af et klimaberedskab

Som også oplyst ovenfor, er Østjyllands Brandvæsen med udviklingsplanens fase 1 medgivet økonomi til at få udarbejdet en klimadimensionering og opstarte et klimaberedskab. Klimadimensioneringen udgør en forventningsafstemning mellem brandvæsenet og ejerkommunerne, om det beredskabsniveau, som skal etableres, indtil ejerkommunernes klimatilpasningsplaner får fuld effekt. Baseret på klimadimensioneringen indledes drøftelser med ejerkommunerne om klimaberedskabets omfang i den kommende planperiode.

6.7 Behov for langt mere uddannelse til vores fuldtidsansatte brandfolk

Bygningskompleksiteten, de mange beredskabsspecialer som foldes yderligere ud i kapitel 7, det ændrede trusselsbillede og de nye energiformers risikoprofil er alt sammen elementer, som stiller nye og skærpede krav til vores fuldtidsbrandfolk. I den kommende planperiode forventes det, at fuldtidsbrandfolkene gennemfører ca. 300 timers efter- og vedligeholdelsesuddannelse årligt som en del af deres døgnvagt. Derudover vil Østjyllands Brandvæsen arbejde meget målrettet på at få etableret en erhvervsrettet uddannelse til fuldtidsansatte beredskabsassistenter, så vi får styrket det faglige fundament under vores fuldtidsbrandfolk. Det er ambitionen, at der skal skabes en 2-årig erhvervsrettet uddannelse til vores fuldtidsbrandfolk. Det vil dels sikre et beredskabsfagligt fundament at bygge videre på og vil samtidig sørge for, at den enkelte brandmand får en reel og alment dannende uddannelse, som også kan anvendes uden for beredskabet. Som det ser ud i dag, er uddannelsen til brandmand baseret på seks ugers kursus. Med andre ord er brandfolkene beredskabsfagligt ufaglærte.

7. Det fremtidige serviceniveau

Serviceniveauet er den ydelse, som ejerkommunernes byråd beslutter at tilbyde borgere og virksomheder i Østjyllands Brandvæsens dækningsområde. Serviceniveauet omfatter såvel den forebyggende som den afhjælpende indsats.

7.1 Den forebyggende indsats

En forudsætning for borgernes sikkerhed og den oplevede tryghed er et nærværende og handlekraftigt beredskab, som hurtigt sætter ind og effektivt håndterer alvorlige hændelser, når de opstår.

En vigtig pointe er imidlertid, at jo dygtigere det enkelte lokalsamfund og den enkelte virksomhed er til at forebygge – jo færre alvorlige situationer skal håndteres. En brand, der aldrig starter, skal heller ikke slukkes.

7.1.1 *National strategi for forebyggelse af ulykker og katastrofer*

Østjyllands Brandvæsen vil også i den kommende planperiode støtte op om den af Beredskabsstyrelsen udarbejdede nationale **”Strategi for forebyggelse af ulykker og katastrofer”**. Strategien skal føre til færre døde og tilskadekomne og færre udgifter til skader i forbindelse med brande, stærke storme og oversvømmelser. Samtidig skal strategien bidrage til øget risikobevidsthed og mere handlekraft, selvhjulpenhed og hjælpsomhed i befolkningen før, under og efter alvorlige ulykker og katastrofer.

7.1.2 *Community Risk Reduction som udviklingsområde*

Sidstnævnte mål ønsker Østjyllands Brandvæsen at understøtte med introduktionen af *Community Risk Reduction* (CRR) som en del af vores udviklingsarbejde. CRR er et amerikansk og engelsk inspireret koncept, som i bund og grund handler om at borgere og beredskab arbejder tæt sammen for at skabe resiliente lokalsamfund. Altså lokalsamfund som ikke bukker under, når alvorlige hændelser rammer; men som snarere rykker tættere sammen, og hvor borgerne gøres i stand til at drage omsorg for hinanden. Forankret ledelsesmæssigt i vores Brandforebyggelsesafdeling vil CRR-arbejdet trække på ressourcer på tværs af vores brandforebyggere, vores uddannelsesafdeling, beredskabsafdeling og vores driftsafdeling.

CRR tager afsæt i en kortlægning og prioritering af lokale risikofaktorer, som så bliver fulgt op med en strategisk beslutning om optimal ressourceanvendelse i form af forebyggende og afhjælpende initiativer. Risikofaktorer kunne være etageejendomme, udsatte boligområder m.v. Da netop brande i etageejendomme kan påvirke mange andre familier end lige skadelidtes, så er et eksempel på CRR-initiativ fra Østjyllands Brandvæsen at skabe et tættere samarbejde med kommunernes etagebolig- og ejerforeninger. Når beredskabet har slukket den næste lejlighedsbrand i en etageejendom, så sørger vi for, at der bliver opsat røgalarmer i de øvrige lejligheder og afleveret en informationsfolder om brandforebyggelse til beboerne.

Et andet CRR-initiativ er etableringen af et supplerende beredskab på Tunø bestående af gæster på øen, som frivilligt melder sig til at træde til og hjælpe ved fx akut sygdom og brand på øen. Det etableres i erkendelse af, at det stedlige beredskab er begrænset, og at der kan være ventetid på yderligere ressourcer, som kommer sejlene. Løsningen udvikles sammen med Beredskabsforbundet med inspiration fra Anholt og Gæstebereðskabet og skal give gæster på øen de bedste muligheder for at gøre en forskel. Der arbejdes med udvikling af et tilmeldings- og tilkaldesystem, som kan igangsættes af alle sektorer – både brand, ambulance og politi. Desuden er det her vigtigt at få øboerne engageret i forskellige forebyggelsesopgaver, såsom opsætning af røgalarmer i al beboelse, finansiering og opsætning af håndslukningsmidler på strategiske steder, uddannelse af borgere i førstehjælp og elementær brandbekæmpelse mv.

CRR handler om datadrevet forebyggelse. Med datadrevet forebyggelse vil vi forsøge at spotte den næste brand, inden den opstår – for så kan vi køre derhen og forebygge "på forhånd".

7.1.3 Styrket samarbejde med ejerkommunernes bygningsmyndigheder

Foruden arbejdet med CRR vil Østjyllands Brandvæsen fortsætte med at styrke samarbejdet med ejerkommunernes bygningsmyndigheder om brandforebyggelse. Østjyllands Brandvæsen skal fortsat være ejerkommunernes specialister inden for den brandtekniske sagsbehandling. Samarbejdet med kommunernes bygningsmyndigheder er nærmere fastlagt i en selvstændig samarbejdsaftale mellem Østjyllands Brandvæsen og ejerkommunerne.

7.1.4 Gennemførelse af brandsyn

Østjyllands Brandvæsen vil også i den kommende planperiode gennemføre 100 % af de lovpligtige brandsyn ud fra det som bilag 2 vedlagte overblik over frekvens for brandsyn. Brandsynene gennemføres i henhold til gældende lovgivning og på baggrund af den risikovurdering, som er foretaget på alle objekter. Et særligt fokusområde i den kommende planperiode vil være informationsflowet fra ejerkommunernes bygningsmyndighed til Østjyllands

Brandvæsen, så vi tilsikrer, at brandvæsenet altid er informeret om nytilkomne brandsynsobjekter i kommunerne.

7.1.5 Forebyggelses-årshjul

Østjyllands Brandvæsen vil også i den kommende planperiode understøtte Beredskabsstyrelsens og Danske Beredskabers fælles kampagner - dels med fagligt input og dels ved deling af aftalte budskaber på vores relevante platforme. Årshjulet omfatter borgerrettede forebyggelses-kampagner afstemt efter årstid:

Årstid	Eksempler på kampagne-temaer
Vinter	Europæisk 112-dag Brandsikker jul Nytårsaften brandfare og sikkerhed Nordisk røgalarmdag Færdsel på isen Skorstenskampagne
Forår	Grill og bål Ukrudtsbrænder Sirenevarsling
Sommer	Røgalarm til ferien Grill på stranden Brandfareindeks Brandsikker høst Sankt Hans bål
Efterår	Uge 40 "Lær børn om brand" Hjertestarterkampagne Røgalarmpatruljen Koldt vand dræber Stormvejr/oversvømmelser

7.1.6 Forebyggelse af blinde alarmer

Østjyllands Brandvæsen rykker hvert år ud til et stort antal blinde alarmer fra automatiske brandalarmeringsanlæg (ABA).

2023	Blind alarm	Falsk alarm	Reel alarm	Hovedtotal
112-Politi	226	6	1134	1366
Direkte henvendelse til redningsberedskabet	1		17	18
Direkte overførsel (ABA)	1126	13	84	1223
Hovedtotal	1353	19	1235	2607

De blinde alarmer er som oftest udløst af støv fra håndværkere, damp fra bade eller ovne med varm luft. Østjyllands Brandvæsen laver i den kommende planperiode en målrettet indsats for at begrænse de blinde alarmer. Det er vores forventning at vi med råd og vejledning kan påvirke anlægsejerne til ændret adfærd, så antallet af blinde alarmer reduceres.

7.1.7 Øvrige forebyggelsesområder

Foruden Community Risk Reduction, brandteknisk sagsbehandling, brandsyn og udvidede brandgennemgange, så omfatter forebyggelsesopgaverne hos Østjyllands Brandvæsen også håndtering af risikovirkksomheder, håndtering af midlertidige overnatninger og arrangementer, håndtering af sikringsrum og betondækningsgrave, håndtering af brandtekniske installationer som ABA-anlæg m.v., håndtering af fyrværkeritilladelser og -tilsyn, håndtering af udtalelser til kommune- og lokalplaner samt håndtering og drift af vandforsyningsstrategien for Østjyllands Brandvæsens dækningsområde.

7.1.8 Ressourcer til forebyggelse

Østjyllands Brandvæsen har pr. 1. januar 2024 opgraderet det forebyggende arbejde med en forebyggelseschef, som indgår i brandvæsnets ledergruppe, og som vil sikre et særligt fokus på Community Risk Reduction. Forebyggelseschefen er desuden ansvarlig for udvikling af Østjyllands Brandvæsens bygningsportefølje. Den forebyggende afdelings medarbejdere varetager for en stor dels vedkommende også opgaver som indsatsledere og operationschefer.

7.2 Den afhjælpende indsats

Østjyllands Brandvæsens afhjælpende indsats aktiveres og koordineres fra Operationscenteret på Bautavej i Aarhus V. Når borgerne ringer 1-1-2, modtager Operationscenteret elektronisk den akutte opgave fra Alarmcentralen. Ud fra anmelders oplysninger fastlægger Alarmcentralen en hændelseskode. Hændelseskoden fremgår af en "pick-liste" hos Alarmcentralen, som alarmoperatøren klikker på. F.eks. kunne opgaven hedde "bygningsbrand – industribygning". Ud fra "pick'et" er Operationscenterets vagtcentral kodet til at afsende nærmeste relevante enhed til opgaven.

7.2.1 Afgangstid og responstid

Det er afgørende for borgernes tryghed, at Østjyllands Brandvæsen er hurtig fremme og i stand til at påbegynde den afhjælpende indsats umiddelbart efter ankomst på skadestedet.

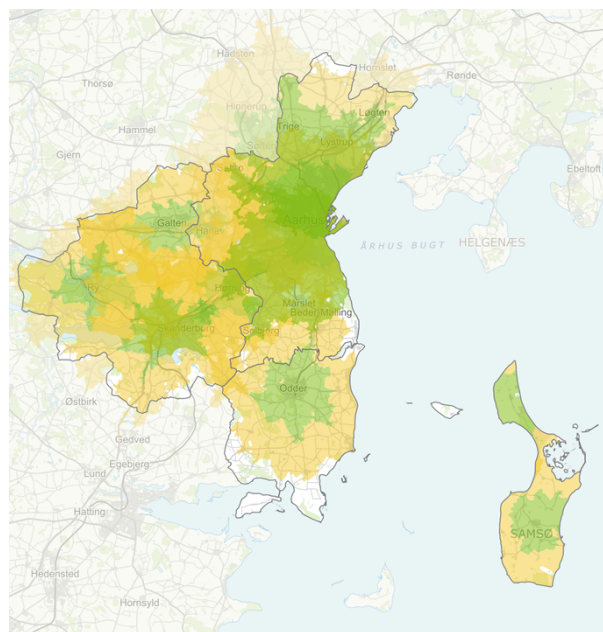
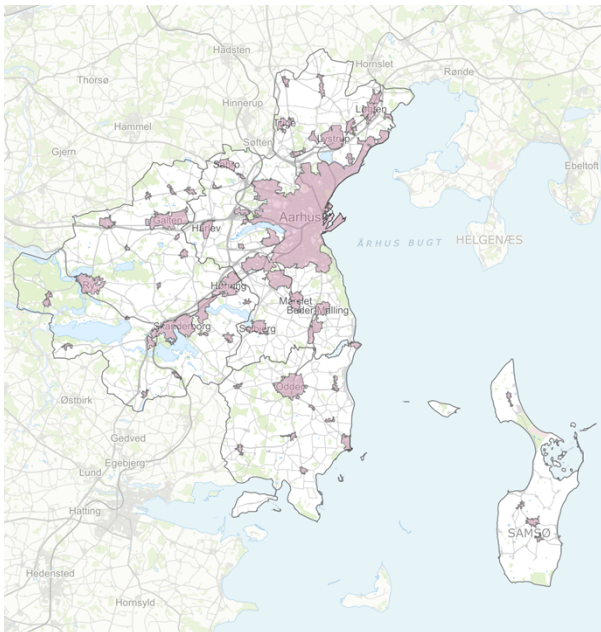
Østjyllands Brandvæsens Bestyrelse har fastlagt et serviceniveau for afgangstiden på max. 5 minutter for deltidsstationer. På døgnbemandede stationer med øjeblikkelig udrykning fastlægges et serviceniveau med en afgangstid på max. 90 sekunder.

I den kommende planperiode fastholdes fokus på at sikre at responstiden fortsat er fagligt forsvarlig, og at responstiden følger Beredskabsstyrelsens anbefalinger.

I den kommende planperiode videreføres servicemålet for responstiden i følgende byområder til 10 minutter: Aarhus, Skanderborg, Hørning, Galten, Ry, Odder, Tranebjerg og Nordby. I landområder videreføres responstiden til 15 minutter og i tyndt befolkede områder til 20 minutter. Der tages forbehold for punkteringer, vejrlig, samtidige udrykninger og andre uforudsete hændelser, som kan påvirke responstiden.

Til trods for at Østjyllands Brandvæsens dækningsområde udgør 1244 km², så betyder vores net af brandstationer, at vi kan tilbyde alle byområder helt ned til 200 indbyggere hjælp inden for 15 minutter. Byområder med mere end 200 indbyggere er markeret med lyserød på nedenstående kort til venstre.

På kortet til højre ses dækningen inden for 15 minutter som gul skravering og de grønne områder indikerer 10 minutters respons.

Som bilag 3 vedlægges et overblik over responstid og dækning for hver enkelt brandstation i Østjyllands Brandvæsens dækningsområde.

Ved opslag i Beredskabsstyrelsens ODIN-GIS modul til beregning af responstider inddeles alle veje i tre kategorier (vejklasser): Motorvej, hovedvej og byvej, som ved 100 % fremkommelighed forudsættes at have de hastigheder, der er vist i skemaet herunder:

Vejtype	100% fremkommelighed
Motorvej	120 km/t
Hovedvej	100 km/t
Byvej	80 km/t

I bilag 3 om responstider er vejnettet, som er anvendt i vores beregning af responstider, baseret på Open Street Map, som er tilpasset til ruteberegning. I programmet arbejdes med 6 vejklasser. Beregningerne er foretaget i programmet RW Studio 2.

For Station City er der regnet med en fremkommelighed på 80-44 %, da fremkommeligheden er dårligere i centrum af Aarhus. For øvrige stationer er der regnet med en fremkommelighed på 80-60 %. I nedenstående skema er fremkommelighed omsat til hastigheder på de anvendte vejklasser.

Vejklasse	Odin normal hastighed (km/t)	Anv. hastighed Station City. (km/t)	Anv hastighed Øvrige stationer (km/t)
Motorvej	120	96	96
Motortrafikvej	100	96	96
Primærrute	100	80	80
Sekundærrute	100	80	80
Landevej/fordelingsveje	100	44	60
Boligveje/andet	80	35	48

Der er ikke en direkte sammenlignelighed mellem ODIN beregninger og vores beregninger, da ODIN-GIS kun arbejder med 3 vejklasser, hvor der i bilag 3 arbejdes med 6 vejklasser.

I den nordligste del af Aarhus Kommune vil et responstidsmål på 10 minutter i Løgten by være forudsat af slukning fra station Hornslet. Der opretholdes derfor en slukningsaftale med nabobrandvæsenet Beredskab & Sikkerhed i dette område. Se mere nedenfor.

7.2.2 Fri disponering

Princippet om **fri disponering** følger af Dimensioneringsbekendtgørelsen og betyder, at redningsberedskabet indsættes med nærmeste relevante udrykningsenhed med de rette kompetencer og materiel, uafhængigt af om den nærmeste relevante udrykningsenhed befinder sig uden for redningsberedskabets geografiske ansvarsområde. "Nærmeste relevante enhed" skal forstås som den udrykningsenhed, der sædvanligvis kan være hurtigst fremme.

Anvendelsen af princippet om fri disponering er relevant ved dagligdags hændelser, som ikke kræver specialmateriel eller mandskab med specialkompetencer. Fri disponering gælder således i de situationer, der kan planlægges for og indgås aftaler om, jf. beredskabslovens § 13, stk. 1, og hvor naboberedskabet har de relevante udrykningsenheder.

Det er princippet om fri disponering, der medfører,

- at Station Hornslet foretager slukning i den nordligste del af Aarhus Kommune
- at Østjyllands Brandvæsens station Galten foretager slukning i den østligste del af Midtjysk Brand & Rednings slukningsområde ved Sorring
- at Østjyllands Brandvæsens station Lisbjerg foretager slukning i den sydligste del af Søften i Beredskab & Sikkerheds slukningsområde
- at stationerne Skanderborg og Odder er primære enheder i Sydøstjyllands Brandvæsens nordligste områder omkring Yding, Grumstrup-området.

Fri disponering anvendes også gensidigt på motorvejsnettet i forhold til alle tre naboberedskaber.

7.2.3 Den samlede indsatskapacitet og skadestedsledelse

Ledelsesstruktur

Østjyllands Brandvæsens operative ledelsesstruktur består af tre niveauer betegnet strategisk, operationelt og taktisk niveau. Strategisk niveau varetages af Beredskabsdirektøren eller dennes stedfortræder. Operationelt niveau varetages af operationschefen. Taktisk niveau varetages af indsatsledere og holdledere uddannet som tekniske ledere.

Operationscenter og vagtcentral

Østjyllands Brandvæsens operationer styres fra Operationscenteret på Bautavej. Operationscenteret omfatter de elementer, som er kritiske for brandvæsenets operative virke. Dvs. vagtcentral, operationschef, indsatsledere, operativ support, IT-afdeling, arbejdsmiljøledelse og kvalitetsledelse.

Østjyllands Brandvæsen driver eget datacenter og er dermed uafhængig af ejerkommunernes IT-afdelinger. Der er redundans med dublering på datacenter, vagtcentralsoftware, telefoni, radiokommunikationsudstyr, fiberforbindelse og vagtcentral-disponentpladser på alternativ lokation.

Operationschef

Der er altid 1 operationschef på døgnvagt, som opholder sig i Operationscenteret på Bautavej 9, 8210 Aarhus V. Operationschefen refererer til Beredskabsdirektøren.

Indsatsledere

Østjyllands Brandvæsen har altid 3 indsatsledere på vagt, der kan afgå hurtigst muligt og senest inden for 5 minutter. Indsatslederne refererer til operationschefen. Indsatsleder Nord dækker Aarhus Kommune, er på døgnvagt og kører fra Bautavej 9, 8210 Aarhus V. Indsatsleder Syd dækker Skanderborg og Odder Kommuner, er på døgnvagt og kører fra Vestergade 131, 8660 Skanderborg. Indsatsleder Samsø dækker Samsø Kommune, er på rådighedsvagt fra hjemmet og kører derfra. For alle indsatslederne gælder det, at de skal være fremme senest med assistancekøretøjerne. Indsatslederne kan frit tage ophold overalt i deres dækningsområde.

Holdledere

Alle holdledere på fastlandet er uddannet som tekniske ledere og kan varetage den tekniske ledelse på en række udvalgte hændelsestyper.

Det drejer sig om hændelserne i tabellen til højre samt udvalgte ABA-alarmer.

Den samlede pickliste fremgår af bilag 4.

	HL	BM
Bygningsbrand: Carport, fritliggende	1	5
Bygningsbrand: Garage, fritliggende	1	5
Bygningsbrand: Mindre brand	1	5
Container i det fri-Brand	1	3
Container-Mindre brand	1	3
Skraldespand i det fri-Brand	1	3
EL-instal.-Brand-Mindre	1	3
Min. forurening-v/FUH	1	3
Naturbrand-Halmstak	1	5
Naturbrand-Mindre brand	1	3
Naturbrand-Skråning/Grøft	1	5
Skorst.brand-Hårdt tag	1	5
Brand-Bil i det fri	1	3
Brand-Landbrugsredskab	1	3
Brand-MC/Knallert	1	3
Bygningsbrand: Udhus/skur o.lign., fritliggende	1	5
Container i skur-Brand	1	5

Brandstationer, bemanning og køretøjer

Herunder følger overblik over Østjyllands Brandvæsens stationer, bemanning og køretøjer.

By	Bemanning	Køretøjer, vejledende placering
Aarhus 3 fuldtidsstationer Øjeblikkelig udrykning	3+21	Autosprøjte, 3 stk. med udstyr til frigørelse og til første indsats ved elbil-brand Tankvogne, 3 stk. Drejestige, 3 stk. Redningsvogn, 1 stk. med tung frigørelse og jordingsudstyr til letbane. CBRNE-beredskab, 1 stk. Båd og bådtrækker, 2 både og 1 trækker
Aarhus Ubemandet havnestation	Bemandede af alle tre fuldtidsstationer ved konkret alarm	1 C-vogn "containertrækker" 3 Lavetter "vandkanoner på hjul" 6000 l/m 1 lad med HFS pumpe og 1 km F-slanger 1 lad med 2 km F-slanger 1 lad med 2 HFS pumper 2 tanke á 8000 l skumvæske med alkoholbestandig skumvæske <i>Faste installationer på oliehavnen:</i> 3 pumpestationer med en samlet ydelse på 54 m ³ /min ved 13 bar 1 pumpestation med 35 m ³ m. alkoholbestandigt skum 14 mammutbrandhaner (2 F-afgange og 4 B-afgange) på ringledning, vand leveres fra pumpestation.
Aarhus Deltid, 5 min afgangstid	1+5	Autosprøjte, 1 stk. med udstyr til frigørelse og til første indsats ved elbil-brand Droneberedskab, 1 stk.

		Deltiden kan også fortsat bemande fuldtidens tankvogn og drejestige, såfremt fuldtiden er optaget til anden side, f.eks. af en dykkeropgave.
Hørning Deltid, 5 min afgangstid	1+5	Autosprøjte, 1 stk. med udstyr til frigørelse og til første indsats ved elbil-brand Tankvogn, 1 stk. Logistikkøretøj, 1 stk.
Skanderborg Deltid, 5 min afgangstid	1+5	Autosprøjte, 1 stk. med udstyr til frigørelse og til første indsats ved elbil-brand Tankvogn, 1 stk. Drejestige, 1 stk. Redningsvogn, 1 stk. med tung frigørelse Båd og bådtrækker, 1 stk. Højderedning, 1 stk.
Ry Deltid, 5 min afgangstid	1+5	Autosprøjte, 1 stk. med udstyr til frigørelse og til første indsats ved elbil-brand Tankvogn, 1 stk. Båd og bådtrækker, 1 stk. Vandforsynings- og klimaenhed, 1 stk.
Galten Deltid, 5 min afgangstid	1+5	Autosprøjte, 1 stk. med udstyr til frigørelse og til første indsats ved elbil-brand Tankvogn, 1 stk.
Odder Deltid, 5 min afgangstid	1+5	Autosprøjte, 1 stk. med udstyr til frigørelse og jordingsudstyr til letbane Tankvogn og udstyr til første indsats ved elbil-brand Drejestige, 1 stk. Båd og bådtrækker, 1 stk.
Tranebjerg Deltid, 5 min afgangstid	1+5	Tanksprøjte, 1 stk. med udstyr til frigørelse og til første indsats ved elbil-brand Tankvogn, 1 stk. Båd og bådtrækker, 1 stk.
Nordby Deltid, 5 min afgangstid	1+3	Tanksprøjte, 1 stk. med udstyr til frigørelse og til første indsats ved elbil-brand Tankvogn, 1 stk. Båd og bådtrækker, 1 stk.
Tunø Deltid, 5 min afgangstid	1 brandfoged 1 brandmand	Hurtig slukningsenhed, 1 stk.
Samlet minimumskapacitet i Østjyllands Brandvæsen	Operationschef 3 indsatsledere 11 holdledere 59 brandfolk	

Hertil kommer reservekøretøjer som autosprøjter, tankvogne og køretøjer til uddannelsesmæssige formål, logistikkøretøjer samt Frivilligenhedens køretøjer (se nedenfor).

Beredskabsdirektøren er bemyndiget til at omplacere køretøjerne, såfremt det vurderes nødvendigt for driften.

Specialberedskaber

Østjyllands Brandvæsen råder over en række specialberedskaber, som skal kunne indsættes overalt i og uden for dækningsområdet alt efter aftalegrundlag.

By – placering	Bemanding	Specialberedskab
Aarhus Øjeblikkelig udrykning	Efter behov	Dykkerberedskabet Brand om bord på skib til søs (jf. MIRC-kontrakt med BRS). Renseberedskab til forurenede selvhenvendere på Aarhus Universitetshospital Havneberedskabet Elbils-beredskabet Terrorberedskabet (SIKS) CBRN-beredskabet Redningsvogne med tung frigørelse
Aarhus Deltid, 5. min afgangstid	0+2	Droneberedskabet
Aarhus Frivilligheden	Efter behov	Indkvarterings- og forplejningsberedskabet Buffertank Autosprøjte Redningsvogn inkl. afstivning
Skanderborg Deltid, 5 min afgangstid	Efter behov	Højderedningsberedskab
Vagtfri indsatspersonale fra egen bopæl	Efter behov	RITS beredskab til kollegastøtte

Miljøberedskab

Lokale autosprøjter råder alle over materiel til håndtering og opsamling samt absorbering af mindre spild. Fuldtidsstationernes autosprøjter er desuden oppakket med kemikalieindsatsdragter til førsteindsats i forbindelse med spild af farlige stoffer.

For større opsamlingsmængde, kemikaliepumper, rensetelt og yderligere kemikalieindsatsdragter, rekvireres CBRN containeren fra Station Aarhus Nord. Denne alarmeres også automatisk på flere picks iht. picklisten i bilag 4.

Samsø Redningskorps råder også over 4 stk. kemikalieindsatsdragter samt opsamlingsmateriel.

Terrorberedskab

Østjyllands Brandvæsen har etableret et terrorberedskab, som skal kunne indgå på sikkerhedshændelser under politiets ledelse. Mandskabet skal kunne redde liv med særligt fokus på blødningsskader og luftvejshåndtering, anvende principper for massetilskadekomst, bidrage med den øvrige livreddende førstehjælp, foretage nødflytning af personer fra et område, der er vurderet "sikkert nok" af politiet, understøtte flytning og evakuering af sårede personer og understøtte indsatsen ved anvendelse af frigørelsesudstyr. Beredskabet er en klon af SIKS-konceptet, som det kendes fra Hovedstadens Beredskab og er implementeret med instruktørressourcer herfra.

Vandforsynings- og klimaberedskab

Østjyllands Brandvæsen etablerer pr. medio 2025 et vandforsynings- og klimaberedskab med indførelse af slangetender og mulighed for kørende udlægning af brandslanger, så vi ved større indsatser kan sikre vandforsyning med hav- eller søvand i stedet for at anvende drikkevand fra brandhaner til brandslukning. Vandforsyningsspecialet placeres på Station Ry.

Droneberedskab

Østjyllands Brandvæsen har fra juni 2024 etableret et droneberedskab, som kan indsættes på alle større indsatser samt drukneulykker. Dronerne er udstyret med infrarøde kameraer, som var af stor betydning for indsatsledelsens beslutningsgrundlag på brandene i Studstrup, Pindstrup, Stilling-branden og HMF-branden i Galten. Droneberedskabet er pt placeret på Station Aarhus City Deltid indtil Station Vest åbner i 2029.

Indkvarterings- og forplejningsberedskab

En af redningsberedskabets opgaver er at kunne modtage, indkvartere og forpleje evakuerede og andre nødstedte. Østjyllands Brandvæsen skal både kunne indkvartere nødstedte borgere fra brandvæsnets ejerkommuner og assistere med indkvartering af nødstedte borgere fra andre dele af landet, hvis der måtte opstå behov for det. Østjyllands Brandvæsen har i 2024 etableret et indkvarterings- og forplejningsberedskab til nødstedte borgere i forbindelse med alvorlige hændelser. Specialet omfatter indkvartering til 200 personer i idrætshal eller tilsvarende lokalitet med rumadskillelse, ordentlige senge, dyner, sengetøj, toiletartikler m.v. Specialet er placeret på Bautavej under Frivillighedens afdeling for Teknisk Service. Østjyllands Brandvæsen har desuden sammen med kommunerne udpeget haller mv. der vil kunne indkvartere et antal personer svarende til 0,5 % af borgerne i Aarhus, 4,8 % af borgerne i Skanderborg, 7,6 % af borgerne i Odder og 30 % af borgerne på Samsø.

Frivilligheden

Frivilligheden i Østjyllands Brandvæsen er delt på tre fagspecialer kaldet Indsats, Teknisk Service og Junior Brandkorpset. Enheden omfatter ca. 115 frivillige.

Fagspecialet Indsats består af grund- og funktionsuddannede frivillige, som skal kunne bemande autosprøjte, tankvogn, pumpemateriel, buffertank til vandforsyning samt redningsvogn med afstivning m.v. døgnet rundt. Indsatsgruppen vedligeholder deres uddannelse igennem 12 årlige vedligeholdelsesøvelser samt 2 lokalt tilrettelagte øvelser som beskrevet jf. BRS. Disse øvelser registreres af Østjyllands Brandvæsen Uddannelsescenter og holdlederen registrerer fremmødet, når der afholdes lokalt tilrettelagte øvelser.

Fagspecialet Teknisk Service omfatter indkvartering, forplejning samt klima, pumpe- og lænseopgaver. Der stilles ikke krav om grund- eller funktionsuddannelse til Teknisk Service, som dog vedligeholder deres kompetencer igennem 12 årlige vedligeholdelsesøvelser samt 2 lokalt tilrettelagte øvelser jf. BRS. Disse øvelser registreres af Østjyllands Brandvæsen Uddannelsescenter. Der vedligeholdes yderligere på alt indsatsmateriel. Forplejningsenheden er hele tiden i øvelsesmode, da de står for forplejning af større arrangementer, længerevarende indsatser, forplejning i alle weekender for Østjyllands Brandvæsen personale, der deltager i lovpligtige øvelser m.v.

Fagspecialet Junior Brandkorpset er vores udstillingsvindue og talerør til kommende frivillige, deltidsbrandfolk og fastansatte. Vi ønsker med Juniorbrandkorpset at tilbyde en attraktiv fritidsaktivitet, som sætter brand i blodet hos de unge mennesker, så de får lyst til at blive en del af den operative styrke, når de fylder 18 år.

7.2.4 Særlige objekter, risiko- og Seveso-virksomheder

På 75 konkrete objekter er der særlige indsatsmæssige forhold, som kan udløse forskellige leverancer fra vores operative support-funktion. Objekterne er beskrevet i bilag 1.

Særlige indsatsmæssige forhold kan omfatte:

- Publikumstunge objekter, højhuse, svært evakuerbare institutioner m.v.
- Vanskelige adgangsveje, f.eks. svært fremkommelige baggårde
- Særligt farligt indsatsmiljø, f.eks. på brandfarlige virksomheder, risikovirksomheder, virksomheder med sundhedsfarlige miljøer
- Andre særlige forhold, fx værdiredningsplaner, dyrehold med forsøgsdyr eller lignende.

Leverancerne fra vores operative support-funktion kan omfatte:

- Udarbejdelse af mødeplan for at sikre hurtig kapacitetsopbygning, når der konstateres ild på objektet.
- På et enkelt objekt aktiveres mødeplanen automatisk allerede på alarmoverførsel fra virksomhedens ABA-anlæg.
- Afsendelse af indsatsleder på specifik adresse uanset hændelse.

Der er for de 10 risikovirkomheder i Østjyllands Brandvæsens dækningsområde udarbejdet mødeplaner, som kan aktiveres ved behov. Mødeplanerne er udarbejdet som hoveddokumenter der samtidig indeholder/linker til virksomhedernes interne beredskabsplaner, sikkerhedsdokumenter, indsatsplaner, brandplaner m.v. For de 5 risikovirkomheder, der er beliggende på Oliehavnen i Aarhus, er der udarbejdet en fælles mødeplan, som automatisk aktiveres ved alle 112-alarmer og ABA-alarmer i oliehavnens slukningsområde. Overblikket over de udarbejdede mødeplaner, indsatsplaner og objektplaner er registreret i det operative styresystem C3. I samme system er også samtlige ABA-anlæg registreret samt udrykningssammensætning hertil, herunder ved hvilke objekter der medsendes indsatsleder.

7.2.5 Særlige hændelser – herunder terror

Østjyllands Brandvæsen vil sammen med Politiet og Regionens ambulancetjeneste indgå i håndteringen af terrorhændelser. Brandvæsenets opgaver kan omfatte livreddende førstehjælp ved massetilskadekomst, redning og evakuering af fastklemte i bygninger eller køretøjer, indsats på CBRNE-opgaver el. lign. Østjyllands Brandvæsen har indført det fra hovedstaden anerkendte SIKS-koncept.

7.2.6 LBS – lokale beredskabsstabe

Østjyllands Brandvæsen indgår i LBS hos Sydøstjyllands Politi (vedr. Skanderborg Kommune) og i LBS hos Østjyllands Politi (vedr. Aarhus, Odder og Samsø kommuner). Beredskabsdirektøren, dennes stedfortræder og alle indsatsledere er sikkerhedsgodkendte til HEM og kan indgå i LBS på operativt niveau. Beredskabsdirektøren, dennes stedfortræder og alle operationschefer kan indgå i LBS på strategisk niveau.

7.2.7 Samarbejdsaftaler

Østjyllands Brandvæsen har indgået en række forskellige aftaler med nabobrandvæsener og øvrige aktører. Samarbejdsaftalerne omfatter:

Part	Aftalens indhold
Beredskab og Sikkerhed	Partnerskabsaftale om vagtcentraldrift og operationschef-funktion. Aftale om slukning fra Station Hornslet i den nordligste del af Aarhus Kommune. Aftale om slukning fra station Lisbjerg i Søften. Aftale om højderedning fra station Skanderborg til BSIK-området. Aftale om slukning på motorvejsstrækningen E45 fra henholdsvis Hadsten og Lisbjerg.
Midtjysk Brand og Redning	Aftale om gensidig assistance ved varetagelse af beredskabsopgaver i hinandens dækningsområder ud fra princippet om fri disponering.
Sydøstjyllands Brandvæsen	Aftale om gensidig assistance ved varetagelse af beredskabsopgaven i hinandens dækningsområder ud fra princippet om fri disponering.
Hovedstadens Beredskab Beredskab Fyn Nordjyllands Beredskab	Operative område, herunder • Specialmateriel • Specialkompetencer • Operativ ledelse på strategisk, operationelt og taktisk niveau Administrative område. Uddannelsesmæssige område Ovenstående gælder i det omfang, som ressourcerne er påkrævet og ressourcerne kan frigøres.

7.2.8 *Mandskabets kompetencer*

Herunder følger et overblik over det operative mandskabs uddannelse og løbende efteruddannelse.

Operationschef

Funktionsbeskrivelse for operationschefen er vedlagt som bilag 5.

Lokalt tilrettelagt uddannelse for operationschefer gennemføres over 4 dage.

Lokalt tilrettelagt vedligeholdelsesuddannelse for operationschefer gennemføres løbende med 4x3 timer årligt samt med 2 efteruddannelsesdage. Her er blandt andet fokus på uddannelse i krisestyring med henblik på kommunal krisestyring og LBS.

Alle operationschefer gennemfører i 2025 uddannelse i førsteindsats ved sikkerhedshændelser.

Indsatsleder

Indsatslederuddannelse jf. personelbekendtgørelsen.

Lokalt tilrettelagt introduktionsforløb til indsatsledervirket.

BTT-kursus.

BGU og evt. BVU.

Centralt tilrettelagt vedligeholdelsesuddannelse i Tinglev hvert tredje år.

Lokalt tilrettelagt vedligeholdelsesuddannelse.

Lokalt tilrettelagt uddannelse i krisestyring med henblik på kommunal krisestyring og LBS.

Udvalgte indsatsledere har i 2024 gennemført SIKS Niveau 2 - Taktisk basisuddannelse og indsats i risikoområder.

Udvalgte indsatsledere har i 2024 gennemført SIKS Niveau 3 – Taktisk redning og CCP Provider.

Alle indsatsledere gennemfører på skift fuldskalaøvelse om indsats på Aarhus Havn – teori og praktik.

Alle indsatsledere gennemfører i 2025 uddannelse i førsteindsats ved sikkerhedshændelser.

Holdleder som teknisk leder

Holdlederuddannelse jf. personelbekendtgørelsen.

Lovpligtig vedligeholdelsesuddannelse.

Lokalt tilrettelagt vedligeholdelsesuddannelse.

Lokalt tilrettelagt uddannelse for holdleder som teknisk leder, varighed 12 timer.

Fuldtidsansatte holdledere har i 2021 gennemført BTT-kursus.

Fuldtidsansatte holdledere har gennemført lokalt tilrettelagt IT-efteruddannelse.

Fuldtidsansatte holdledere har i 2024 gennemført SIKS Niveau 2 - Taktisk basisuddannelse og indsats i risikoområder.

Udvalgte fuldtidsansatte holdledere har i 2024 gennemført SIKS Niveau 3 –Taktisk redning og CCP Provider.

Alle holdledere gennemfører i 2025 uddannelse i førsteindsats ved sikkerhedshændelser.

Udvalgte fuldtidsansatte holdledere gennemfører MIRG-uddannelse - herunder STCW, Hoist, Dunker og øvelser med operativ træning i forhold til indsatskonceptet for brand til søs.

Fuldtidsansatte holdledere gennemfører årligt fuldskalaøvelse om indsats på Aarhus Havn – teori og praktik.

Holdlederne hos Falck i Galten er ligeledes uddannet som tekniske ledere.

Brandfolk på manuelt niveau (inkl. Samsø Redningskorps og Falck i Galten)

Grund og funktionsuddannelse indsats jf. personelbekendtgørelsen.

Lovpligtig vedligeholdelsesuddannelse.

Differentieret lokalt tilrettelagt vedligeholdelsesuddannelse.

Relevant efteruddannelse alt efter funktion og specialmateriel – f.eks. speedbåds-certifikat, dykker og lineholder m.v.

Fuldtidsansatte brandfolk har i 2024 gennemført SIKS Niveau 2 - Taktisk basisuddannelse og indsats i risikoområder.

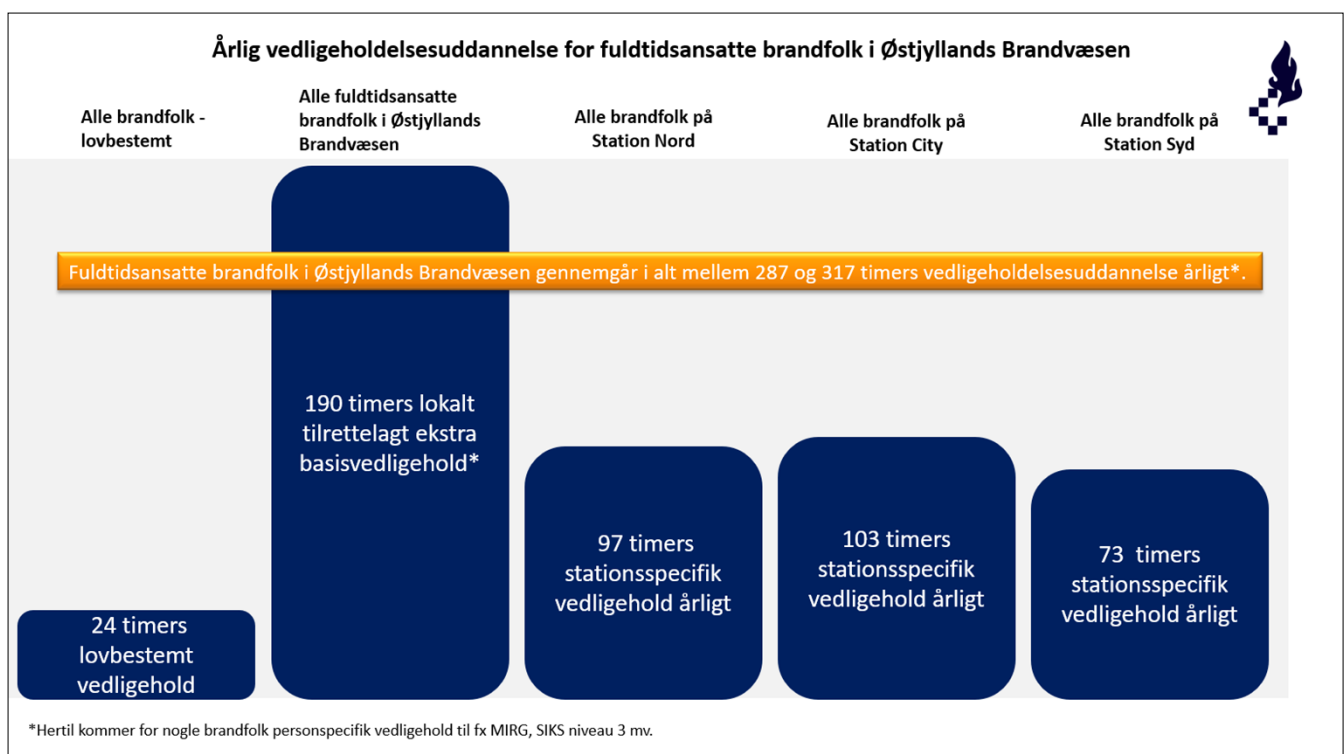
Udvalgte fuldtidsansatte brandfolk har i 2024 gennemført SIKS Niveau 3 – Taktisk redning og CCP Provider.

Alle brandfolk gennemfører i 2025 uddannelse i "Førsteindsats ved Sikkerhedshændelser".

Udvalgte fuldtidsansatte brandfolk gennemfører MIRG-uddannelse - herunder STCW, Hoist, Dunker og øvelser med operativ træning i forhold til indsatskonceptet for brand til søs.

Håndtering af massetilskadekomst.

Omfanget af vedligeholdelsesuddannelse for fuldtidsansatte brandfolk kan illustreres således:

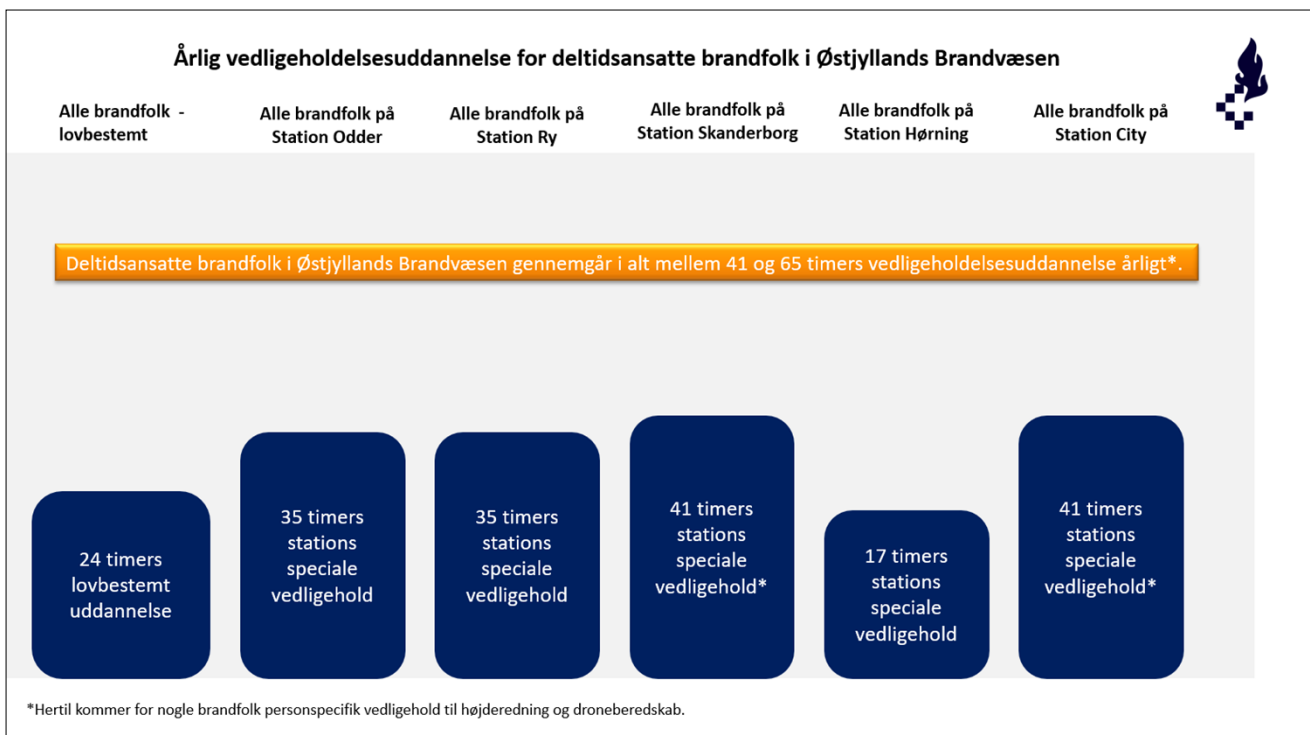

For deltidsbrandfolk på Østjyllands Brandvæsens egne stationer gælder følgende timetal for vedligeholdelsesuddannelse:

Station Speciale	Odder	Ry	Skb.	Hør.	NM
Båd	6	6	6	0	0
Stige	12	0	12	0	12
Redningsvogn	0	0	6	0	0
Højderedning	0	0	EB*	0	0
Vandforsyning	0	12	0	0	0
Droneberedskab	0	0	0	0	EB*
Rutinetræning	17	17	17	17	17
12 årlige	24	24	24	24	24
Særlige risikoobjekter	0	0	0	0	12

*EB: Efter behov. Aftales med afdelingschef for City.

Omfanget af vedligeholdelsesuddannelse for deltidsbrandfolk på Østjyllands Brandvæsen's egne stationer kan også illustreres med følgende figur:

Ø-beredskab på Tunø

Tunø er omfattet af begrebet "Ø-beredskab med stedlig beredskabsstyrke". Det er vurderet, at brandfolkene på Tunø forsvarligt skal kunne foretage indvendig eftersøgning af en klasse-1-person ved bygningsbrand iklædt indsatsmundering og røgdykkerapparat samt kunne foretage udvendig slukning efterfølgende. Der er derfor lavet en tilpasset uddannelse for Ø-beredskabet på Tunø. Se bilag 6.

Lederen af brandberedskabet på Tunø betegnes som den stedlige brandfoged. Lederen har ansvar for, at mandskabet er forsvarligt uddannet, og at alt materiel til brandslukning og røgdykning forefindes og er i orden.

Den tekniske ledelse ved hændelser på Tunø varetages af Indsatsleder-Samsø, som sejles til Tunø.

7.2.9 Vandforsyning til brandslukning

Østjyllands Brandvæsens vandforsyningsstrategi skal sikre, at der til enhver tid er tilstrækkelig vandforsyning til brandslukning. Strategien er vedlagt som bilag 7.

Østjyllands Brandvæsen er sammen med ejerkommunerne i gang med et omfattende renoveringsprojekt af brandhanenettet for at sikre tilpasning af antallet af brandhaner og fremtidssikre brandhanenettet. Dette er desuden med til at sikre drikkevandsforsyningen, da nye brandhaner har returløbssikring. Projektet forventes afsluttet medio 2025.

Østjyllands Brandvæsen arbejder aktivt for at reducere anvendelsen af drikkevand til brandslukning. Det sker bl.a. ved at indrette opsamlingstanke til regnvand på de nye døgndækkende brandstationer, så dette kan benyttes til påfyldning af tankvognene.

Østjyllands Brandvæsen er som et led i udviklingsplanens fase 1 ved at få opbygget en "Vandforsyningsenhed/Slangetender model XL", der kan indsættes til at sikre en stabil vandforsyning i forbindelse med større brande. Enheden kan udlægge en større mængde slanger over længere strækninger og sikre stabil vandforsyning fra åbent vandsted (alternativt brandhaner) og dermed frigive flere tankvogne og reducere mængden af rent drikkevand til brandslukning. Enheden har netop været i EU-udbud, og skal nu opbygges af en dansk leverandør. Østjyllands Brandvæsen forventer, at enheden leveret til drift medio 2025. Indtil levering af slangetenderen kan havneberedskabet evt. suppleret med almindelige slanger og pumper i nogen udstrækning anvendes til vandforsyning. Det vil dog selvsagt svække havneberedskabet under indsatsen.

7.2.10 Indkvartering og forplejning

Kommunalbestyrelserne har i forbindelse med etableringen af Østjyllands Brandvæsen overdraget de opgaver, der bl.a. følger af Beredskabsloven eller anden lovgivning, herunder

sektoransvaret for etablering af nøddindkvarteringssteder til genhusning af evakuerede borgere. Indsatsplanen er vedlagt som bilag 8.

Indsatsplanen skal sikre iværksættelse af korrekte foranstaltninger til underbringelse af evakuerede borgere som følge af voldsomt vejrlig, pludselige folkevandringer, større brande og lignende hændelser, hvoraf hele eller store dele af beboelsesområder/bydele bliver ubeboelige i kortere eller længere tid. Ved behov for genhusning af enkelte borgere (1-10 husstande) efter brand, og hvor der ikke er en indboforsikring til at sørge for genhusning, har kommunerne pligt til at sikre midlertidig bolig indtil borgernes situation er nærmere afklaret. Til dette formål kan et lokalt og billigt hotel eller hostel anvendes i indtil 3 døgn. Specifikke aftaler er indgået med hver enkelte kommune om dette og instruks til beredskabets indsatsledere er udarbejdet.

7.2.11 Kvalitetsstyring

Østjyllands Brandvæsen er som det eneste beredskab i Danmark arbejdsmiljøcertificeret og kvalitetscertificeret efter ISO 45000 og ISO 9001. Der er udarbejdet relevante politikker og procedurer, som tilsikrer korrekt opfølgning på afvigelser i forhold til den operative drift.

Endvidere indrapporteres arbejdsulykker, nærvæd-hændelser og sikkerhedsforbedringer til opfølgning for at sikre læring på tværs af organisationen.

Der er indført et kvalitetsledelsessystem i henhold til ISO9001:2015. Formålet med systemet er at overvåge, sikre og dokumentere, at der leves op til en række lovbundne krav til Brandvæsenets aktiviteter. Kvalitetsmålene er fra 2024 fastsat til at være:

- Afgangstid (lovbundet)
- Deltagelse på obligatorisk vedligeholdelsesuddannelse (lovbundet)
- Forebyggende indsats - Gennemførelse af brandsyn (lovbundet)
- Responstid (i henhold til kravene i den til enhver tid gældende Plan for Østjyllands Brandvæsen).
- Registreret bemanding på deltidsstationer
- Etablering af nye beredskabsspecialer
- Sikkerhed – Gennemførelse af sikkerhedseftersyn på udrykningskøretøjer (i henhold til årshjul)

Der laves opfølgning på alle driftsmæssige afvigelser på månedsbasis.

8. Bilag

- Bilag 1: Oversigt over objekter*
- Bilag 2: Tilsynsfrekvens på brandsyn*
- Bilag 3: Simulation af responstid for alle brandstationer i dækningsområdet*
- Bilag 4: Pickliste*
- Bilag 5: Funktionsbeskrivelse for Operationschef*
- Bilag 6: Beskrivelse af røgdykkeruddannelse for Tunøs Ø-beredskab*
- Bilag 7: Vandforsyningsstrategi*
- Bilag 8: Indsatsplan for nødindkvartering og forplejning*
- [Ny indsatsplan er under udarbejdelse. Forventes færdig ultimo 2024].*

Bestyrelsen

Dato 5. december 2024

Sag nr. 8: Orientering om vilkår for lån optaget hos Aarhus Kommune

Til orientering:

Bestyrelsen orienteres om henvendelse fra Miljø- og Ligestillingsministeren vedr. kønsbalancen i brandvæsnets bestyrelse.

Sagsfremstilling:

Østjyllands Brandvæsen har fået en henvendelse fra Miljø- og Ligestillingsminister Magnus Heunicke vedr. kønsbalancen i brandvæsnets bestyrelse.

Baggrund og opfølgning på henvendelsen er nærmere beskrevet i vedlagte notat.

Indstilling:

Beredskabsdirektøren indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Bilag:

Notat om måltal for kønssammensætningen i brandvæsnets bestyrelse.

Østjyllands Brandvæsen

Tlf.: 86 76 76 76

E-post: brandvaesen@ostbv.dk

Sagsbehandler: Signe Lyng Madsen

Tlf.: 20 63 54 54

E-post: slm@ostbv.dk

Dato 07.10.24

Notat

Måltal for kønssammensætning i bestyrelsen for Østjyllands Brandvæsen

Baggrund

Østjyllands Brandvæsen har fået en henvendelse fra Miljø- og Ligestillingsminister Magnus Heunicke vedr. kønsbalancen i brandvæsnets bestyrelse.

Baggrunden for henvendelsen er, at Østjyllands Brandvæsen i foråret 2024 har indberettet, at der ikke var en ligelig fordeling mellem kønnene i brandvæsnets bestyrelse, og at brandvæsnet ikke havde opstillet et måltal for det underrepræsenterede køn eller en politik for at fremme en ligelig kønsfordeling, som påkrævet i ligestillingsloven.

Baggrunden for indberetningen omkring måltal og politik var, at Østjyllands Brandvæsen var af den opfattelse, at det ikke var meningsfuldt at opsætte måltal og politik i dette tilfælde, da bestyrelsesmedlemmerne alle er enten politisk udpeget, udpeget i kraft af deres job eller medarbejdervalgte.

Sammensætningen af Østjyllands Brandvæsens bestyrelse

Østjyllands Brandvæsen er et interessentskab, hvor interessenterne er Aarhus, Skanderborg, Odder og Samsø kommuner.

Ifølge vedtægterne består Østjyllands Brandvæsens bestyrelse af:

- Borgmesteren for hver interessant, fra Aarhus Kommune dog rådmanden for Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø
- Et yderligere medlem udpeget af og blandt byrådet i Aarhus Kommune
- En repræsentant for Østjyllands Politi [i praksis politidirektøren]
- En repræsentant for Sydøstjyllands Politi [i praksis politidirektøren]

Desuden deltager en repræsentant for de frivillige og to repræsentanter for medarbejderne som observatører.

Ifølge forarbejderne til ligestillingsloven anses en fordeling på 40 pct. af det ene køn og 60 pct. af det andet køn i praksis som lige. Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer medregnes ikke.

Østjyllands Brandvæsen
Bautavej 9
8210 Aarhus V

Telefon +45 86767676
Direkte +45 20635454

brandvaesen@ostbv.dk
www.ostbv.dk

Sagsbehandler
Signe Lynge Madsen
slm@ostbv.dk

Dato 07.10.24

Der har siden indberetningen været en udskiftning i brandvæsnets bestyrelse, idet Jørgen Abrahamsen er gået på pension og dermed er udtrådt af bestyrelsen, hvorefter Henriette Rosenborg Larsen er indtrådt i bestyrelsen som ny politidirektør hos Sydøstjyllands Politi.

Østjyllands Brandvæsens bestyrelse består således nu (fraregnet de medarbejdervalgte medlemmer) af 4 mænd og 3 kvinder, hvilket betegnes som en ligelig fordeling.

Da der er en ligelig kønsfordeling i bestyrelsen, skal der efter forarbejderne til ligestillingsloven ikke opstilles måltal eller udarbejdes en politik for at fremme en ligelig kønsfordeling.

Punkt 11: Eventuell